

SLUŽBENI

GLASNIK

OPĆINE/OPŠTINE BOSANSKI PETROVAC

Godina XII
Broj:11 /17

Datum:09.10.2017.godine
Bosanski Petrovac

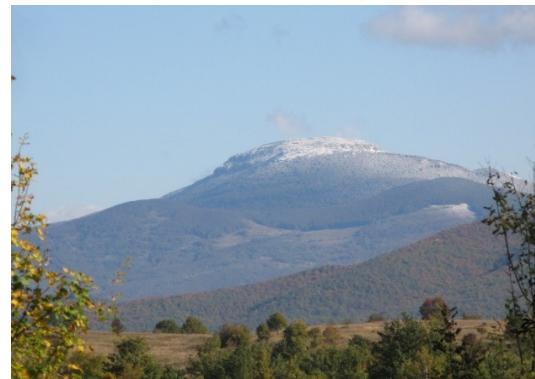
Izdanje na Bosanskom
jeziku

11.SJEDNICA OPĆINSKOG/OPŠTINSKOG VIJEĆA

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE BOSANSKI PETROVAC

2011-2020 GODINE

(REVIDIRANA ZA PERIOD 2017-2020)

Općinski razvojni tim

Maj2017. godine

Revidiranu Strategiju razvoja općine Bosanski Petrovac izradio je Općinski razvojni tim uz podršku Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Švajcarske vlade i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) u periodu maj 2016. – maj2017. godine.

SADRŽAJ

1.	UVOD	5
2.	METODOLOGIJA.....	6
3.	STRATEŠKA PLATFORMA	7
3.1	Pregled ključnih izmjena socioekonomskog stanja	7
3.1.1	Demografske karakteristike.....	7
3.1.2	Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji.....	8
3.1.3	Pregled stanja i kretanja na tržištu rada.....	12
3.1.4	Pregled stanja i kretanja u društvenom sektoru.....	13
3.1.5	Pregled stanja javne infrastrukture i zaštite okoliša.....	16
3.1.6	Lokalna uprava	19
3.1.7	Analiza budžeta	20
3.2	Strateško fokusiranje	21
3.2.1	SWOT analiza.....	21
3.2.2	Strateški fokusi	23
3.3	Vizija i strateški ciljevi razvoja	24
4.	SEKTORSKI RAZVOJNI PLANOVI.....	26
4.1	Usklađenost, komplementarnost i međusobni uticaj sektorskih ciljeva.....	26
4.2	Plan ekonomskog razvoja	27
4.2.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	28
4.2.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti	28
4.2.3.	Inicijative međuopćinske saradnje.....	29
4.2.4.	Programi, projekti i mjere	30

4.3	Plan društvenog razvoja.....	30
4.3.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima.....	31
4.3.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti	32
4.3.3.	Inicijative međuopćinske saradnje.....	33
4.3.4.	Programi projekti i mjere	33
4.4	Plan zaštite okoliša.....	34
4.3.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima.....	35
4.3.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti	35
4.3.3.	Inicijative međuopćinske saradnje.....	36
4.3.4.	Programi, projekti i mjere	36
5.	OPERATIVNI DIO.....	38
5.1.	Plan implementacije za 3 godine (1+2)	38
5.2.	Plan organizacionih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije	44
Prilog 1: Integrirani pregled revidirane Strategije razvoja općine Bosanski Petrovac		51
Prilog 2: Tabela varijabli za praćenje indikatora revidirane Strategije		70
Prilog 3: Plan implementacije za 3 godine (1+2)		62
Prilog 4: Projektni koncepti		80
Prilog 5: Procjena mogućnosti finansiranja prioriteta revidirane razvojne strategije općine Bosanski Petrovac		81
Prilog 6: Projekti koji nisu obuhvaćeni sektorskim planovima implementacije strategije		83

1. UVOD

Strategija integriranog razvoja općine Bosanski Petrovac 2011.–2020. godine (Strategija) je ključni strateško-planski dokument općine Bosanski Petrovac, koji treba da podstiče budući rast i razvoj zajednice. Strategija razvoja obuhvata društvenu, ekonomsku i okolišnu, kao i prostornu sferu. Strategija je izrađena kao okvir za definiranje zajedničkih ciljeva, podsticanje lokalnih snaga, kao i odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj. Strategija informira sveukupnu javnost i potencijalne ulagače o razvojnem putu općine Bosanski Petrovac i predstavlja osnovu za izradu detaljnih planova i programa u pojedinim sektorima, kreira podlogu za praćenje napretka te ohrabruje saradnju i dogovor u planiranju različitih nivoa vlasti i društveno-ekonomskih partnera.

Strategija je izrađena od strane radnih tijela koje je imenovao načelnik općine, uz puno učešće predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora. Strategija integriranog razvoja je usvojena od strane Općinskog vijeća u januaru 2011. godine, te je stupila na snagu 2011. godine.

Imajući u vidu da je 2016. godine istekao petogodišnji period implementacije sektorskih planova, Općinska uprava je donijela odluku da uz podršku UNDP ILDP projekta provede proces revizije Strategije te definiše novi planski okvir za sektorske planove od 2017-2020 godine, uzimajući u obzir ključne izmjene potreba i okolnosti za razvoj.

U okviru pripremnih aktivnosti za proces revizije, proveden je proces srednjoročne evaluacije implementacije Strategije od strane nezavisnih evaluatora, čiji su rezultati i preporuke korišteni kao ulazne informacije za proces revizije Strategije.

Ključni nalazi i preporuke procesa evaluacije koji su uzeti u obzir prilikom revizije su:

- **prilagoditi stratešku platformu i, u skladu s tim, revidirati strateške ciljeve i prioritete** kako bi se sanirale i prevenirale posljedice nastale uslijed budućih eventualnih elementarnih nepogoda;
- **adresirati relevantnost i koherentnost strateških intervencija sa programima, očekivanim ishodima i strateškim ciljevima**, u skladu sa preporukama za svaki pojedinačni sektorski cilj, definisanim u Izvještaju o srednjoročnoj evaluaciji Strategije;
- **zadržati sve sektorske ciljeve**, ali da se izvrši njihova reformulacija i da se pravilno programiraju pripadajući **sektorski i projektni ishodi (u skladu sa SMART principom)** kako bi se osigurala uvezanost (koherentnost) strateških intervencija;
- **bolje fokusirati projekte i grupisati projekte u srodne programe**, teobjediniti sektorske ciljeve čijoj realizaciji doprinose isti projekti i programi;
- **unaprijediti planiranje i u sektorske planove uključiti projekte koji zaista doprinose definisanim sektorskim ciljevima i njihovim očekivanim ishodima**. Prilikom razmatranja postojećih ili uvođenja novih sektorskih ciljeva i ishoda, kao i razmatranja postojećih ili uvođenja novih projekata i mjera, neophodno je obezbjediti njihovu logičku povezanost (koherentnost) i osigurati da više projekata sinergijski utiče na ostvarenje sektorskog ishoda;
- neophodno jesve ishode i indikatore definisati u skladu sa SMART principom i na taj način omogućiti njihovu mjerljivost;
- zbog velikog broja projekata koji su otkazani ograničiti se na manji i realniji broj projekata sa jasnim

povezivanjem budžetskih sredstava sa planiranim projektima i sagledati realne mogućnosti budžeta te izvršiti detaljnu analizu izvjesnosti vanjskih izvora finansiranja dostupnih od strane viših nivoavlasti, donatora i fondova;

- **indikatore strateških ciljeva definisati na nivou uticaja (impact-a) strategije na lokalnu zajednicu;**
- izgrađeni sistem upravljanja razvojem postepeno uvoditi u svakodnevnu praksu jačanjem interne i eksterne komunikacije te primjenom propisanih formi i obrazaca, kao i jačati kapacitete lokalne uprave i aktera iz užeg i šireg okruženja za pisanje projekata, lobiranje i privlačenje vanjskih izvora;
- **unaprjeđivati institucionalne kapacitete JURA-e, ali i svih drugih organizacijskih struktura općinske administracije, dosljednim provođenjem PPVI procedure;**
- **poštovati načelo održivosti ugrađeno u strukturu same strategije i studiozno pristupiti planiranju projekata.**

Proces revizije je realizovan u skladu sa osnovnim principima MiPRO¹ metodologije.

2. METODOLOGIJA

Izrada revidirane Strategije integrisanog razvoja općine Bosanski Petrovac izvršena je u skladu sa standardiziranom Metodologijom za integrисано planiranje lokalnog razvoja (MiPRO), koja je primjenjena i u izradi prethodnog dokumenta strategije. Ova metodologija je prihvaćena i preporučena od strane entitetskih vlada, te saveza općina i gradova oba entiteta. MiPRO je upotpunosti usklađena sa postojećim zakonskim okvirom kojim je definisano planiranje razvoja na lokalnom nivou, kao i sa vodećim principima i pristupima strateškom planiranju koje promoviše Evropska unija. Pri izradi revidirane Strategije, dva osnovna principa kojima se vodio tim za izradu strategije su održivost, koja podrazumijeva uravnoteženo korištenje prirodnih i ljudskih resursa, te socijalna uključenost, koja podrazumijeva društvenu integraciju, sklad, pravičnost i brigu o socijalno ranjivim grupama. U kreiranju sadržaja revidirane strategije razvoja se vodilo računa o integraciji ekonomskih, društvenih i okolinskih zahtjeva razvoja, kako bi se budući ekonomski prosperitet ostvarivao uz očuvanje prirodnih resursa te obezbjeđenje istih prava za sve društvene grupe. Također, uprocesu je primjenjen participativni pristup, te su učestvovalisvi ključni razvojni akteri sa područja općine.

Proces revizije započeo po isteku pet godina od usvajanja i implementacije Strategije integrisanog lokalnog razvoja općine Bosanski Petrovac 2011-2020, koja je usvojena u januaru 2011.godine,a u skladu sa planiranom vremenskom dinamikom ažuriranja Strategije.

Nosilac procesa revizije bio Općinski razvojni tim, uz stručnu pomoć ILDP konsultanata. Partnerska grupa općine je tijelo čija uloga u procesu se odnosi na davanje saglasnosti na revidiranu Stratešku platformu te cjelokupni revidirani dokument Strategije.

Proces revizije je započeo revizijom strateške platforme kao glavnog dijela Strategije koji definiše pravce budućeg razvoja, obuhvatajući glavne promjene u trenutnom stanju opisane kroz socioekonomsku

¹ Metodologija za integrirano planiranje lokalnog razvoja je standardizirana metodologija za strateško planiranje na lokalnom nivou koju su prihvatile obje entitetske vlade.

analizu te strateške fokuse,viziju razvoja i strateške ciljeve razvoja.Revidirana strateška platforma je okvir za reviziju sektorskih planova razvoja za sve tri oblasti: ekonomija, društvoizaštita okoliša. Posebna pažnja u procesu revizije je posvećena provjeri koherentnosti između strateških i sektorskih ciljeva te projekata, kako bi se postiglo da izlazi, odnosno, rezultati i ishodi planiranih projekata doprinose i utiču na očekivane ishode na nivou sektorskih i strateških ciljeva.

U završnom dijelu procesa revizije Strategije, izrađen je trogodišnji plan implementacije (1+2), te plan razvoja organizacijskih kapaciteta i ljudskih potencijala neophodnih za efikasnu implementaciju Strategije. Kako bi se omogućila uspješna implementacija Strategije, finansijski okvir buduće implementacije Strategije je upotpunosti usklađen sa procjenom dostupnih sredstava iz općinskog budžetaza period 2017-2020 godine i realnim mogućnostima za povlačenje sredstava iz eksternih izvora.

3. STRATEŠKA PLATFORMA

3.1 Pregled ključnih izmjena socioekonomskog stanja

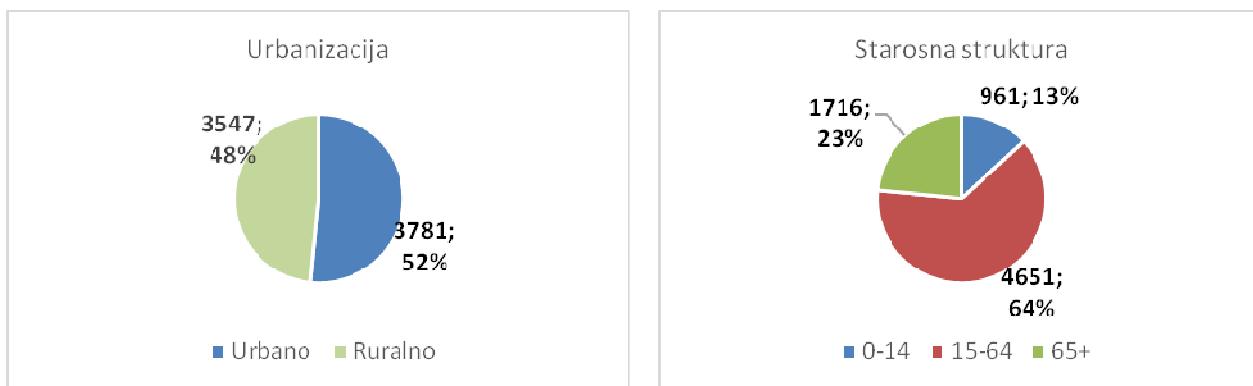
Ovaj dio revidirane Strategije razvoja općine Bosanski Petrovac sadrži kratak pregled ključnih izmjena socioekonomskog stanja, koje su rezultat implementacije strategije ali i faktora van uticaja Strategije u prethodnih 5 godina, a koje mogu da utiču na strateške prioritete u narednom periodu implementacije Strategije. Dijelovi u kojima nisu zabilježene promjene u odnosu na stanje u periodu kada je rađena prvobitna Strategija razvoja (kao npr. geografski položaj i prirodne karakteristike) nisu elaborirani u okviru ovog pregleda.

3.1.1 Demografske karakteristike

Prema zvaničnim statističkim podacima u periodu 2011-2015 godina na području općine Bosanski Petrovac bilježi se kontinuiran pad broja stanovnika (u 2011. godini evidentiranoje 7.273 stanovnika, a u 2015. godini 6.731). Prema rezultatima Popisa stanovništva u Bosni i Hercegovini koji je sproveden 2013. godine, na području općine živi 7.328 stanovnika, i to 3.678 muškaraca i 3.650 žena. Rezultati Popisa ukazuju da su u etničkom smislu, na području općine Bosanski Petrovac najzastupljeniji Srbi (3.996 stanovnika) i Bošnjaci (3.179 stanovnika), dok na ostale etničke skupine otpada nešto više od 2% stanovnika ove općine.

Najveći broj stanovnika je u starosnoj dobi od 15 do 65 godina (64%), dok je njihov udio u ukupnom stanovništvu u 2011. godini iznosio 56%.

Analiza geografske raspoređenosti stanovnika ukazuje da je broj stanovnika u urbanim dijelovima općine neznatno veći (52%) od broja stanovnika u ruralnim dijelovima općine (48%).

Slika 1. Urbanizacija i starosna struktura stanovništva

Prirodni priraštaj stanovništva na području ove općine je i dalje negativan. U 2015. godini broj umrlih (121) je bio za 4 puta veći u odnosu na broj rođenih (30), dok je u 2011. godini broj umrlih (121) bio za 3 puta veći u odnosu na broj rođenih (43).

Na kontinuiran pad broja stanovnika na području općine uticale su i migracije. U proteklih pet godina prosječno godišnje oko 170 stanovnika napusti ovu općinu, a broj stanovnika koji su se iselili iz općine na godišnjem nivou je veći od broja osoba koje su doselile na područje općine. Međutim, broj stanovnika koji su se odselili iz općine je u 2015. godini (167) manji za 34% u odnosu na broj onih koji su odselili u 2011. godini (224). Kao i u drugim dijelovima Bosne i Hercegovine, najčešći razlozi migracije stanovništva su nezaposlenost, loši uslovi života i nizak standard života, pri čemu se u najvećoj mjeri bilježi odlazak mladih i visokoobrazovanih kadrova.

Negativan prirodan priraštaj, kao i odlazak stanovništva sa područja općine, ukazuju na potrebu osmišljavanja strateških intervencija koje će za cilj imati unapređenje uslova i kvaliteta života te stvaranje prilika za zapošljavanje kako bi se potakao ostanak stanovništva, doprinijelo osnivanju novih porodica i ublažio negativan prirodni priraštaj.

3.1.2 Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji

Općina Bosanski Petrovac je u 2015. godini i dalje ostala među izrazito nerazvijenim općinama u Federaciji BiH, odnosno, nalazi se na 8. mjestu izrazito nerazvijenih općina u ovom entitetu BiH, sa indeksom razvijenosti od (34,4)².

Poreski prihodi na području općine Bosanski Petrovac u 2015. godini iznosili su oko 570 hiljada KM, odnosno 85 KM po glavi stanovnika, što je odmah iza iznosa poreskih prihoda po glavi stanovnika za Bihać (153 KM), dok ostale općine u Unsko-sanskom kantonu imaju manji iznos za ovaj pokazatelj (pri čemu treba imati u vidu da je u Bosanskom Petrovcu značajno manji broj stanovnika u odnosu na ostale općine u ovom kantonu).

Broj pravnih lica na području općine Bosanski Petrovac u periodu 2011-2015 je doživljavao naizmjeničan trend pada i rasta ali je u 2015. godini iznosio 203 što je za 13 više nego u 2011. godini. Sa druge strane, zabilježen je pad broja obrta, gdje je u 2011. godini na području općine Bosanski Petrovac poslovalo ukupno

²Indeks razvijenosti je mjera praćenja nivoa razvijenosti općina i Federacije BiH razvijena od strane Federalnog zavoda za programiranje razvoja, a prilikom čijeg utvrđivanja se koriste slijedeći pokazatelji: stepen zaposlenosti stanovništva, stepen nezaposlenosti stanovništva, broj učenika osnovnih i srednjih škola na 1000 stanovnika, odsutno stanovništvo u odnosu na popis iz 1991. godine i poreski prihodi po općinama po glavi stanovnika.

193 obrta, dok je u 2015. godini broj obrta iznosio 134³. Zatvaranje obrta je najvećim dijelom uzrokovano generalno niskom potrošnjom i kupovnom moći stanovništva a mali obrti nisu dovoljno jaki i konkurentni za izlazak na veća tržišta. Pored toga, visoke obaveze i poreska opterećenja na rad otežavaju rad malih obrta. Bez obzira na uočeni pad obrta i ne tako značajan rast pravnih lica, potrebno je istaknuti da je broj preduzeća na 1.000 stanovnika u 2015. godini za općinu Bosanski Petrovac iznosio 69,1 što je više nego u svim ostalim općinama Unsko-sanskog kantona, a više i od vrijednosti zabilježenih u Unsko-sanskom kantonu (42,5) te u Federaciji BiH (56,2), s tim da treba uzeti u obzir i činjenicu da Bosanski Petrovac ima najmanji broj stanovnika u kantonu, što direktno utiče na ovaj pokazatelj. Najveći broj pravnih lica na području općine Bosanski Petrovac posluje u djelatnostima trgovine, prerađivačke industrije, ostalim uslužnim djelatnostima te poljoprivredi. Slična sektorska struktura preovladava i među obrtima, pri čemu najveći broj obrta obavlja djelatnost trgovine, poljoprivrede, ostalih uslužnih djelatnosti te djelatnosti umjetnosti, zabave i rekreacije.⁴

U svrhu kvalitetnijeg uvida u stanje privrede, odnosno, privrednih društava i obrta na području općine, kao jedna od ključnih potreba ističe se uspostava kvalitetnije baze podataka privrednih subjekata na području općine Bosanski Petrovac, kako bi se omogućila analiza parametara razvoja po privrednim djelatnostima (prihoda, izvoza, investicija, zaposlenosti i sl.).

Ohrabruje činjenica da izvoz sa područja općine Bosanski Petrovac kontinuirano raste od 2011. godine, u kojoj je izvoz iznosio oko 19.156.000 KM, i to po prosječnoj godišnjoj stopi od oko 12%, te je iznos izvoza u 2015. godini iznosio oko 33.171.000 KM. Sa druge strane, iznos uvoza bilježi naizmjeničan trend pada i rasta, ali je uvoz u 2015. godini iznosio 14.829.000 KM i veći je za 2.823.000 KM u odnosu na 2011. godinu. Pokrivenost uvoza izvozom u 2011. godini je bila 159,55%, a u 2015. godini je povećana na 223,69%. Pozitivnom saldu robne razmjene općine Bosanski Petrovac u najvećoj mjeri doprinose uspješna izvozna preduzeća kao što su: Pirnar d.o.o., Pirnar - staklo d.o.o., Husetić d.o.o., Željeznik d.o.o. i dr.

U kontekstu novih investicija na području općine, u proteklom petogodišnjem periodu zabilježeno je šest direktnih stranih investicija (informacija o tačnom iznosu investicija nije dostupna), ali se bilježe i investicije domaćih kompanija (Arifagić Investment d.o.o., Alma Ras d.o.o, Bingo d.o.o. Tuzla). Kako bi se osiguralo dalje privlačenje investitora, ali i razvoj i ostanak postojećih investitora na području općine, neophodno je planiranje i implementacija strateških intervencija i mjera usmjerenih ka unapređenju saradnje sa domaćim i inostranim investitorima.

Uvažavajući značaj instrumenata poduzetničke infrastrukture na cijelokupni razvoj privrede, Općina Bosanski Petrovac počela je sa pripremnim radovima na zvaničnoj uspostavi poslovne zone Gorinčani. U proteklom petogodišnjem periodu izgrađena je saobraćajnica na lokalitetu navedene poslovne zone, ali je neophodno dalje infrastrukturno uređenje i aktivnosti na formalnoj uspostavi zone, kako bi se unaprijedio interes investitora za ulaganje na ovom lokalitetu. Trenutno, na području poslovne zone smještena su 2 preduzeća za proizvodnju peleta, a u narednom periodu očekuje se pokretanje proizvodnje još jedne firme, Pirnar d.o.o. Neiskorišteni prostor u zoni je oko 4 ha, a postoji mogućnost i za proširenje poslovne zone.

Dominantne privredne djelatnosti su poljoprivreda, proizvodnja i prerada drveta, prerada plastičnih masa i tekstilna industrija. Općina posjeduje i potencijale za planinski, etno i kulturno-historijski turizam.

---

3 Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH u 2015. godini, Federalni zavod za programiranje razvoja, 2016.

4 Unsko sanski kanton u brojkama, Federalni zavod za statistiku, 2015. godine

Poljoprivreda

Poljoprivredno zemljište na području općine Bosanski Petrovac zauzima površinu od 29.382 ha, od čega najveći udio zauzimaju livade (11.703 ha), zatim slijede oranice i vrtovi (8.669 ha), pašnjaci (8.743 ha) te voćnjaci (267 ha).

U oblasti proizvodnje povrća tradicionalno dominiraju industrijske vrste i to: krompir, krastavac, paradajz, mrkva, kupus, kukuruz, grah, tikve, dok su od žitarica najzastupljenije vrste: heljda, zob, ječam, raž, pšenica, tritikale.

U 2015. godini zabilježen je porast broja poljoprivrednih gazdinstava na 1.000 stanovnika za 57,5% u odnosu na 2010.godinu(sa 40 u 2010. godini na 63 u 2015. godini), što je rezultat prisutnog kontinuiranog povećanja njihovog broja u ovom periodu. Uspostavljene su 4 ogledne parcele i podignuto je 6 ha novih zasada jagodičastog voća. Ukupni dodijeljeni poticaji iz budžeta općine za poljoprivredu u 2015. godini iznosili su 15.000 KM, dok su izdvajanja iz budžeta Federacije BiH i Unsko-sanskog kantona iznosila634. 247,70 KM. U 2011. godini poticaji za poljoprivredu iznosili su 25.000 KM iz budžeta općine, što je za oko 1,7 puta više od iznosa isplaćenog u 2015. godini.

Dominantna grana poljoprivrede je stočarstvo. Proizvodnja mlijeka je porasla za 11% u 2015. godini (2.857.680 l) u odnosu na 2011. godinu (2.566.596 l), što je povezano sa rastom broja grla stoke na području općine od 30% u 2015. godini (13.618 grla) u odnosu na 2011. godinu (10.417 grla).

Značajno je pomenuti otvaranje farme „Arifagić Invest“, u novembru 2016. godine, koje će doprinijeti daljem razvoju stočarstva na području općine.

U kontekstu razvoja poljoprivrede, na osnovu poljoprivrednih potencijala i iskazanih potreba Udruženja poljoprivrednika, u narednom periodu ključne potrebe se odnose na unapređenje stanja u oblasti stočarske proizvodnje (proizvodnju govedeg mesa i mlijeka, povećanje stočnog fonda, poboljšanje poljoprivredne mehanizacije na području općine i izgradnju savremenih stajskih objekata).

U cilju ekonomskog osnaživanja žena u ruralnim područjima i revitalizacije seoskih domaćinstava, javlja se potreba za organizacijom, standardizacijom, promocijom, pakovanjem i zajedničkim plasmanom Petrovačke base i sirca, sireva koji se proizvode po tradicionalnoj recepturi. Evidentirani broj domaćinstava koji se bave tradicionalnom proizvodnjom ove vrste sireva je oko 15, međutim, prema nezvaničnim podacima više domaćinstava se bave proizvodnjom sira, ali nisu registrovana gazdinstva.

U razvoju poljoprivredne proizvodnje posebnu pažnju treba posvetiti podršci organskoj proizvodnji, za koju postoje uslovi na području općine Bosanski Petrovac zahvaljujući zdravoj prirodi i područjima sa pogodnim zemljištem i uslovima za ovu vrstu proizvodnje.U Bosanskom Petrovcu postoje pogodni uslovi za uzgoj heljde, koja se gajila do šezdesetih godina, a od 2009. godine ponovo se gaji u Bosanskom Petrovcu, kao žitarica koja se danas nalazi u sastavu najpopularnijih namirnica zdrave ishrane. Općina Bosanski Petrovac je uključena kao partner u projekat "Podrška ruralnom razvoju" koji implementira GEA Centar Banja Luka (od maja 2016. do aprila 2017. godine), a u okviru kojeg se realizuju aktivnosti edukacije poljoprivrednih proizvođača za promociju i komercijalizaciju rijetkih i autohtonih sorti žitarica (pšenica, heljda, raž, lan i dr.) i njihove proizvodnje na tradicionalan način. Trenutno, registrovana su dva poljoprivredna proizvođača koja se bave organskom proizvodnjom, u pitanju je heljda i ljekovito bilje i povrće, a od kojih je jedan i certifikovan. U proteklom periodu implementacije Strategije, podrška za certifikaciju organskog proizvoda pružena je samo za 1 proizvođača heljde. Postoji potreba za edukacijom poljoprivrednih proizvođača o organskoj proizvodnji i prednostima certifikacije organskih proizvoda te podrškom za certificiranje organskih prozvoda.

Općina Bosanski Petrovac ima polja prekrivena livadama, kao i šumske predjele na kojem se prema procjenama sakupljača mogu prikupiti izuzetno velike količine samoniklog ljekovitog bilja, bobičastog voća, mahovine i gljiva. Statistika pokazuje da se iz Bosne i Hercegovine godišnje izveze više od 20 miliona KM

ljekovitog bilja i šumskih plodova. S obzirom na prirodni potencijal, ukazana je potreba za stimulacijom stanovništva na sakupljanje ljekovitog i začinskog bilja. Problem predstavlja nedostatak sušara za adekvatnu pripremu ljekovitog bilja za otkup, te postoji potreba za izgradnjom sušara i pogona za preradu ljekovitog i samoniklog šumskog bilja, što je potrebno razmotriti u daljoj implementaciji IFAD-a na području Bosanskog Petrovca.

Industrijska proizvodnja

Prema strukturi najvećih preduzeća na području općine, u industriji općine Bosanski Petrovac dominiraju proizvodnja i prerada drveta, prerađaplastičnih masa i tekstilna industrija.

S obzirom da je područje općine Bosanski Petrovac izuzetno bogato šumom, privreda je značajnim dijelom usmjeren na eksploataciju i preradu drveta (7 najvećih izvoznika na području općine su iz drvne industrije). Površina općine pod šumama iznosi 45.300 ha, a proizvodnja ogrijevnog drveta u periodu 2011-2015 godina je kontinuirano rasla te je u 2015. godini iznosila 4.112 m³, dok je proizvodnja trupaca iznosila 570m³³⁵. U oblasti drvne industrije potrebno je poticati razvoj kapaciteta za veći stepen finalizacije proizvoda i veću dodanu vrijednost u ovoj industriji, jer značajan dio preduzeća u ovoj industriji izvozi drvo bez finalne prerade (Husetić d.o.o., Željeznik d.o.o., RHM d.o.o., Anem Company d.o.o. i Una Les d.o.o.), dok manji broj drvorerađivača proizvodi finalne proizvode (ASIKS d.o.o. za proizvodnju drvenih kuća-brvnara i Edra d.o.o. za proizvodnju kuhinjskog namještaja). Osim ovih privrednih društava, u Bosanskom Petrovcu jedno od najznačajnijih privrednih društava je Bosnaplast d.d. za preradu plastičnih masa te Pirnar d.o.o za proizvodnju aluminijumske stolarije.

U Bosanskom Petrovcu je nekada značajan broj radnika bio zaposlen u tekstilnoj industriji, a krajem 2016. godine otvoren pogon firme Alma Ras iz Olova, odnosno firma kćerka Avantis d.o.o., u krugu nekadašnje firme Novitet, za proizvodnju finog donjeg rublja i spavaćeg programa. Trenutno su u ovoj firmi zaposlena 24 radnika na neodređeno vrijeme, a planirano je zapošljavanje još 20 radnika do kraja jula 2017. godine.

Imajući u vidu tradiciju, ali i činjenicu da se značajan broj lokalnog stanovništva bavi ovčarstvom i da postoji resurs vune, kao jedan od lokalnih potencijala ističe se proizvodnja tradicionalnih petrovačkih čilima, čime bi se doprinijelo i upošljavanju ženske radne snage na području općine te je aktiviranje tkalačke radionice za edukaciju i proizvodnju petrovačkog čilima jedna od potreba u narednom periodu, za koju trenutno nisu obezbjeđena sredstva za finansiranje.

Turizam

Općina Bosanski Petrovac raspolaže sa potencijalom za razvoj turizma, koji nažalost nije iskorišten. Turistička zona Oštrelj, kao vazdušna banja i klimatsko odmaralište te izuzetan šumski potencijal, bogat kulturni historijat i drugi turistički potencijali mogu učiniti turizam jednom od perspektivnih grana djelatnosti na području općine. Ovaj kraj posjeduje izvrsne uvjete za planinski i lovni turizam. Na obroncima planine Grmeč nalaze se tereni za planinarenje, izlete i lov. Osnovne vrste divljači u osnovanom lovištu "Bosanski Petrovac" su srna, divlja svinja, tetrijeb veliki, zec te ostale vrste divljači. Bosanski Petrovac ima i svoje Medeno polje, sinonim za partizansku eskadrilu, koje je potrebno oživjeti za letenje sa malim sportskim avionima i paraglajdinzima. Također, jedno od najvećih i najstarijih etno-sela u BiH, Čardaklije u Vrtočama, odavno su postale destinacija za školske ekskurzije, ali i za diplomatske susrete.

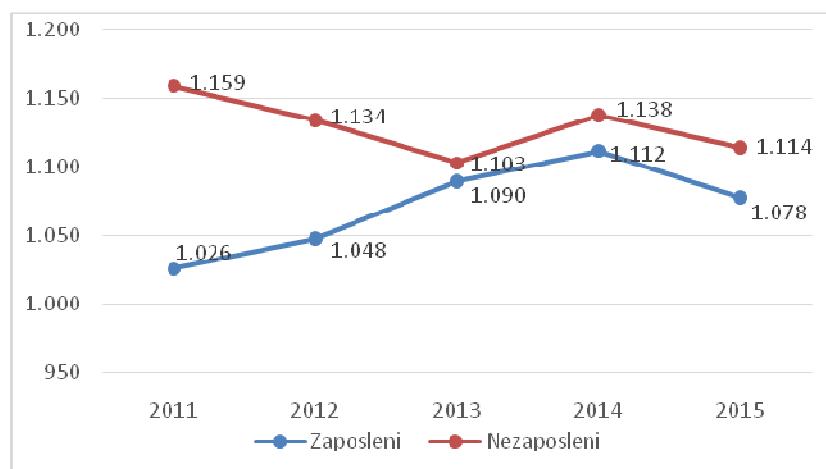
⁵Podaci se odnose na privatne šume.

U proteklom petogodišnjem periodu, implementirane su određene strateške intervencije u oblasti turizma (priprema analize potencijala seoskog turizma, uređenje izletišta Pećina, elektrifikacija do planinskog centra Oštrelj, podrška održavanju petrovačkih manifestacija i sl.), ali je u narednom periodu implementacije Strategije potrebno prioritizirati projekte koji će imati za cilj iskorištavanje turističkih potencijala kulturno-historijskog turizma, s obzirom na ograničena sredstva dostupna za ulaganje u dalji razvoj turističkih potencijala. Također, podaci o prihodima u sektoru turizma, broju noćenja i broju posjeta turista nisu do sada praćeni na lokalnom nivou i nisu dostupni za analizu te je takođe teško utvrditi stvarni uticaj ulaganja u turizam na razvoj lokalne zajednice. Bilo bi dobar da se u narednom periodu pokušaju uspostaviti mehanizmi za praćenje turističkih podataka kako bi se stvorila platforma za buduća ulaganja u turizam na području općine Bosanski Petrovac.

3.1.3 Pregled stanja i kretanja na tržištu rada

Broj zaposlenih na području općine Bosanski Petrovac kontinuirano je rastao od 2011. do 2014. godine, da bi u 2015. godini, kada je broj zaposlenih iznosio 1.078, bio zabilježen pad broja zaposlenih za 34 osobe u odnosu na 2014. godinu. Evidentna je i značajna razlika u zaposlenosti između muškaraca i žena, gdje oko dvije trećine u ukupnoj zaposlenosti zauzimaju osobe muškog spola, što implicira potrebu strateških intervencija usmjerjenih ka zapošljavanju ženske radne snage.

Opisani trend kontinuiranog povećanja zaposlenosti pratio je trend smanjenja nezaposlenosti do 2014. godine. Kada se posmatra 2015. godina, kada je broj nezaposlenih iznosio 1.114 osoba, u odnosu na 2011. godinu uočava se pad broja nezaposlenih za 45.

Slika 2. Broj zaposlenih i broj nezaposlenih

Posmatrajući strukturu nezaposlenih osoba prema kvalifikacijama u 2015. godini, zaključuje se da se i dalje najveći udio odnosi na radnike sa KV (425, odnosno 38%) i NKV (351, odnosno 32%), dok je nešto veći udio nezaposlenih sa visokom stručnom spremom (42, odnosno 4%) u odnosu na udio u 2011. godini (35, odnosno 3%).

Prema starosnoj strukturi, najveći broj nezaposlenih je u dobnoj skupini između 50 i 60 godina (277 osoba), a 53% nezaposlenih čeka na zaposlenje duže od 48 mjeseci.

Iznos prosječne mjesecne plate na području općine Bosanski Petrovac kontinuirano je u porastu od 2013. godine, a ista je, u 2015. godini, iznosila 749 KM. Najviši iznos prosječne mjesecne plate zabilježen je u djelatnosti proizvodnje i opskrbe električnom energijom, plinom i vodom (1.517 KM) i javnoj upravi i odbrani (1.232 KM), dok je najniži iznos zabilježen u djelatnosti domaćinstava u poljoprivredi (250 KM).

Broj penzionera u periodu 2011-2015 na području općine Bosanski Petrovac je u porastu tako da je 2015. godine evidentiran 601 korisnik penzije (starosne, invalidske i porodične), što je za 3% više u odnosu na 2011. godinu. Broj zaposlenih na 1 penzionera je 1,8, a iznos prosječne penzije u 2015. godini je iznosio 319,60 KM što je za 7,8% manje u odnosu na prosječnu penziju na nivou USK-a, što ukazuje na ranjivost ove osjetljive kategorije stanovnika.

3.1.4 Pregled stanja i kretanja u društvenom sektoru

Obrazovanje

Obrazovanje na području općine Bosanski Petrovac se obavlja u okviru jedne predškolske ustanove (JU „Dječiji vrtić), jedne osnovne škole (OŠ Ahmet Hromadžić, koju čini 5 područnih škola) i jedne srednje škole (MSŠ Bosanski Petrovac), dok ne postoje ustanove visokog obrazovanja. Iako su u proteklom periodu implementirane aktivnosti na unapređenju uslova rada obrazovnih institucija i dalje je neophodno unapređenje obrazovne infrastrukture u svrhu kvalitetnijeg boravka učenika i kvalitetnijeg izvođenja nastave.

Broj djeceu predškolskoj ustanovi, odnosno, JU „Dječiji vrtić“ Bosanski Petrovac je u 2015. godini iznosio 58 i manji je za 17 u odnosu na 2011. godinu. U 2011. godini, Općina je učestvovala u sufinansiranju projekta rekonstrukcije JU Dječijeg vrtića.

Broj učenika u Osnovnoj školi "Ahmet Hromadžić" Bosanski Petrovac, uključujući sve područne škole, u 2015. godini iznosio je 113, što je za 27 učenika manje u odnosu na 2011. godinu. Sa druge strane, broj nastavnog osoblja ove škole iznosi 59.

JU Mješovitu srednju školu (MSŠ) Bosanski Petrovac u 2015. godini pohađalo je 260 učenika te se i u oblasti srednjoškolskog obrazovanja bilježi porast broja učenika od 63 u odnosu na 2011. godinu. Najveći broj učenika ove škole pohađa opću gimnaziju, dok su manje zastupljena stručna zanimanja.

Sredstvima Omladinske banke i MSŠ kao sufinansijera u školskoj 2014./2015. godini izvršena je nabavka frizerske opreme čime su se poboljšali uslovi izvođenja praktične nastave u zanimanju frizer-vlasuljar. U 2015. godini plaćena su troja ulazna vrata na objektu škole za koja su vlastita sredstva bila obezbijeđena u 2013. i 2014. godini.

Od 2013./2014. godine općina Bosanski Petrovac počela je sa realizacijim programa stipendiranja učenika sa područja ove općine, za pohađanje visokoškolskih ustanova. U 2015. godini dodijeljeno je 68 stipendija u ukupnom iznosu od 27.200 KM, što je za 12 stipendija više u odnosu na 2013. godinu. Također, u okviru osnovnoškolskog obrazovanja, sredstvima iz budžeta, Općina finansira učenike prvačice, učesnike maturalne ekskurzije i učenike generacije.

Mješovita srednja škola Bosanski Petrovac trenutno ima 12 programa obrazovanja (Opća gimnazija, Ekonomski tehničar, Šumarski tehničar, Frizer, Kuhar, Konobar, Bravar Automehaničar, Plinski vodoinstalater, Tehničar finalne obrade drveta, Trgovac i Hotelsko-turistički tehničar). Savjetodavno vijeće JU Mješovita srednja škola „Bosanski Petrovac“, kojeg čine predstavnici škole, lokalne zajednice, privrednika i Zavoda za zapošljavanje, je utvrdilo potrebnu za novim strukama, prvenstveno elektrotehničkih i poljoprivrednih zanimanja. Potrebno je izraditi elaborat te prikupiti sredstva za opremanje kabineta

zaizvođenje nastave, kako bi se omogućilo uvođenje novih struka i usklađivanje upisnih politika prema deficitarnim zanimanjima.

U proteklom periodu 2011-2015 godine, u tri školska objektadjelomično je uveden sistem energetske efikasnosti (EE) u svrhu smanjenja gubitka energije JU Dječiji vrtić, JU OŠ Ahmet Hromadžić i MSŠ Bosanski Petrovac. U narednom periodu planirano je utopljavanje dijela centralnog objekta OŠ „Ahmet Hromadžić“ te Mješovite srednje škole Bosanski Petrovac u svrhu provođenja mjera energetske efikasnosti.

Kultura i sport

Na području općine Bosanski Petrovac JU Centar za kulturu i obrazovanje nosilac je organizacije kulturnih događaja, kao i koordinacije i upravljanja kulturno-historijskim objektima kao što su muzej „Jovan Bijelić“, Spomen biblioteka „Skender Kulenović“ i sl. Ova javna ustanova broji 5 zaposlenika, kao i 650 m² korisnog prostora. Ova ustanova se u najvećoj mjeri finansira iz općinskog budžeta. Implementacijom projekta „Opremanje Doma kulture“, u proteklom periodu implementacije Strategije, stvoreni su preduslovi za unaprijeđenje programa JU Centar za kulturu i obrazovanje (2,5 puta veći broj kulturnih događaja u odnosu na 2010.). Također je povećan broj posjetilaca muzeja za 2,5 puta u odnosu na 2010.godinu, dok je broj zabilježenih kulturnih događaja u 2015. godini iznosio 8 što je više od 2,5 puta u odnosu na 2010. godinu.

Uvažavajući bogato kulturno-historijsko naslijeđe općine, kao ključna potreba u ovoj oblasti nameće se implementacija strateških intervencija koje će za cilj imati očuvanje kulturno-historijskog naslijeđa, i promocije ove vrste sadržaja na području općine, a što u velikoj mjeri može doprinijeti razvoju turizma. Prioritetne potrebe u oblasti kulture odnose se na potrebe za pokretanje likovne kolonije „Jovan Bijelić“, sanaciju rodne kuće Jovana Bijelića, sanaciju i uređenje „Kulin Kapetanove kule Prkos“, restauraciju Bjelajske kule, sanaciju spomen kuće Ahmeta Hromadžića, obnovu i rekonstrukciju Partizanskog groblja, restauraciju Titovog voza, te restauraciju monolitnih ploča.

U oblasti sporta djeluju dvije sportske ustanove: Sportska dvorana JU MSŠ Bosanski Petrovac i Sportski savez općine Bosanski Petrovac. U proteklom periodu djelimično je sanirana sportska dvorana. Prosječ broj članova sportskih društava u posljedne tri godine iznosi oko 150 i na nivou je broja članova iz 2010. godine. Ključne potrebe u oblasti sporta u narednom periodu odnose se na sanaciju svačionica NK Mladost i sportskog terena, nastavak sanacije igrališta MSŠ, rješavanje problema plaćanja sportske dvorane za aktivnosti sportskih klubova te nabavku opreme za sve sportske klubove na području općine, kako bi se doprinijelo povećanju broja članova sportskih udruženja i obogatili sportski sadržaji na području općine.

Zdravstvo i socijalna zaštita

Zdravstvene usluge na području općine pruža Dom zdravlja Bosanski Petrovac sa jednom područnom ambulantom u Krnjevići i ukupno 3 tima porodične medicine. Na većinu specijalističkih pregleda i na bolničko liječenje pacijenti se upućuju u Bihać, koji je udaljen 80 km. Područje općine pokriva 5 ljekara i 1 stomatolog. U svrhu unapređenja uslova rada Doma zdravlja, u narednom periodu implementacije Strategije neophodna je sanacija Doma zdravlja opremanje ove ustanove. Projekti za koje postoji potreba ali nema obezbjeđenih finansijskih sredstava se odnose na otvaranje Ambulante za fizikalno liječenje i tretman, opremanje Stomatološke ordinacije MZ Krnjevića i nabavku sanitetskog i terenskog vozila.

Socijalna zaštita pruža se putem općinskog Centra za socijalni rad, koji ima 6 zaposlenih. Navedena ustanova se nalazi na drugom spratu općinske zgrade, bez adekvatnog pristupa za invalidne osobe te je samim tim i rad Centra otežan. Broj korisnika socijalne zaštite se kontinuirano povećavao do 2014. godine, kada je zabilježeno značajno smanjenje od 571 korisnika u odnosu na 2013. godinu, da bi se ponovo u 2015. godini

broj korisnika socijalne pomoći povećao na ukupan iznos od 4.099. Najčešće isplaćivani vidovi socijalne pomoći u toku 2015. godine odnosili su se na usluge socijalnog rada i drugog stručnog rada, zatim, novčanu naknadu za pomoć i njegu druge osobe, jednokratne novčane pomoći, zdravstveno osiguranje te drugu materijalnu pomoć. Potrebno je u narednom periodu obezbjediti i opremiti prostor za rad Centra te nabaviti vozilo za terenske posjete. U okviru budućeg prostora Centra, potrebno je otvoriti Dnevni centar za zbrinjavanje osoba u stanju socijalne potrebe. Za pružanje usluga i budući rad Centra, postoji potreba za pravnim stručnjakom.

U proteklom petogodišnjem periodu, izgrađena je zgrada i dvije porodične stambene jedinice za socijalno zbrinjavanje u kojima je zbrinuto 8 porodica, dok je izostala implementacija projekata usmjerenih na izgradnju staračkog doma i javne kuhinje. Pored toga, izgrađena je i zgrada za socijalno stanovanje za 6 porodica i 2 kuće, a u okviru projekta "Podrška trajnim rješenjima Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma" izvršena je obnova još 9 kuća. U okviru projekta MLJPI BiH adaptirano je i opremljeno 8 stanova u već postojećoj zgradici za potrebe readmisiranih povratnika. Također, u toku je procedura za izgradnju zgrade sa 20 stambenih jedinica za socijalno stanovanje te obnova 7 porodičnih objekata u okviru projekta RSP. Općina radi na daljem unapređenju oblasti stambenog zbirnjavanja te je u okviru projekta SRF kandidovano 18 objekata za obnovu i to 13 kod Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica RS za koje je već urađen projekat, te za 5 objekata kod FMROI koji još nisu poduzeli nikakve aktivnosti.

U kontekstu ranjivih grupa, evidentiran je porast djece bez roditeljskog staranja, odnosno, u 2015. godini po prvi put se bilježi 4 djece bez roditeljskog staranja, dok se broj odgojno zanemarene i zapuštene djece kontinuirano smanjuje od 2012. godine i u 2015. godini iznosio je 15. Broj djece čiji je razvoj ometen obiteljskim problemima značajno se povećao u 2015. godini, kada je iznosio 107, u odnosu na 2011. godinu kada je iznosio 52. Slično je i sa osobama i obitelji u stanju socijalne potrebe kojima je uslijed posebnih okolnosti potrebna pomoć, čiji broj je iznosio 820 u 2015. godini. Međutim, u svrhu utvrđivanja stvarnog stanja i potreba u oblasti socijalne zaštite, kao ključna potreba u narednom periodu, ističe se izrada socijalne karte za područje općine Bosanski Petrovac.

U proteklom periodu izvršena je Analiza situacije u oblasti socijalne zaštite i inkvizije za područje općine Bosanski Petrovac na osnovu čega je urađen i Akcioni plan u oblasti socijalne zaštite i inkvizije za područje općine Bosanski Petrovac sa osvrtom na raseljena lica i povratnike za period 2016-2017 godina. Broj raseljenih lica i povratnika na području općine je 7.328 (prema zadnjem popisu: 95% povratnika i 5% raseljenih). Ukupan broj evidentiranih osoba u stanju socijalne potrebe u 2015. godini je 132 maloljetnika i 941 odraslih, uključujući osobe ometene u razvoju i osobe sa invaliditetom.

Civilno društvo

Na području općine Bosanski Petrovac aktivno djeluju 22 organizacije civilnog društva, pri čemu 17 organizacija ima sjedište direktno na području općine dok su organizacije „Ruralni razvoj“, „Runolist“ „Ekoplod“, „Podsrnetica“ i „Trnjak“ registrovane na području općine Petrovac (Drinić), ali svoje aktivnosti provode i na području općine Bosanski Petrovac. Struktrom ovih organizacija preovladavaju organizacije koje sprovode aktivnosti usmjerene na unapređenje stanja poljoprivrede. Većine lokalnih nevladinih organizacija ne posjeduju kadrovske i tehničke preduslove za implementaciju značajnijih projekata, posebno finansiranih iz međunarodnih fondova te se kao ključna potreba u narednom periodu ističe unapređenje kapaciteta lokalnih organizacija civilnog društva. Također, u svrhu ostvarenja kvalitetnog uvida u stanje i kapaciteta nevladinih organizacija, kao i potrebe za unapređenjem potencijalnih mogućnosti saradnje i slično neophodna je uspostava kvalitetne baze podataka lokalnih organizacija civilnog društva, koja će se kontinuirano ažurirati.

3.1.5 Pregled stanja javne infrastrukture i zaštite okoliša

Saobraćajnice

Na području općine Bosanski Petrovac postoji 72 km magistralnih puteva, 50 km regionalnih puteva te 38 km lokalnih (nekategorisnih) puteva, od kojih su samo magistralni putevi u dobrom stanju. U proteklom petogodišnjem periodu lokalni putevi su djelimično sanirani i rekonstruisani te se i dalje kao ključna potreba ističe sanacija preostalih lokalnih puteva.

Prioritetne dionice lokalnih puteva za rekonstrukciju u narednom periodu implementacije Strategije su Divna-Bjelaj, Krnjeuša-Salati i Džamija Potočine-Pogled Gečat mljekara, dok su prioritetne dionice za asfaltiranje puteva sljedeće: MZ Kapljuh (Janjili), MZ Kolunić, MZ Suvaja, te MZ Rašinovac-Krnjeuša.

Elektrifikacija

Ukupno 104 evidentirana domaćinstva nemaju priključak na elektro mrežu, što direktno utiče na programe obnove stambenih objekata u tim naseljima u smislu da ih se ne uzima u razmatranje jer nemaju minimum opremljenosti infrastrukture. Vlasnici tih objekata su diskriminisani u odnosu na ostale koji mogu da se prijave za projekte obnove.

Izgradnjom osnovne infrastrukture stvaraju se uslovi obnove stambenih jedinica, povratak stanovništva, pokretanje poljoprivredne proizvodnje, i dr.

Prioritetni lokaliteti za elektrifikaciju su: u MZ Krnjeuša naselje Guskarica, u MZ Kolunić naselje Jakšići, u MZ Kolunić naselje Podosječenica, u MZ Smoljana naselje Šobatovac, te u MZ Vrtoče, naselje Prkos.

Vodosnabdijevanje

U periodu 2011-2015 godine, u okviru implementacije Strategije, rekonstruisan je vodovod i izgrađen rezervoar u MZ Bjelaj, rekonstruisan je vodovod u naselju Ploča u dužini 3.734 metra i izgrađen vodovod za MZ Smoljana, čime je ostvarena pokrivenost domaćinstava pitkom vodom od 80%. Postignutim rezultatima doprinijeo je i projekat „Izgradnje sistema za povećanje pritiska i količine vode za hidrantsku mrežu u Poslovnoj zoni "Gorinčani".

Kontrola kvaliteta vode u centralnom vodovodnom sistemu se vrši dva puta mjesečno od strane ovlaštene laboratorije "Zavoda za javno zdravstvo USK" Bihać, a po potrebi se analize i ponavljaju u slučajevima poremećaja u kvaliteti vode. Analiza vode u lokalnim vodovodima MZ Bjelaj i MZ Krnjeuša, koji su pod ingerencijom JP "Komunalno", vrši se jednom mjesечно, kao i analiza "sirove" vode na izvoru Smoljana ili Sanica, u ovisnosti koje je u upotrebi. Interno se vrši svakodnevno, na više punktova, kontrola koncentracije rezidualnog hlor-a i u samim rezervoarima-hlorinatorskim stanicama.

Zadnje analize su uredne, sa blagim povećanjem stepena mutnoće, koji je bio najizraženiji u Dječjem vrtiću, a kao posljedica obilnih kišnih padavina te kvara na kućnim instalacijama u samom objektu, koji je u međuvremenu lociran i otklonjen.

U 2013. godini je urađena kontrola lokalnih vodovoda (hemiska i biološka), ali ni jedan vodovod nije zadovoljio parametre. Najveći problem su predstavljale kaliforne bakterije, a u nekim vodovodima je nađena i ešerihija. Hlorizacija je urađena na vodovodima na kojima je pronađena ešerihija.

Na osnovu mjerena i pregleda postojeće mreže, ustanovljeni su značaji gubici na zapadnom dijelu urbanog područja općine, koji se kreću i do 60 %, dok su gubici u kompletном sistemu vodosnadbjevanja svedeni na 35%, a što znači da gubici u tom dijelu mreže i značajno utječu na sveukupne gubitke u sistemu vodosnadbjevanja. Postojeći profili distributivnih vodova i sekundarne mreže ne zadovoljavaju potrebe

stanovništva radi svoje male propusne moći i čestih kvarova na istim, a koji su posljedica dotrajalosti, odnosno, starosti sistema koji je izgrađen 1964. godine. Zbog poroznosti cijevi i spojeva istih postoji opasnost usisavanja otpadnih voda iz kanalizacione mreže koja se nalazi u neposrednoj blizini vodovodne mreže.

Također, u slučaju bilo kakvog kvara na sistemu ne postoje nikakvi sekpcioni, niti priključni ventilii za kontrolu protoka, već se u takvom slučaju mora zatvarati kompletan sistem. Stoga, neophodna je rekonstrukcija vodovodnog sistema u zapadnom dijelu urbanog područja općine.

U narednom periodu potrebe u oblasti vodosnabdijevanja obuhvataju i završetak izgradnje vodovoda „Smoljana-Kapljuh“, povezivanje seoskih vodovoda mjesnih zajednica Vođenica, Krnjeuša, Vrtoče, sanaciju izvorišta Bazen, Pećina, Skakavac, Ždribovac i Šekovac, rekonstrukciju vodovodnih mreža Bahići, Revenik, Smoljana, Dževar-Dobro selo te proširenje dijela mreže naselja Latinović, kao i izgradnju vodovoda za zaseoke Bunara, Škrakića Brdo-Bukovača i Podsrnetica-Bravsko.

Kanalizacija

U periodu 2011-2015 godine, u okviru implementacije Strategije, na istočnom i zapadnom dijelu grada izgrađena je i dijelom rekonstruisana kanalizaciona mreža (4.060 m izgrađene i 1.266 m rekonstruisane kanalizacione mreže). Time je ukupna kanalizaciona mreža povećana sa 7,5 km u 2011. godinu na 36 km u 2015. godini. Ukupan broj priključaka domaćinstava i pravnih lica na kanalizacionu mrežu je povećan sa 970 u 2011. godini na 1460 priključaka u 2015. godini, a procjenjuje se da je oko 1600 domaćinstava bez priključka na kanalizacionu mrežu.

U cilju daljeg unaprijeđenja upravljanja otpadnim vodama na području općine, potrebno je završiti izgradnju gradskog prečistača otpadnih voda, postaviti prečistač u Krnjeuši te izgraditi kanalizacionu mrežu za MZ Rašinovac i izraditi projektnu dokumentaciju za sekundarni kanalizacioni sistem istočnog dijela grada.

Upravljanje otpadom

Redovan odvoz smeća iz domaćinstava se vrši iz urbanog dijela općine i MZ Rašinovac. Ukupan broj prijavljenih jedinica za usluge odvoza smeća i otpada, u 2015. godini je 1.986, od kojih domaćinstva, odnosno, stambene jedinice čine 92,2% (ukupno 1832), a pravna lica 7,8% (ukupno 154 korisnika). Ukupan broj lica u prijavljenim jedinicama koji su korisnici usluga je 3.800, što je broj veći za 8,6% u odnosu na 2011. godinu.

Kao i većina općinskih deponija u BiH, deponija Vaganac na koju se trenutno odlaže otpad općine Bosanski Petrovac je neuređena po načinu deponovanja otpada i kao takva se može svrstati u kategoriju „divljih deponija“. U prilog tome govori i činjenica da ne postoji dozvola za upotrebu deponije, koju nije moguće ni dobiti dok se ne sprovedu aktivnosti njenog uređenja. Odlagalište „Vaganac“ nalazi se 3-4 km zračne linije sjeveroistočno od centra Bosanskog Petrovca, a količine deponiranog otpada bilježe stalni porast i ovaj trend se povećava. Količina otpada prikupljenog tokom 2015. godine iznosila je oko 4800 m^3 , što je za 45% više u odnosu na 2011. godinu (3300 m^3). Površina sadašnjeg odlagališta iznosi 111.120 m^2 (11,112 ha) ali parcele namjenjene za odlagalište imaju površinu od oko 20 ha ukupno. Ova deponija nema mogućnost selektivnog odlaganja pošto na području općine nije rješeno selektivno prikupljanje otpada.

Općinsko rukovodstvo je odlučno u namjeri da se poboljša i bitno promjeni sadašnje izrazito nepovoljno stanje trajnog odlaganja komunalnog otpada. U tom cilju naručen je i urađen Plan prilagođavanja upravljanja otpadom za deponiju komunalnog otpada Općine Bosanski Petrovac. Planom prilagođavanja je predviđeno uređenje i izgradnja svih objekata koji osiguravaju kvalitetno i sigurno funkcioniranje deponije tako da će ista udovoljavati regulativama Bosne i Hercegovine i Evropske Unije. U okviru projekta, pristupilo bi se postepenom zatvaranju i sanaciji ove deponije te bi se kompletan sortirani otpad preko pretovarne stanice odvozio do buduće Regionalne deponije koja je planirana na području općine Bihać. Izrađena je i projektna dokumentacija za sanaciju Deponije.

Procjena je da na području općine ima oko 30 divljih deponija, što je za 5 deponija manje u odnosu na 2011. godinu. Procjena je da je količina otpada koji se nepropisno odloži, odnosno, odloži na divlje deponije 1100 m³.

Zbog značajne količine otpada koji je nepropisno odložen što znatno zagađuje okoliš, potrebno je u narednom periodu planirati saniranje divljih deponija na području općine. Pored toga, potrebno je dalje proširivati pokrivenost teritorije odvozom smeća i uključivanje domaćinstava u organizovani odvoz.

Groblja i mezarja

Na području općine Bosanski Petrovac gradska groblja i mezarja s vremenom postaju sve više popunjeni i nedostaje mjesta za nove ukope. Iz tog razloga iskazana je potreba za proširenjem i uređenjem svih gradskih groblja i mezarja, a najviše gradskog groblja "Trešnjice" i mezarja "Didovići". Općina će za tu potrebu obezbijediti sve neophodne dozvole i saglasnosti.

Potrebno je ogradijanje proširenih dijelova groblja i mezarja te izgradnja infrastrukturnih objekata na groblju i mezarju, uz postavljanje nove ograde sa kapijama i uklanjanje stare ograde, izgradnju pristupnog puta i prilaznih staza, kao i nabavku i postavljanje drvenih klupa uz prilazni put.

Izloženost prirodnim i drugim opasnostima

Područje općine Bosanski Petrovac je jednim dijelom kontaminirano minama, naročito područje Oštrelja koje je planirano da postane turistička i sportsko-rekreativna zona. Ukupna površina minama kontaminiranog zemljišta na području općine je 0,052km², odnosno 0,11 % ukupne površine općine. U 2016. godini za općinu Bosanski Petrovac je urađen Plan protivminskog djelovanja. Na osnovu tog plana, do 2017. godine će biti potrebno potpuno eliminisati sumnjive površine putem deminiranja i to metodom čišćenja ili tehničkog izviđanja na rizičnim površinama te putem procesa vraćanja površine korisnicima, koji podrazumijeva proces primjene svih razumnih napora kako bi se identificirala i uklonila svaka prisutnost i sumnja na mine kroz netehničko izviđanje, tehničko izviđanje i/ili čišćenje, a što je u nadležnosti RU BiH MAC-Bihać.

Na području općine sve učestalije su negativne posljedice prirodnih nepogoda, što se prvenstveno odnosi na olujni vjetar i poplave. Iako općina Bosanski Petrovac nema kategorisane vodotoke, ona posebno na području mjesnih zajednica Krnjeuša i Smoljani, kao i Vođenica, Suvaja, Kapljuv i Bravsko, obiluje podzemnim vodama koje su izazvale potapanje ovih mjesnih zajednica uslijed obilnih padavina u 2014. godini. Ukupna šteta izazvana ovom prirodnom katastrofom na području općine Bosanski Petrovac iznosi oko 259.000 hiljada KM. Najveću štetu su pretrpjeli građevinski objekti (u ličnoj i svojini pravnih lica) i lokalna infrastruktura (saobraćajnice, vodovod i kanalizacija itd.). Da bi sanirali posljedice, Općina je preusmjeravala značajan dio razvojnih sredstva iz Budžeta za sanaciju posljedica prirodnih nepogoda, a ključne potrebe u ovom kontekstu odnose se na jačanje lokalnih kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa te istraživanja lokaliteta izbijanja podzemnih voda. U proteklom periodu implementacije Strategije uređeni su vodotoci rječica/potoka Smoljanica i Japaga. Iskazana je potreba za uređenjem i izgradnjom novog kanala za

oborinske vode u MZ Grad 2, čišćenje korita od šiblja i uređenje obala rijeke Suvaja, Smoljana, Japaga i Vođenica.

Po pitanju kriminaliteta i javnog reda i mira, iako se ukupan broj krivičnih djela u 2015. godini dvostruko smanjio u odnosu na 2011. godinu, procenat ukupne rasvijetljenosti prekršajnih slučajeva iznosi 33% za razliku od 2011. godine kada je iznosio 70%. Struktura kriminaliteta u proteklom petogodišnjem periodu ostala je nepromijenjena te i dalje najveći udio zauzimaju imovinski delicti.

Postojeća profesionalna vatrogasna jedinica je u sastavu Službe Civilne zaštite i vatrogastva, odnosno pri jedinstvenom organu uprave općine Bosanski Petrovac i trenutno broji 5 uposlenih. Slaba opremljenost i dotrajala oprema, uključujući i dotrajalo vatrogasno vozilo, u velikoj mjeri otežavaju uslove rada Vatrogasne jedinice. Na području općine, u proteklom periodu, evidentirani su česti požari, pri čemu do sada nije vođena evidencija o ukupnim štetama izazvanim dosadašnjim požarima. Prosječan godišnji broj požara u proteklih pet godina je 60, a u 2015. godini zabilježeno je 74 požara. Posebno u ljetnom periodu, uslijed velikih suša, dolazi do povećanja broja požara na lokalnom području. Također, specifičan problem u gašenju požara nastaje kada se desi nestaćica vode u ruralnim predjelima općine Bosanski Petrovac, gdje Vatrogasna jedinica interveniše u snabdjevanju stanovništva pitkom vodom. Dotrajalost opreme povećava vrijeme odziva na slučajevе požara i time utiče na sigurnost stanovništva općine. Navedeno implicira ključnu potrebu u narednom periodu koja se odnosi na opremanje i osposobljavanje Vatrogasne jedinice. Trenutno stanje požarnih šumskih puteva je relativno dobro, prohodni su, a njihovo održavanje je u nadležnosti ŠPD USK-a.

Inače, i na području općine Bosanski Petrovac prisutna je problematika pasa latalica koji ugrožavaju sigurnost građana. Broj evidentiranih ujeda pasa latalica za 2015. godinu je 3. Naime, u posljednje vrijeme zbog nepostojanja adekvatnog rješenja za zbrinjavanje pasa latalica na području općine Bosanski Petrovac, primjetan je veliki broj pasa latalica, ali ne postoji procjena njihovog broja. Zakonske odredbe propisale su kao obavezu lokalnoj upravi da neškodljivo vrši uklanjanje pasa latalica. Na području općine ne postoji izgrađeno prihvatište za pse te se nameće potreba njegove izgradnje kako bi se ispunile zakonske odredbe, građanima obezbjedio siguran boravak na ulicama, naročito u večernjim satima, spriječilo širenje zaraze te osiguralo adekvatno zbrinjavanje pasa. Po uspostavi prihvatišta potrebno je sprovoditi aktivnosti sterilizacije i kastracije pasa te redovno praćenje podataka o broju napada pasa latalica, kroz saradnju sa Veterinarskom stanicom, Domom zdravlja i JP Komunalno.

3.1.6 Lokalna uprava

Uopćinskoj upravi Bosanski Petrovac trenutno je zaposleno 19 službenika, 20 namještenika i 7 zaposlenika, organiziranih u 6 službi, kabinet načelnika, uz sekretara organa. Opremljenost računarima je povećana na 55 računara, što je za 15 računara više u odnosu na 2015. godinu. U periodu 2011-2015 godina, za tehničko opremanje Općine Bosanski Petrovac utrošeno je ukupno 95.000 KM, a za obuku zaposlenika 13.000 KM.

Tokom 2013. godine, izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, formirana je Služba Kabineta općinskog načelnika i Služba za obrt, poduzetništvo, razvoj i poljoprivredu koji su ključni nosioci razvojnih aktivnosti.

Za unaprijeđenje procesa rada u općinskoj upravi, potrebno je realizovati uvođenje ISO standarda. Cijeli proces je planiran u dvije faze:

- pripremna faza će obuhvatiti: donošenje odluke o uvođenju ISO 9001:2000, izbor konsultantske firme, definisanje politike kvaliteta, formiranje tima za uvođenje i implementaciju kvaliteta, definisanje

- strukture dokumentacije i prilagođavanje postojeće dokumentacije zahtjevima standarda i edukaciju zaposlenih, a
- faza implementacije će obuhvatiti: izbor certifikacijske kuće, primjenu nove dokumentacije, obuku zaposlenih o upotrebi nove dokumentacije i internu reviziju.

U narednom periodu potrebno je dosljedno primjenjivati usvojeni Pravilnik o planiranju, praćenju i vrednovanju i izvještavanju (PPVI procedure), kojim su definirani poslovi, uloge, odgovornosti i rokovi svih relevantnih aktera, a prvenstveno zaposlenih u općinskoj upravi, na realizaciji svake faze u procesu implementacije Strategije razvoja.

Na području općine Bosanski Petrovac, uspostavljeno je 13 mjesnih zajednica koje imaju 105 aktivnih članova savjeta. Mjesne zajednice nisu opremljene adekvatnom kancelarijskom tehničkom opremom (tel./fax, računar i sl.), što otežava njihov rad, a dvije mjesne zajednice nemaju kancelarijski prostor u funkciji (MZ Kapljuh i MZ Bukovača).

U organu uprave Bosanski Petrovac, tokom 2015. godine, u postupku upravnog rješavanja po zahtjevu stranke i po službenoj dužnosti organa nalazilo se 10.300 upravnih predmeta, od kojih su riješena 9.864 upravna predmeta (95,7%), od čega je u zakonskom roku riješeno 9.096 upravna predmeta što u odnosu na ukupan broj riješenih predmeta u toku godine procentualno iznosi 92,2%. Ukupan broj neriješenih predmeta iznosi 436 od čega za 420 predmeta je istekao zakonski rok, a za 16 predmeta nije istekao zakonski rok, u odnosu na broj zaprimljenih predmeta u toku godine procentualno iznosi 4,3%.

3.1.7 Analiza budžeta

Budžet Općine Bosanski Petrovac je u zadnje 3 godine ostvario trend kontinuiranog rasta te su ukupni ostvareni prihodi u 2015. godini iznosili 3.355.659 KM, što je za 21% veći iznos nego u 2011. godini (2.768.008 KM). S druge strane, ukupni budžetski rashodi Općine u 2015. godini iznosili su 3.563.004 KM i veći su za 40% u odnosu na 2011. godinu (2.540.031 KM). Budžetski deficit se bilježi od 2013. godine, kada je iznosio 460.443 KM, a u 2015. godini je smanjen na iznos od 207.345 KM.

Prema Izvještaju o evaluaciji Strategije za period 2011-2015 godine, za implementaciju Strategije je ukupno izdvojeno 7,15 mil KM iz budžetskih i eksternih izvora, i to **prosječno 1,43 mil. KM godišnje**. Iz budžeta je izdvojeno ukupno 2,284 mil KM, što je godišnje u prosjeku 0,457 mil KM, iz eksternih izvora 4,866 mil KM, što je prosječno godišnje 0,973 mil KM.

Struktura planiranih sredstava za implementaciju Strategije u periodu 2011-2015 godine je predviđala finansiranje od 15 % iz budžeta i finansiranje iz eksternih izvora od 85 %. Prema Izvještaju o evaluaciji implementacije Strategije za period 2011-2015 godine, struktura realiziranih sredstava je značajno izmjenjena u odnosu na inicijalni plan, gdje je samo 68% ostvareno iz vanjskih izvora a 32% iz budžeta pri čemu je važno naglasiti da je, u odnosu na planove finansijske implementacije strategije, realizirano samo 27% planiranih finansijskih sredstava iz svih izvora, što opet ukazuje na visok stepen nerealnosti u planiranju finansiranja Strategije u proteklom periodu.

Na osnovu procjene mogućnosti izdvajanja iz budžeta za finansiranje razvojnih projekata, kao i budućih mogućnosti povlačenja sredstava iz vanjskih izvora, a uvažavajući i trendove dosadašnjeg finansiranja Strategije, koju su pripremili ključni članovi Općinskog razvojnog tima i Službe za finansije, a koja je usaglašena sa načelnikom JLS Bosanski Petrovac, utvrđeno je da je za budući period implementacije Strategije, 2017-2020 godine, moguće planirati ukupna sredstva u iznosu od oko 9.200.000 KM (prosječno

godišnje 2.300.000 KM). Od ovog iznosa, očekivana izdvajanja iz budžeta iznose 2.400.000 KM (prosječno godišnje 600.000 KM), odnosno, oko 26% ukupno potrebnih sredstava, dok sredstva iz vanjskih izvora iznose 6.800.000 KM (prosječno godišnje 1.700.000 KM), odnosno, oko 74% od ukupno potrebnog finansiranja strateških intervencija.

Povećanje planiranih sredstava koja će se izdvajati iz budžeta u odnosu na dosadašnja izdvajanja, zasnovano je na povećanju poreskih prihoda po osnovu poreza na dohodak koji su porasli u periodu 2011-2015 godina za 29%, povećanju neporeskih prihoda od naknada i taksi za pružanje javnih usluga, koji su, u istom posmatranom periodu, povećani za 90% te povećanju komunalnih naknada koje su u posmatranom periodu porasle za 9,7 puta.

U narednom periodu očekuje se značajno povećanje sredstava iz vanjskih izvora. Važno je pomenut sljedeće većevanske izvore koji su izvjesni za naredni period, dok se preostali dio očekuje iz državnih ministarstva, i drugih vanjskih izvora u manjim iznosima, u skladu sa operativnim planom:

- ostatak EIB kredita u iznosu od 2,5 mil KM koji će biti korišten za izgradnju prečistača za odvodnju otpadnih voda, sredstva kantonalnih, federalnih i državnih institucija i sl.
- SIDA sredstva za izgradnju PPOV-a sa 800.000 KM, te
- finansijska sredstva ambasada Njemačke i Japana, kao i sredstva kroz projekat IFAD-a, Hilsfwerka i UNICEF-a u iznosu od 2,870 mil KM te donacije UNHCR-a, UNDP-a i CRS-a koje očekuje Općina s obzirom na dosadašnju saradnju i učešće ovih donatora u implementaciji razvojnih projekata na području općine u protekom periodu.

3.2 Strateško fokusiranje

3.2.1 SWOT analiza

Na osnovu prikupljenih podataka kako ipak ujutru nestanje i promjene u pojedinim oblastima, urađen je redovna SWOT analiza općine Bosanski Petrovac, odnosno, analiza osnovnih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji sa kojima se suočava ovla općina.

Koristeći SWOT analizu u strateškom planiranju, odnosno, identificujući interne i eksterne faktore koji utiču na razvoj općine Bosanski Petrovac, planiranje strateški ciljevi buduće intervencije kroz projekte su definisani na nacin da se koristem mogućnost iz razvoja zasnovan na nasnagama, uz eliminisanje slabosti takođe moguće u tečaju i u manjemjeru u jecaj prijetnji, gdje je moguće.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Raskrsnica puteva prema moru, granici sa EU i unutrašnjosti BiH ✓ Bogatstvo pašnjacima za razvoj stočarstva ✓ Povoljni prirodni uslovi za voćarstvo i pčelarstvo ✓ Uslovi za organsku proizvodnju ✓ Veliko šumsko bogatstvo i sekundarni šumski proizvodi ✓ Kapaciteti za primarnu pregradu drveta ✓ Tradicija u proizvodnji tekstila i bosanskohercegovačkih čilima ✓ Započeto infrastrukturno uređenje poslovne industrijske zone ✓ Turistički potencijali općine za planinski turizam, sportski (brdski biciklizam), seoski turizam i lov ✓ Bogata kulturno-istorijska baština ✓ Povoljni klimatski uslovi za korištenje solarne energije i energije vjetra koje treba ispitati ✓ Dobra pokrivenost općine područnim osnovnim školama i postojanje Mješovite srednje škole ✓ Relativno jeftina kvalifikovana radna snaga 	<ul style="list-style-type: none"> - Rijetka naseljenost - Pristuna nezaposlenost - Dominiraju proizvodi sa malom dodanom vrijednošću - Nedostatak prerađivačkih kapaciteta - Nedostatak organizovanog pristupa tržištu (za poljoprivredu i drvopreradu) - Neprilagođenost obrazovanja u tehničkim strukama potrebama tržišta - Visoki troškovi održavanja makadamske putne mreže na području općine - Loše stanje objekata kulturno-historijske baštine - Loše stanje sportske infrastrukture - Nedovoljni prostorni kapaciteti Centra za socijalni rad i nedostatak vozila za terenski rad, te nedostatak socijalne karte - Nedovoljna pokrivenost kanalizacionom mrežom - Loše stanje vodovodne mreže (poroznost cijevi, neadekvatni profili cjevovoda - dovoljna propusnost, nepostojanje ventila za kontrolu protoka itd.) - Nesanirana deponija i nedostatak reciklažnog dvorišta - Neočišćena korita rijeka i nedovoljni kanali za oborinske vode - Nedovoljna elektrifikacija ruralnih područja

PRIЛИKE	PRIЈETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ❶ Mogućnosti za plasman proizvoda na tržišta u regiji i Evropskoj Uniji (drvo, plastika) ❶ Povećanje važnosti proizvodnje zdrave hrane ❶ Otvaranje otkupnih centara i prerađivačkih kapaciteta za poljoprivredne proizvode, ljekovito i samoniklo šumsko bilje na području općine, kroz domaće ili strane investicije ❶ Interes investitora za obnovljive izvore energije u globalnoj ekonomiji ❶ Fondovidonatora za finansiranje razvojnih projekata (IPA, UNDP, IFAD, UNHCR, Ambasade) ❶ Kreditni izvori (EBRD, IRB FBiH) ❶ Fondovi viših nivoa vlasti za finansiranje projekata jedinica lokalnih samouprava ❶ Inicijativa za otvaranje regionalne deponije „REG-DEP“ Bihać ❶ Promocija regionalne turističke ponude USK-a putem Turističke zajednice USK i agencija 	<ul style="list-style-type: none"> ❶ Politička nestabilnost na području BiH i zapadnog Balkana ❶ Nedovljna koordinacija viših nivoa vlasti u donošenju razvojnih odluka i nizak nivo nadležnosti JLS-a ❶ Izmjene legislative i propisa na višim nivoima vlasti koje mogu negativno utjecati na razvoj na lokalnom nivou ❶ Nepostojanje razvojne strategije na državnom nivou i spor proces integracije u EU ❶ Nedefiniran i nestabilan pravni i finansijski okvir u BiH (nesigurnost za investitore) ❶ Trajan odlazak radno sposobnog stanovništva i mladih u veće centre ❶ Klimatske promjene i elementarne nepogode (poplave, podzemne vode i jaki vjetrovi, požari) ❶ Nekontrolisana sječa šuma

SWOT analiza predstavlja most između sadašnjeg stanja, koje je utvrđeno analizom, i željenog budućeg stanja koje se definiše strateškim planom razvoja. SWOT analiza obezbjeđuje informacije korisne za usklađivanje općinskih kapaciteta i sposobnosti sa okruženjem u kojem općina djeluje.

Iz nalaza revidirane SWOT analize, bazirane najvećim dijelom na revidiranoj socioekonomskoj analizi, zaključcima i preporukama evaluacije strategije razvoja općine, ali i drugim izvorima, definisani su strateški fokusi koji su uslijed promjene prioriteta i pod utjecajem vanjskih faktora pretrpjeli određene izmjene u odnosu na strateške fokuse definisane Strategijom razvoja općine Bosanski Petrovac 2011-2020.

3.2.2 Strateški fokusi

Socio-ekonomskai SWOT analiza općine Bosanski Petrovac postavlja osnovu za definisanje jediničnih strateških fokusa razvoja ove općine. Općina Bosanski Petrovac će se u narednom periodu implementacije Strategije fokusirati na:

➤ **Povećanje iskorištenosti prirodnih potencijala za rast privrednih aktivnosti**

S obzirom na to da općina Bosanski Petrovac raspolaže značajnim ali nedovoljno iskorištenim prirodnim potencijalima za diverzifikaciju privrednih aktivnosti, potrebno je povećati iskorištenost potencijala za intenziviranje poljoprivredne proizvodnje. Bogatstvo pašnjacima pruža uslove za povećanje stočarske djelatnosti, pri čemu postoje područja pogodna za organsku proizvodnju sa zemljишtem koje nije zagađeno teškim metalima i koje je udaljeno od aerozagadivača. Bogatstvo šumama omogućava razvoj drvne industrije, u kojoj je neophodno da se potiče na veći stepen finalizacije proizvoda za stvaranje dodane vrijednosti. S druge strane, tradicija u tekstilnoj industriji, koja je postojala ranije, privukla je investitora koji će omogućiti njen ponovo oživljavanje u ovoj općini.

➤ **Unaprijeđenje ambijenta življenja za stanovnike općine**

Kao rijetko naseljena općina, Bosanski Petrovac treba se fokusirati na obogaćivanje društvenih sadržaja koji će stvoriti ugodniji i sigurniji ambijent življenja za sve stanovnike, kako bi se ublažilo iseljavanje sa područja općine u druge velike centre i inostranstvo. Potrebno je unaprijediti kapacitete i povećati izdvajanja za programe socijalnog zbrinjavanja osoba koje su u stanju socijalne potrebe, kako bi im se unaprijedio kvalitet života. S druge strane, vrlo bitan segment društvenog života su, svakako, sadržaji koji se nude u oblasti kulture i sporta, koji zahtijevaju posebnu pažnju za povećanje kako njihovog broja tako i kvaliteta. Pri tome, posebnu pažnju treba obratiti na potrebe mladih i njihovo zadržavanje. Potrebno je uspostaviti osnovu za planski i uravnoteženi razvoj općine i unaprijeđenje ambijenta življenja, izradom i usvajanjem Prostornog plana, a uz to je za ukupan ambijent u općini značajno i uređenje puteva, javnih površina i sl. Pri tome je potrebno unaprijeđivati kapacitete lokalne uprave za pružanje kvalitetnog servisa građanima.

➤ **Očuvanje zdrave životne sredine**

Očuvanje zdrave životne sredine je od ključnog značaja jer se privreda općine Bosanski Petrovac prvenstveno zasniva na prirodnim resursima, zbog čega je potrebno uspostaviti sistem za njihovu zaštitu kako bi se racionalno koristili i zaštitili od zagađenja. Vrlo značajno je urediti i izvođača pitke vode, za snabdijevanje stanovništva vodom, te uspostaviti sistem upravljanja otpadnim vodama, kao i čvrstim otpadom. Posebnu pažnju je potrebno posvetiti uspostavljanju sistema za zaštitu od prirodnih katastrofa i drugih nesreća. Pored toga, provođenje mjera energetske efikasnosti ima za cilj smanjenje potrošnje čvrstih goriva i smanjenje emitovanja čestica onečišćenja zraka.

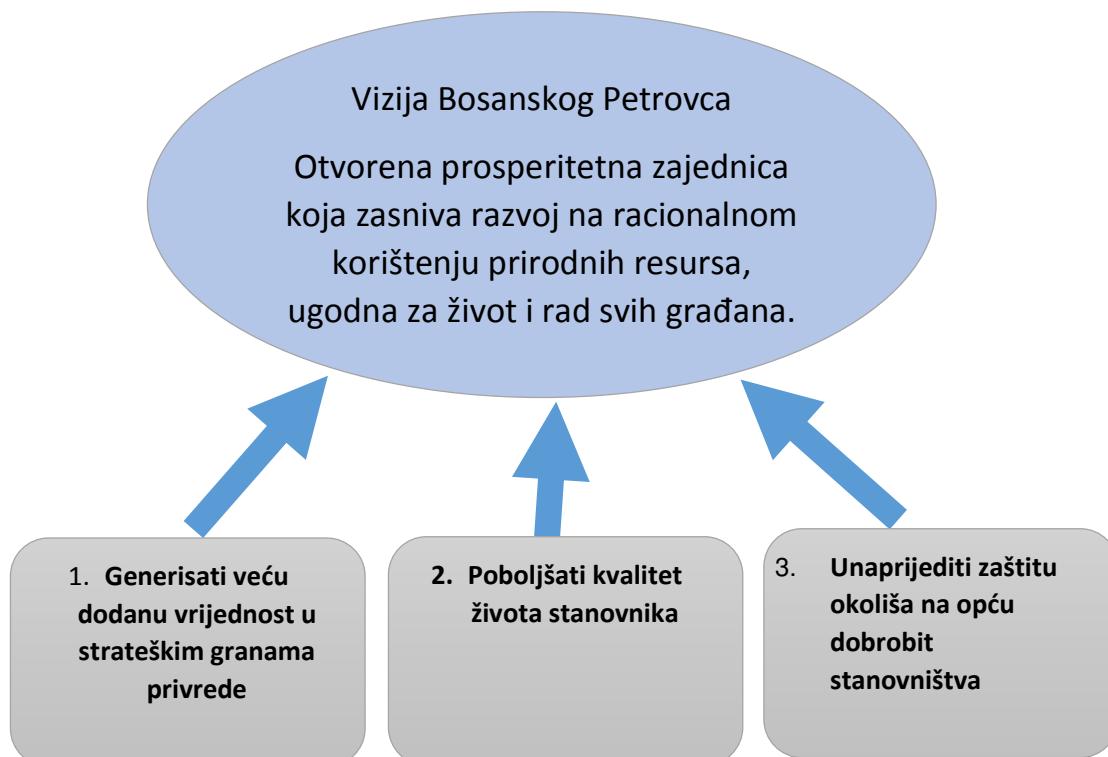
3.3 Vizija i strateški ciljevi razvoja

Vizija predstavlja idealnu sliku o tome kako će općina izgledati u budućnosti. Definicija vizije je revidirana da na pojednostavljen način opiše zajednicu u budućnosti, kako bi bila pamtljiva i svima razumljiva.

Vizija je zasnovana na fundamentalnim vrijednostima stanovnika općine Bosanski Petrovac i predstavlja osnovu daljeg razvoja općine. Iako vizija predstavlja idealnu sliku budućnosti općine, ona je osnova za definisanje pravaca razvoja općine. Vizija je definisana za period od deset godina, a osvrće se na prioritetna područja djelovanja i sadrži sve relevantne vrijednosti koje zajednica priznaje za komparativne prednosti i mogućnosti koje je potrebno iskoristiti na putu ostvarivanja razvoja.

Strateški ciljevi proizlaze iz vizije razvoja i definisanih strateških fokusa; te predstavljaju njihovu transformaciju u konkretizovane glavne pravce razvoja odnosno izražavaju krajnje rezultate koje treba postići do kraja planiranog perioda (do 2020. godine).

Revidiranje strateških ciljeva se odnosilo na prilagođavanje definicije ciljeva, kroz kontrolu njihove horizontalne i vertikalne usklađenosti te definisanje mjerljivih ishoda i njihovih indikatora, kako bi se mogao pratiti napredak u njihovom ostvarivanju, a u skladu sa preporukama srednjoročne evaluacije dosadašnje implementacije Strategije.

Očekivani uticaj revidiranih strateških ciljeva na sveukupni razvoj općine Bosanski Petrovac u narednom periodu će se pratiti i sagledavati putem sljedećih makro indikatora:

SC 1. Generisati veću dodanu vrijednost u strateškim granama privrede

- Do 2020. godine poreski prihod po glavi stanovnika povećan za 5% u odnosu na 2015. godinu
- Do 2020. godine zaposlenost je povećana za 6% u odnosu na zaposlenost 2015. godine
- Do 2020. godine nezaposlenost je smanjena za 6% u odnosu na nezaposlenost 2015. godini

SC 2. Poboljšati kvalitet života stanovnika

- Do 2020. godine, iznos socijalnih transfera po glavi stanovnika povećan za 10% u odnosu na 2016. godinu
- Do 2020. godine, povećan broj članova institucija i udruženja kulture za 15% u odnosu na 2016. godinu
- Do 2020. godine, povećan broj članova sportskih udruženja za 15% u odnosu na 2016. godinu

SC 3. Unaprijediti zaštitu okoliša na opću dobrobit stanovništva

- Do 2020. godine, zadovoljstvo građana kvalitetom i snabdijevanjem javnim komunalnim uslugama povećano za min 1 ocjenu u odnosu na ocjenu stanja prije realizacije strateških projekata
- Do 2020. godine, parametri kvaliteta vode u vodotocima su u okviru propisanih dozvoljenih vrijednosti
- Do 2020, smanjene prijavljene štete za privredu, poljoprivrodu i infrastrukturu od poplava za 90% u odnosu na 2016. godinu

4. SEKTORSKI RAZVOJNI PLANOVI

4.1 Usklađenost, komplementarnost i međusobni utjecaj sektorskih ciljeva

Za unaprijeđenje međusobne usklađenosti i komplementarnosti između sektorskih planova, Općinski razvojni tim je u procesu revizije strategije koristio preporuke Izvještaja o srednjoročnoj evaluaciji implementacije Strategije u proteklom periodu. Pored toga, primjenjujući alat za analizu koherentnosti između projekata odnosno njihovih ishoda i uticaja na realizaciju sektorskih ishoda, analizirana je i postignuta usklađenost sektorskih ciljeva te utvrđena komplementarnost između određenih sektorskih planova razvoja i njihov međusobni uticaj.

SEC 1.1. Intenzivirati poljoprivrednu proizvodnju

Razvoj poljoprivredne proizvodnje kao jedne od strateških privrednih grana općine Bosanski Petrovac, podržan programom poticaja, doprinijet će održivosti poljoprivrednih gazdinstava na području općine, što će imati utjecaj na povećanje socijalne sigurnosti stanovništva i smanjenje osoba u stanju socijalne potrebe (Sektorski cilj 2.1). Također, modernizacija poljoprivrednih gazdinstava, uz edukaciju poljoprivrednika, omogućiti će veću svijest o potrebi smanjenja zagađenja okoliša kroz upotrebu savremenih agrotehničkih mjer za zaštitu tla i kontrolisano odlaganje otpada iz poljoprivrede (Sektorski cilj 3.2).

SEC 1.2 Unaprijediti sistem za razvoj poduzetništva i industrije

Unaprijeđenje sistema za razvoj poduzetništva će doprinijeti podizanju nivoa ukupnih privrednih aktivnosti na području općine, što će kreirati nove mogućnosti zapošljavanja i održivost postojećih radnih mesta, i za rezultat imati smanjenje broja osoba u stanju socijalne potrebe (Sektorski cilj 2.1). Također, jačanje privrednog sektora će povećati kapacitete za doniranje sredstava za kulturne i sportske manifestacije i sadržaje na području općine, kao i broj njihovih posjetilaca (Sektorski cilj 2.2).

SEC 2.1 Povećati socijalnu sigurnost stanovništva

Unaprijeđenje socijalne zaštite i usluga indirektno doprinosi mogućnostima osoba u stanju socijalne potrebe za obavljanje aktivnosti koje generišu prihod, što doprinosi razvoju poljoprivrede kod ciljne grupe socijalno ugroženih ruralnih stanovnika, što opet utiče na razvoj poljoprivrede (Sektorski cilj 1.1).

SEC 2.2. Unaprijediti ponudu kulturnih i sportskih sadržaja

Povećanje ponude kulturnih i sportskih sadržaja na području općine generalno doprinosi kvalitetu života stanovnika što utiče na smanjenje odliva stanovnika u veće centre i zadržavanje ljudskih resursa za bavljenje privrednim aktivnostima ali i poboljšanje ponude sadržaja za turiste (Sektorski ciljevi 1.1 i 1.2).

SEC 2.3 Uspostaviti ugodan i siguran ambijent življjenja

Poboljšanje ambijenta za življjenje na području općine, kroz unaprijeđenje putne infrastrukture zapovećanu mobilnost stanovnika, uređenje urbanih dijelova općine te povećanje sigurnosti utiče, također, na smanjenje odliva stanovnika u veće centre i zadržavanje ljudskih resursa za bavljenje privrednim aktivnostima, ali i na

poboljšanje ponude sadržaja za turiste (Sektorski ciljevi 1.1 i 1.2). Pored toga, unaprijeđenje putne infrastrukture omogućava lakši pristup za prikupljanje i odvoz smeća što smanjuje zagađenje okoliša (Sektorski cilj 3.2).

SEC 3.1. Povećati pristup kontrolisanoj vodi za piće i unaprijediti sistem za upravljanje otpadnim vodama i otpadom

Poboljšanje snabdijevanja vodom i upravljanja otpadnim vodama doprinosi održivosti poljoprivredne proizvodnje (Strateški cilj 1.1), a u direktnoj vezi je i sa zaštitom zdravlja stanovnika u stanju socijalne potrebe (Strateški cilj 2.1). Poboljšanje sistema upravljanja otpadom na području općine će doprinijeti odvozu poljoprivrednog otpada u poljoprivrednoj proizvodnji što doprinosi boljim uslovima na gazdinstvima za poljoprivrednu proizvodnju (Sektorski cilj 1.1.) te smanjenju rizika od poplava kroz smanjenje zagađenja korita rijeka čvrstim otpadom (Sektorski cilj 3.3.).

SEC 3.2. Poboljšati zaštitu od prirodnih katastrofa

Poboljšanje zaštite od prirodnih katastrofa (poplava i požara) će doprinijeti zaštiti prirodnih resursa i povećanju sigurnosti za poljoprivrednu proizvodnju (Sektorski cilj 1.1.), poduzetničke aktivnosti (Sektorski cilj 1.2.) i turizam (Sektorski cilj 1.3), ali i uspostavljanju ugodnog i sigurnog ambijenta življena (Sektorski cilj 2.3.).

SEC 3.3. Unaprijediti energetsku efikasnost urbanog područja snabdijevanje električnom energijom ruralnih područja općine

Implementacija mjera energetske efikasnosti na generalnom planu se provodi na principima borbe protiv klimatskih promjena i prirodnih katastrofa (Sektorski cilj 3.2), dok unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom ruralnih područja općine će poboljšati položaj i sigurnost ranjive grupe povratnika (Sektorski cilj 2.1).

4.2 Plan ekonomskog razvoja

Pri planiranju prioriteta ekonomskog razvoja uzeti su u obzir problemi koji se odnose na prisutnost ekstenzivne poljoprivredne proizvodnje, koja otežava veće korištenje potencijala prirodnih poljoprivrednih resursa i veće generisanje prihoda u poljoprivredi. Potencijali za uzgoj organskih poljoprivrednih proizvoda i njihovo certificiranje nisu iskorišteni. Nadalje, u industrijskoj proizvodnji nedostaje veći stepen finalizacije koji bi povećao konkurentnost i dodanu vrijednost proizvodima. Potencijali za razvoj planinskog, seoskog i kulturno-historijskog turizma nisu dovoljno iskorišteni. Uz to, loša saobraćajna povezanost, odnosno, loš kvalitet puteva, utiče na nedostatak veza sa tržištem.

Imajući u vidu navedene probleme i potrebe u lokalnoj zajednici u oblasti ekonomskog razvoja, Općinski razvojni tim je definisao prioritete za unaprijeđenje aktivnosti za generisanje prihoda na nivou općine, koji će stvoriti uslove za prosperitet lokalnog ekonomskog razvoja općine Bosanski Petrovac. Prioritetima koji su definisani kroz sektorske ciljeve i programe ekonomskog razvoja, se želi:

- ⇒ Unaprijediti održivost poljoprivrednih gazdinstava i povećati prihode u poljoprivredi, povećanjem iskorištenosti raspoloživih poljoprivrednih resursa, kao i podršku uvid upoticanjem začarskih plasteničkih proizvodnji, uz rekonstrukciju i asfaltiranje prioritetsnih puteva prema naseljenim poljoprivrednim područjima općine, kako bi se omogućio lakši pristup i bolja povezanost poljoprivrednih proizvođača sa otkupljuvačima odnosno tržištem;
- ⇒ Povećati mogućnosti zapošljavanja kroz razvoj malih i srednjih preduzeća, putem podrške kroz obezbeđenje posebnih uslova u poslovnim zonama, kao i podrške

većoj finalizaciji proizvoda uz izvozne aktivnosti kako bi se povećala dodana vrijednost proizvoda u strateškim granama industrije, za što je potrebno unaprijediti i obrazovne kurikulume, kako bi se ponuda radne snage prilagodila posebnim zahtjevima tržišta rada, odnosno potrebama poslodavaca.

4.2.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Revizijom sektorskih ciljeva u oblasti ekonomskog razvoja definisana su 2 sektorska cilja. Očekivani sektorski ishodi i indikatori za praćenje su prikazani u tabeli.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
1.1. Intenzivirati poljoprivrednu proizvodnju	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava za 20% do 2020. godine u odnosu na 2015. godinu • Do 2020. godine, povećan iznos prihoda od poljoprivrede za 10% u odnosu na 2016. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava u poljoprivredi - Iznos prihoda od poljoprivrede
1.2. Unaprijediti sistem za razvoj poduzetništva i industrije	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, kreirano min 60 novih radnih mesta u Poslovnoj zoni od 2016. godine • Do 2020. godine, povećan ukupan izvoz za min 1% u odnosu na 2015. godinu • Do 2020. godine povećano zadovoljstvo predstavnika poslodavaca tehničkim zanimanjima u MSŠ za min 1 ocjenu u odnosu na stanje prije otvaranja novih smjerova 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj novih radnih mesta u Poslovnoj zoni - Vrijednost izvoza u KM - Razlika prosječnih ocjena zadovoljstva poslodavaca tehničkim zanimanjima u MSŠ prije i poslije uvođenja novih smjerova

4.2.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti

Revidirani sektorski ciljevi u oblasti ekonomskog razvoja su usklađeni sa važećim dokumentima, pravcima razvoja i planovima viših nivoa vlasti, i to sa sljedećim dokumentima:

- **Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH** za period 2015. – 2019. godina, u vezi sa strateškim ciljevima 1. Razvoj poljoprivrede i pripadajućih sektora uz podizanje tehničko-tehnološkog nivoa, efikasnije korištenje raspoloživih resursa te uvažavanje zahtjeva modernih tržišta i 3. Održivo gospodarenje prirodnim resursima i prilagođavanje poljoprivrede klimatskim promjenama;

- **Strategija razvoja Federacije BiH 2010-2020.**, u vezi sa strateškim ciljevima 2. Konkurentnost, 4. Zapošljavanje-Razvoj malih i srednjih preduzeća i otvaranje novih radnih mjesta;
- **Integrirana strategija razvoja Unsko-Sanskog kantona 2014-2020.**, u odnosu na Strateške ciljeve 1. Razviti konkurentnu privrednu i dostići nivo prosjeka ekonomskog razvoja FBiH te 4. Razvijati ljudske resurse i unaprijediti tržište rada;
- **Prostorni plan FBiH 2008-2028**, u vezi sa Posebnim ciljem3. Koristiti proizvodne sposobnosti zemljišta po osnovu bonitetne vrijednosti i agrozona, u cilju optimalnog korištenja, pri čemu prioritet dati poljoprivrednoj proizvodnji, a ostale potrebe zadovoljavati prema mogućnostima na zemljištu lošijeg kvaliteta i posebnim ciljem 4. Povećati sudjelovanje obradivog zemljišta u ukupnoj površini poljoprivrednog zemljišta;
- U odnosu na EU strateška opredjeljenja predstavljena u **Europskoj strategiji rasta i razvoja 2020**, ovaj cilj se vezuje za strateški pravac 2. Održiva, efikasna i kompetitivna ekonomija, dok se u odnosu na Evropsku strategiju zapošljavanja vezuje prvenstveno za smjernice br. 1. Provođenje politika zapošljavanja kojima je cilj ostvarivanje pune zaposlenosti i br. 4. Bolji odgovor na potrebe tržišta rada.

4.2.3. Inicijative međuopćinske saradnje

U oblasti ekonomskog razvoja, inicijative i potencijali za međuopćinsku saradnju odnose se na sljedeće:

- Iniciranje razvoja saradnje između općina kako bi se stvorili uslovi za uspostavljanje prerađivačkih kapaciteta u oblasti poljoprivrede;
- Saradnju u pripremi projekata prekogranične saradnje u oblasti privredne saradnje i razvoja malih i srednjih preduzeća;
- Razmjenu informacija i znanja između srednjih škola u cilju modernizacije kurikulumu za usklađivanje ponude radne snage sa potrebama tržišta rada i unaprijeđenju mogućnosti zapošljavanja;
Općina Bosanski Petrovac je u partnerstvu sa Općinama Petrovac-Drinić, Drvar, Istočni Drvar, Ključ i Ribnik aplicirala na Javni poziv „Lokalna partnerstva za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini“ iz oblasti zapošljavanja u poljoprivrednoj proizvodnji - uzgoj i otkup lana, sa kojim je ušla u uži krug odabira, a proces je još uvijek u toku.

Na isti Javni poziv, a u partnerstvu sa NVO Naša Perspektiva, Biro za zapošljavanje Bosanski Petrovac, Alma Ras d.o.o. i JU MSŠ Bosanski Petrovac, Općina Bosanski Petrovac je aplicirala sa projektnim prijedlogom: „Partnerstvom do zapošljavanja unutar tekstilnog sektora u općini Bosanski Petrovac“, koji nažalost nije ušao u uži izbor po ovom pozivu te će se korisiti za slične buduće pozive kod drugih izvora finansiranja.

Pored toga, u partnerstvu sa Općinom Petrovac-Drinić, Drvar i Istočni Drvar, Općina Bosanski Petrovac je aplicirala poziv Vijeća Evropesa projektnim prijedlogom razvoja plasteničke proizvodnje, sa ciljem ekonomskog osnaživanja žena iz ruralnih područja, a u toku je evaluacija projektnih prijedloga.

4.2.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju plana ekonomskog razvoja općine Bosanski Petrovac, u okviru 2 sektorska cilja, definisana su **3 programa** koja obuhvataju **9 projekta**.

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
Program 1.1.1 Podrška poljoprivrednoj proizvodnji	P 1.1.1.1. Osavremenjivanje štalskih objekata i opreme na poljoprivrednom gazdinstvu
	P 1.1.1.2. Razvoj plasteničke proizvodnje
	P 1.1.1.3. Razvoj i promocija poljoprivredno-prehrambenih proizvoda
Program 1.1.2 Uređenje puteva za razvoj poljoprivrede	P 1.1.2.1. Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Krnjeuša-Salati
	P 1.1.2.2. Sanacija asfaltnog puta Divna-Bjelaj
	P 1.1.2.3. Rehabilitacija, nasipanje i asfaltiranje lokalnog puta u MZ Kolunić
Program 1.2.1. Podrška poduzetništvu i prerađivačkoj industriji	P 1.2.1.1. Izgradnja poslovne zone Gorinčani
	P 1.2.1.2. Razvoj i promocija prerađivačke industrije
	P 1.2.1.3. Prilagođavanje tržišta rada potrebama privrede - Stvaranje uslova za uvođenje novih struka u MSŠ

Ukupno očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana ekonomskog razvoja su: **1.373.503 KM.**

4.3 Plan društvenog razvoja

Pri planiranju prioriteta u oblasti društvenog razvoja, uzete su u razmatranje prioritetne potrebe koje se odnose na potrebu za unaprijeđenje kapaciteta Centra za socijalni rad i izgradnju kapaciteta dnevnog centra, uz izradu socijalne karte kako bi se identifikovale osobe koje su realno u stanju socijalne potrebe. Posebna pažnja je posvećena uređenju kulturno-historijskih objekata (spomen muzeja i rodne kuće Jovana Bijelića te rodne kuće Ahmeta Hromadžića, kao i Osnovne škole Bukovača i Upravne zgrade Komunalnog preduzeća). U oblasti sporta, potrebe koje su uključene u sektorski plan vezane su za unaprijeđenje kapaciteta nogometnog sportskog kluba, kao i uređenje stadiona i gradskog sportskog igrališta. Identifikovane su prioritetne lokacije za povećanje kvaliteta putne infrastrukture i uređenje javnih površina, kao i potreba usvajanja Prostornog plana općine Bosanski Petrovac. U okviru ovog sekotrskog plana, obuhvaćene su i potrebe za unaprijeđenje i standardizaciju procesa u radu općinske uprave.

Imajući u vidu navedene probleme i potrebe u lokalnoj zajednici u oblasti društvenog razvoja, Općinski razvojni tim je definisao prioritete za unaprijeđenje društvenih sadržaja i infrastrukture koji će podići kvalitet

društvenog života na području općine na veći nivo. Prioritetima koji su definisani kroz sektorske ciljeve i programe razvoja, se želi:

- ⇒ Unaprijediti kvalitet i dostupnost socijalnih usluga u cilju povećanja socijalne sigurnosti stanovništva, uz stambeno zbrinjavanje raseljenih i readmisionih osoba za postizanje ciljeva održivog povratka;
- ⇒ Povećati kvalitet i raznolikost kulturnih sadržaja, s posebnim naglaskom, na kulturno-historijske sadržaje te sportskih sadržaja, uz unaprijeđenje sportske infrastrukture, kako bi se povećala i uključenost stanovništva u kulturne i sportsko-rekreativne aktivnosti na području općine;
- ⇒ Osigurati kvalitetniju povezanost unutar općine putnom infrastrukturom te uređiti urbane dijelove općine, uz izradu prostornog plana i izdavanje dozvola u skladu sa sprovedbenom dokumentacijom, uspostavljanje katastra nekretnina i adresnog registra, kao i poboljšati izgled javnih površina i povećati sigurnost u urbanom dijelu općine;
- ⇒ Poboljšati javne usluge građanima, kroz standardizaciju procesa pružanja usluga te jačati politike i programe za unaprijeđenje položaja mladih u okalnoj zajednici.

4.3.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Revizijom sektorskih ciljeva u oblasti društvenog razvoja definisana su 3 sektorska cilja. Očekivani sektorski ishodi i indikatori za praćenje su prikazani u tabeli.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
2.1. Povećati socijalnu sigurnost stanovništva	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, povećan broj pruženih usluga socijalne pomoći za min 30% u odnosu na 2016. godinu • Do 2020. godine, povećano zadovoljstvo uslovima stanovanja kod stambeno zbrinutih porodica iz socijalnih kategorija za min 2 ocjene u odnosu na ocjenu stanja prije zbrinjavanja 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj pruženih usluga socijalne pomoći - Prosječna ocjena uslova stanovanja stambeno zbrinutih porodica iz socijalne kategorije
2.2. Unaprijediti ponudu kulturnih i sportskih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, povećan broj posjetilaca kulturnih manifestacija i sadržaja za 10% u odnosu na 2016. godinu • Do 2020. godine, povećan broj posjetilaca sportsko-rekreativnih manifestacija i sadržaja za 10% u odnosu na 	<ul style="list-style-type: none"> - Broj posjetilaca kulturnih manifestacija i sadržaja - Broj posjetilaca sportsko-rekreativnih manifestacija i sadržaja

	2016. godinu	
2.3 Uspostaviti ugodan i siguran ambijent življenja	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, zadovoljstvo građana uređenjem urbanog dijela općine povećano za min 2 ocjene u odnosu na stanje prije uređenja • Do 2020. godine smanjen registrovani broj žalbi građana na rad općinske uprave za 3% u odnosu na 2016. godinu • Od 2017. do 2020. godine, primljeno min 8 inicijativa za poboljšanje položaja mladih u društvu • Do 2020. godine, smanjen broj slučajeva nelegalne gradnje u odnosu na 2016. godinu za 50 % 	<ul style="list-style-type: none"> - Prosječna ocjena zadovoljstva građana uređenjem urbanog dijela grada - Broj inicijativa koje su podnijeli mladi za poboljšanje položaja mladih u društvu - Broj registriranih žalbi građana na rad općinske uprave - Broj slučajeva nelegalne gradnje

4.3.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti

Sektorski ciljevi oblasti društveno-razvojne politike su usklađeni sa razvojnim prioritetima na višim nivoima vlasti koji su definisani u strateškim dokumentima i planovima i to sljedećim:

- **Integrirana strategija razvoja Unsko-Sanskog kantona 2014-2020.**, u odnosu na strateški cilj 2. Izgraditi infrastrukturu za poboljšanje kvalitete života stanovnika i strateški cilj 5. Osigurati visok nivo socijalne sigurnosti i zaštite;
- **Strategija razvoja turizma u FBiH, 2008-2018**, u vezi sa socio-kulturnim strateškim ciljem 3. Očuvanje kulturno-povijesne baštine;
- **Prostorni plan FBiH**, u vezi sa općim ciljem 3. Prostorno planskim rješenjima obezbijediti održivi razvoj prema stvarnim prostornim i ekonomskim mogućnostima, bez ograničenja koja proizlaze iz administrativnog ustrojstva entiteta FBiH; te
- U odnosu na EU strateška opredjeljenja predstavljena u **Europskoj strategiji rasta i razvoja 2020**, ovaj cilj vezuje za Strateški pravac 3. Inkluzivni rast.

4.3.3. Inicijative međuopćinske saradnje

Uoblastidruštvenograzvojanajznačajneinicijativeipotencijalizameđuopštinskusaradnjuseodnosena:

- saradnju sa susjednim općinama u cilju razmjene iskustava i praksi u uvođenju ISO standarda i kvalitetnijeg servisa građanima, uz stvaranje osnove za ispunjavanje BFC uslova te metoda za mjerjenje zadovoljstva građana javnim uslugama; te
- učešće u sportskim i kulturnim manifestacijama međuopćinskog karaktera.

Sa skoro svim općinama na području Unsko-sanskog kantona Općina Bosanski Petrovac ima dobru saradnju, kada su u pitanju sportske i kulturne manifestacije. Pored toga, dobra saradnja je ostvarena sa općinom Drinić RS u organizaciji ovakvih događaja, a sa kojom su pripremljena dva projektna prijedloga: „Penjem, plivam, šećem i vozim“ i „Mala škola zdravlja i tolerancije“, a za koje će se tražiti sredstva u narednom periodu iz različitih vanjskih izvora.

4.3.4. Programi projekti i mjere

Za realizaciju plana društvenog razvoja općine Bosanski Petrovac, uokviru 3 sektorskih cilja, definisano je **4 programa** koji obuhvataju **16 projekata**.

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
Program 2.1.1 Poboljšanje socijalne zaštite	P 2.1.1.1. Jačanje kapaciteta Centra za socijalni rad – obezbjeđenje prostora, otvaranje dnevnog centra i nabavka terenskog vozila P 2.1.1.2. Izrada Socijalne karte P 2.1.1.3. Rekonstrukcija stambenog fonda i infrastrukture za povratnike na području općine (raseljene i readmisione osobe)
Program 2.2.1 Unapređenje manifestacijskih, kulturno-historijskih i sportsko-rekreativnih kapaciteta	P 2.2.1.1. Sanacija spomen muzeja „Jovan Bijelić“ P 2.2.1.2. Sanacija rodne kuće Jovana Bijelića te pokretanje likovne kolonije P 2.2.1.3. Sanacija i rekonstrukcija "Upravne zgrade" (zgrada Komunalnog preduzeća) P 2.2.1.4. Uređenje Medenog polja kao ciljane turističke destinacije P 2.2.1.5. Petrovačke manifestacije P 2.2.1.6. Arheološka istraživanja i restauracija monolitnih ploča P 2.2.1.7. Sanacija infrastrukture i opremanje NK Mladost P 2.3.1.1. Projekat uređenja javnih površina

Program 2.3.1. Uređenje urbanog područja	P 2.3.1.2. Uspostavljanje adresnog centra P 2.3.1.3. Proširenje i uređenje groblja i mezarja
Program 2.3.2. Jačanje lokalne uprave	P 2.3.2.1. Izrada baze podataka katastra nekretnina P 2.3.2.2. Projekat Omladinska banka P 2.3.2.3. Izrada Prostornog plana općine Bosanski Petrovac

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana društvenograzvoja iznose: **2.946.660KM.**

4.4 Plan zaštite okoliša

Pri planiranju sektorskih prioriteta zaštite životne sredine uzete su u razmatranje potrebe lokalne zajednice, prvenstveno potrebe koje su vezane za sanaciju, rekonstrukciju i izgradnju vodovodne mreže za kontinuirano snabdijevanje vodom (od kojih su prioritetne lokaliteti: Bahići, Revenik, Smoljani, Kapljuh, dok su lokaliteti Dževar-Dobro selo, Vrtoče, kao i izvorište Šakovac na rezervnoj listi prioriteta) te pripremu dokumentacije za rješavanje pitanja otpadnih i oborinskih voda u istočnom urbanom dijelu općine, kao i postavljanje gradskog prečistača otpadnih voda. Za smanjenje zagađenja nepropisnim odlaganjem otpada, sektorski plan je usmjeren na sanaciju divljih deponija na području općine (pri čemu je sanacija odlagališta Vaganac u vrhu prioriteta ali trenutno je smještena na rezervnu listu projekata radi trenutne nedostupnosti finansijskih izvora za finansiranje ovakvog projekta). Takođe, polazište za sektorsko planiranje u oblasti okoliša su bile i potrebe vezane za izgradnju sistema zaštite od podzemnih voda i poplava, uređenjem korita rijeka, a zbog ograničenosti sredstava u periodu implementacije revidirane Strategije, planirano je uređenje prioritetnog korita Japaga. Pored toga, za smanjenje rizika od požara, sektorski plan je obuhvatio i jačanje kapaciteta Vatrogasne jedinice, a za smanjenje rizika od mina, planirane su aktivnosti deminiranja. Posebna pažnja u sektorskem planu je posvećena provođenju mjera energetske efikasnosti na javnim objektima škola te povećanju pokrivenosti ruralnih područja općine elektro mrežom.

Imajući u vidu navedene probleme i potrebe u lokalnoj zajednici u oblasti zaštite okoliša, Općinski razvojni tim je definisao prioritete za unaprijeđenje stanja i zaštitu okoliša na principima održivosti prirodnih resursa za buduće generacije. Prioritetima koji su definisani kroz sektorske ciljeve i programe razvoja se želi:

- ⇒ Poboljšati stanje izvorišta i snabdijevanje kontrolisanom vodom za piće na području općine, kao i upravljanje otpadnim vodama, kroz poboljšanje stanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture;
- ⇒ Unaprijediti sistem upravljanja otpadom i smanjiti zagađenje na području općine uzrokovanu nepropisnim odlaganjem otpada;
- ⇒ Povećati stepen sigurnosti stanovništva kroz smanjenje rizika od prirodnih i drugih nesreća na području općine, posebno kroz uspostavljanje sistema zaštite od poplava na ugroženim područjima od izbijanja podzemnih voda, te smanjiti rizik od požara i ukupne štete koje nastaju od prirodnih i drugih nesreća;
- ⇒ Unaprijediti energetsku efikasnost kroz primjenu mjera utopljavanja na javnim objektima, kako bi se postiglo smanjenje emisija štetnih zagađujućih materija u zrak i racionalno koristili izvori energije te povećati pokrivenost općine elektro mrežom za snabdijevanje električnom energijom ruralnih dijelova općine, kako bi se povećao kvalitet života ruralnog stanovništva.

4.4.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Revizijom sektorskih ciljeva u oblasti zaštite okoliša definisana su 3sektorska cilja. Očekivani sektorski ishodi i indikatori za praćenje su prikazani u tabeli.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
3.1. Povećati pristup kontrolisanoj vodi za piće i unaprijediti sistem za upravljanje otpadnim vodama i otpadom	<ul style="list-style-type: none"> • Do kraja 2020. godine obezbjeđena redovno kontrolisana i bakteriološki i hemijski potpuno ispravna voda za piće za 94% domaćinstava i drugih korisnika • Do 2020. godine, uspostavljeno kontrolisano upravljanje otpadnim vodama na 90% naseljenog područja općine • Do 2020. godine, povećana količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada za 10 % u odnosu na 2016. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> - Kvalitet hemijskog i bakteriološkog sastava vode - Broj domaćinstava priključenih na vodovodni sistem/ ukupan broj domaćinstava - Površina naseljenog područja općine pokrivena kanalizacionom mrežom - Količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada
3.2Poboljšati zaštitu od prirodnih katastrofa	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjen prosječan iznos šteta od prirodnih katastrofa za 70% za period 2017-2020 godine u odnosu na period 2013-2016 godine • Do 2020. godine, nema zabilježenih minskih nesreća na području očišćenom od mina 	<ul style="list-style-type: none"> - Prosječan iznos šteta od prirodnih katastrofa (požara, poplava) (KM) - Broj minskih nesreća na očišćenom području
3.3Unaprijediti energetsku efikasnost urbanog područja i snabdijevanje električnom energijom ruralnih područja općine	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2020. godine, smanjeni troškovi za grijanje u objektima koji su primjenili EE za min 30% • Do 2020. godine, održano kontinuirano snabdijevanje el. energijom, bez redukcija, na 90% područja općine 	<ul style="list-style-type: none"> - Iznos troškova za grijanje u objektima na kojima su provedeni radovi EE - % područja općine pokrivenih el. mrežom i broj dana snabdijevanja u godini

4.4.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa vlasti

Sektorski ciljevi u oblasti zaštite okoliša su usklađeni sa razvojnim prioritetima na višim nivoima vlasti koji su definisani u strateškim dokumentima i planovima i to sljedećim:

- **Strategija razvoja FBiH 2010-2020**, u vezi sa Strateškim ciljem 4. Održivi rast i razvoj-Ekologija i razvoj energetskih potencijala;
- **Strategija zaštite okoliša FBiH 2008-2018**, a prvenstveno u odnosu na strateške ciljeve 4.4. Smanjenje pritisaka na biološku i geološku raznolikost FBiH, 5.1. Stvoriti osnovu za skladan i prostorno uravnotežen ekonomski razvoj, 5.2. Minimiziranje/otklanjanje rizika po ljudsko zdravlje, biodiverzitet, prirodno i graditeljsko naslijeđe, te 6.3. Unaprjeđenje korištenja energije;
- **Strategija upravljanja vodama FBiH 2010-2022**, u vezi sa strateškim ciljevima: 6. Povećanje obuhvata i poboljšanje javnog snabdjevanja, 8. Postizanje i održavanje dobrog stanja površinskih i podzemnih voda radi zaštite akvatične flore i faune i potreba korisnika voda.
- **Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017**, u vezi sa osnovnim ciljevima: 4. Prethodna obrada otpada prije konačnog odlaganja, 6. Smanjenje štetnih utjecaja na okoliš, te 7. Samoodrživost sistema upravljanja komunalnim otpadom;
- **Integrirana strategija razvoja Unsko-Sanskog kantona 2014-2020**, u vezi sa Strateškim ciljem 2. Izgraditi infrastrukturu za poboljšanje kvalitete života stanovnika i Strateškim ciljem 3. Unaprijediti zaštitu okoliša i očuvanje prirode.
- U odnosu na programske intervencije koje se odnose na *primjenu principa energetske efikasnosti i očuvanje prirodnih resursa* Plan zaštite okoliša se dijelom vezuje za **NEAP BiH (Ekološki Akcijski plan BiH)**, kao i na postojeće međudržavne obaveze preuzete prvenstveno potpisivanjem **Ugovora o uspostavi energetske zajednice**.

4.4.3. Inicijative međuopćinske saradnje

Najznačajnije inicijative i potencijali međuopćinske saradnje u oblasti zaštite okoliša se odnose na:

- uspostavu integralnog sistema upravljanja otpadom na području Unsko-sanskog kantona regije Bihać, u okviru kojeg će biti uspostavljen Regionalni centar za upravljanje otpadom, a što vodi uspostavljeni JP Centar upravljanja otpadom „REG-DEP“ d.o.o. Bihać, što će omogućiti odlaganje čvrstog otpada na regionalnu sanitarnu deponiju te prikupljanje i obradu selektivno prikupljenog otpada;
- analizu mogućnosti međuopćinske saradnje u segmentu jačanja regionalnih kapaciteta za smanjenje rizika od prirodnih i drugih opasnosti. Sa svim općinama sa prostora Unsko-sanskog kantona, Općina Bosanski Petrovac ima razvijenu saradnju u ovoj oblasti, međutim, ističe se izuzetna saradnja sa susjednom Opštinom Petrovac-Drinić RS koja pruža značajnu pomoć prilikom velikih intervencija, najčešće u gašenju požara. Trenutno, nisu razvijeni posebni zajednički međuopćinski projektni prijedlozi u ovoj oblasti, ali će se komunikacija i saradnja nastaviti u pravcu analize i definisanja zajedničkih inicijativa u ovoj oblasti.

4.4.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju plana zaštite okoliša općine Bosanski Petrovac, u okviru 3 sektorskih cilja, definisana su 3 programi koja obuhvataju 13 projekata.

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
	P 3.1.1.1. Rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže urbanog područja općine Bosanski Petrovac

Program 3.1.1 Unaprijeđenje sistema vodosnabdijevanja, kanalizacije i upravljanja otpadom	P 3.1.1.2. Sanacija i rekonstrukcija vodovodne mreže u MZ Smoljana – II faza
	P3.1.1.3. Izgradnja vodovoda Smoljana-Kapljuh (II faza)
	P 3.1.1.4. Izgradnja priključka i dovodnog voda za crkvenoopštinsku salu SPCO Kolunić na gradsku vodovodnu mrežu
	P3.1.1.5. Rekonstrukcija i izgradnja kanalizacione mreže Bosanski Petrovac i izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda - I faza
	P 3.1.1.6. Izrada Projektne dokumentacije za sekundarni kanalizacioni sistem istočnog dijela grada
	P 3.1.1.7. Uklanjanje i sanacija divljih deponija na području svih MZ i obezbjeđivanje saniranih područja
Program 3.2.1 Unaprijeđenje sigurnosti građana	P 3.2.1.1. Opremanje i osposobljavanje Vatrogasne jedinice
	P 3.2.1.2. Deminiranje-očišćena općina bez mina
	P 3.2.1.3. Čišćenje korita od šiblja i uređenje obala rijeke Japaga
Program 3.3.1 Primjena principa elektrifikacije i energetske efikasnosti	P 3.3.1.1. Energetska efikasnost-utopljavanje osnovne škole Ahmet Hromadžić u Bosanskom Petrovcu
	P 3.3.1.2. Povećanje energetske efikasnosti objekta u JU MSŠ „Bosanski Petrovac“
	P 3.3.1.3 Elektrifikacija naselja – I faza

Ukupno očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana zaštite životnog sredinesu: **4.571.000 KM.**

5. OPERATIVNI DIO

5.1. Plan implementacije za 3 godine(2017-2019)

Veza sa SC i SEC	Projekat / mjera (vrijeme trajanja)	Ukupni ishodi	Ukupni orijent. izdaci (do završetka projekta)	Ukupni predviđeni izdaci (za III godine)	Finansiranje iz budžeta JLS				Finansiranje iz ostalih izvora				Nosioci implementacije	
					Pregled po godinama				Pregled ostalih izvora po godinama					
					god. I	god. II	god. III	ukupno (I+II+III)	god. I	god. II	god. III	ukupno (I+II+III)		
1	2	3	4	5=9+21	6	7	8	9=6+7+8	18=Zbir 10-17	19	20	21=18+19+20	22	
S1,SC1.1.	1.1.1. Osavremenjavanje štalskih objekata i opreme za poljoprivredna gazdinstva (2017-2018)	Do kraja 2020. godine povećane proizvedene količine mljeka za 10% u odnosu na 2015. godinu	275.000	275.000	27.500	27.500	0	55.000	110.000	110.000	0	220.000	Služba za obrt, razvoj i poljoprivredu	
S1,SC1.1.	1.1.1.2. Razvoj plasteničke proizvodnje (2017-2020)	Do 2020. godine održana plastenička proizvodnja na 3000 m2 novih površina pod plastenicima u odnosu na 2015. godinu	235.000	177.500	5.000	0	0	5.000	57.500	57.500	57.500	172.500	Služba za obrt, razvoj i poljoprivredu	
S1,SC1.1.	1.1.1.3. Razvoj i promocija poljoprivredno-prehrambenih proizvoda (2017-2020)	Do kraja 2020. godine povećane količine prinosa u poljoprivredi za 20% u odnosu na 2017. godinu	40.000	30.000	10.000	10.000	10.000	30.000	0	0	0	0	Služba za obrt, razvoj i poljoprivredu	
S1,SC1.1.	1.1.2.1. Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Krnjeuša-Salati (2018)	Do kraja 2020. godine povećane otkupljene količine mljeka za 5% u odnosu na 2016. godinu	142.878	142.878	0	42.863	0	42.863	0	100.015	0	100.015	Služba za prostorno uređenje,katastar, imov.-pravne poslove i stambeno komunalnu djelatnost	

S1,SC1.1.	1.1.2.2. Sanacija asfaltnog puta Divna-Bjelaj (2018)	Do kraja 2020. godine povećane otkupljene količine mlijeka za 5% u odnosu na 2016. godinu	77.625	77.625	0	23.287	0	23.287	0	54.338	0	54.338	Služba za prostorno uređenje,katastar, imov.-pravne poslove i stambeno komunalnu djelatnost
S1,SC1.2.	1.2.1.1. Izgradnja poslovne zone Gorinčani (2018-2020)	Do 2020. godine najmanje 3 investitora iznajmila i/ili kupila prostor u PZ za obavljanje poslovne aktivnosti	400.000	300.000	0	50.000	50.000	100.000	0	100.000	100.000	200.000	Služba za obrt, razvoj i poljoprivredu, poljoprivrednici
S1,SC1.2	1.2.1.2. Razvoj i promocija prerađivačke industrije (2017-2020)	Do kraja 2020. godine povećana ukupna proizvodnja u prerađivačkoj industriji (korisnika podrške) za 20% u odnosu na 2016. godinu	60.000	60.000	20.000	20.000	20.000	60.000	0	0	0	0	Služba za obrt, razvoj i poljoprivredu, poljoprivrednici
S1,SC1.2	1.2.1.3.Stvaranje uslova za uvođenje novih struka u MSŠ (2018)	Do 2020. godine upisano 50 učenika prosječno po školskoj godini u nove smjerove u MSŠ	50.000	50.000	0	0	0	0	0	50.000	0	50.000	MSŠ
S2, S2.1	2.1.1.1. Jačanje kapaciteta Centra za socijalni rad - obezbjeđenje prostora, otvaranje dnevног centra i nabavka terenskog vozila (2017-2018)	Do 2020. godine dnevni centar za korisnike JU Centra za socijalni rad prihvatio oko 1.500 osoba u projektu godišnje Do 2020. godine povećan broj godišnjih terenskih posjeta za 50% u odnosu na 2016. godinu	200.000	200.000	35.000	35.000	0	70.000	65.000	65.000	0	130.000	JU Centar za socijalni rad
S2, S2.1	2.1.1.3. Rekonstrukcija stambenog fonda i infrastrukture za povratnike na području općine (raseljene i readmisione osobe) (2017-2020)	Smanjen broj stambeno nezbrinutih porodica iz socijalnih kategorija na području općine za 15% do 2020. godine u odnosu na 2016. godinu	2.000.000	1.806.750	64.000	0	0	64.000	742.750	500.000	500.000	1.742.750	Služba za opću upravu, društvene djelatnosti, stručne poslove OV i zajedničke poslove

S2, S2.2	2.2.1.2. Sanacija rodne kuće Jovana Bijelića te pokretanje likovne kolonije (2017-2018)	Do 2020. godine, rodna kuća J. Bijelića uvrštena u ponudu 1 lokalne turističke agencije Do 2020. godine održana min 1 likovna kolonija godišnje	45.000	45.000	0	0	0	0	15.600	29.400	0	45.000	JU Centar za kulturu i obrazovanje
S1,SC2.2	2.2.1.4. Uređenje Medenog polja kao ciljane turističke destinacije (2017-2020)	Do kraja 2020. godine povećan broj manifestacija koje se održavaju na lokalitetu Medeno polje za 30% u odnosu na 2016. godinu	50.000	37.500	12.500	12.500	12.500	37.500	0	0	0	0	Služba za obrt, razvoj i poljoprivredu
S1,SC2.2	2.2.1.5. Petrovačke manifestacije (2017-2020)	Do kraja 2020. godine povećan broj posjetitelja Petrovačke manifestacije za 30% u odnosu na 2016. godinu	33.000	24.750	8.250	8.250	8.250	24.750	0	0	0	0	JU Centar za kulturu i obrazovanje
S1,SC2.2	2.2.1.6. Arheološka istraživanja i restauracija monolitnih ploča (2017-2018)	Do 2020. godine, arheološko nalazište uvršteno u ponudu 1 lokalne turističke agencije Do 2020. godine, nalazište monolitnih pločauvršteno u kantonalnu turističku ponudu i promovisano preko Turističke zajednice USK	10.000	10.000	0	0	0	0	5.000	5.000	0	10.000	JU Centar za kulturu i obrazovanje
S2, S2.2	2.2.1.7. Sanacija infrastrukture i opremanje NK Mladost (2017-2018)	Do 2020. godine održano prosječno godišnje min 20 sportskih manifestacija godišnje na terenu NK Mladost Do 2020. godine broj članova NK Mladost povećan za najmanje 20% u odnosu na 2016. godinu	16.000	16.000	5.500	0	0	5.500	5.500	5.000	0	10.500	NK Mladost

S2,SC2.3	2.3.1.1. Projekat uređenja javnih površina (2017-2020)	Do 2020. godine, smanjen broj kazni za nepropisno parkiranje za 5% u odnosu na 2016. godinu Do kraja 2020. godine, očuvani i redovno održavani lokalni park i dječja igrališta za rekreativno okupljanje djece (2 x mjesечно čišćenje, 1 godišnje održavanje/popravke)	378.660	258.995	39.665	49.665	69.665	158.995	20.000	30.000	50.000	100.000	Služba za prostorno uređenje, katastar, imov.-pravne poslove i stambeno komunalnu djelatnost
S2,SC2.3	2.3.1.2. Uspostavljanje adresnog registra (2017-2018)	Registrar ulica i brojeva dostavljen svim relevantnim službama: pošti, državnim službama i komunalnim službama	50.000	35.000	5.000	18.750	0	23.750	0	11.250	0	11.250	Služba za prostorno uređenje, katastar, imov.-pravne poslove i stambeno komunalnu djelatnost
S2,SC2.3	2.3.1.3. Proširenje i uređenje groblja i mezarja (2017-2019)	U 2018. godini povećan broj slobodnih grobnih mjesta za 50% u odnosu na 2016. godinu	40.000	40.000	10.000	20.000	10.000	40.000	0			0	Služba za prostorno uređenje, katastar, imov.-pravne poslove i stambeno komunalnu djelatnost
S2,SC2.3	2.3.2.1. Izrada baze podataka katastra nekretnina (2017-2019)	Do 2020. godine skraćen broj dana za rješavanje zahtjeva građana koji se odnose na katastar i nekretnine na max 15 dana	74.000	54.000	7.000	10.000	10.000	27.000	7.000	10.000	10.000	27.000	Služba za prostorno uređenje, katastar, imov.-pravne poslove i stambeno komunalnu djelatnost
S2,SC2.3	2.3.2.2. Projekat Omladinska banka (2017-2020)	Do 2020. godine, pokrenuto min 4 samostalnih biznisa mladih	90.000	67.500	7.500	7.500	7.500	22.500	15.000	15.000	15.000	45.000	Upravni odbor Omladinske banke
S2,SC2.3	2.3.2.3. Izrada Prostornog plana Općine Bosanski Petrovac (2017-2019)	Do 2020. godine, usvojene odluke i dokumenti o razvoju opštine su donošene u skladu sa Prostornim planom (one koje su izdate nakon usvajanja PP)	53.000	53.000	5.300	26.500	21.200	53.000	0	0	0	0	Služba za prostorno uređenje,katastar, imov.-pravne poslove i stam.-komunalnu djelatnost

S3,SC3.1	3.1.1.1. Rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže urbanog područja općine Bosanski Petrovac (2017)	Do kraja 2020. godine obezbjedeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 152 domaćinstava na području naselja Revenik i Bahići	250.000	250.000	75.000	0	0	75.000	175.000	0	0	175.000	JKP Komunalno, MZ
S3,SC3.1	3.1.1.2. Sanacija i rekonstrukcija vodovodne mreže u MZ Smoljana – II faza (2017)	Do kraja 2020. godine obezbjedeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 71 domaćinstava na području MZ Smoljana	60.000	60.000	0	12.000	12.000	24.000	0	18.000	18.000	36.000	JKP Komunalno, MZ
S3,SC3.1	3.1.1.3. Izgradnja vodovoda Smoljana-Kapljuh - II faza (završetak) (2017)	Do kraja 2020. godine obezbjedeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za dodatnih 60 domaćinstava na području MZ Smoljana i Kapljuh	35.000	35.000	35.000	0	0	35.000	0	0	0	0	JKP Komunalno, MZ
S3,SC3.1	3.1.1.4. Izgradnja priključka i dovodnog voda za crkvenoopštinsku salu SPCO Kolunić na gradsku vodovodnu mrežu (2017)	Do kraja 2020. godine obezbjedeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija za SPCO Kolunić	2.000	2.000	0	0	0	0	2.000	0	0	2.000	JKP Komunalno
S3,SC3.1	3.1.1.5. Rekonstrukcija i izgradnja kanalizacione mreže Bosanski Petrovac i izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda - I faza (2017-2020)	Do kraja 2020. godine vršen redovan tretman u okviru prečistača otpadnih voda uvezanog u sistem kanalizacione mreže	3.300.000	3.300.000	400.000	100.000	100.000	600.000	900.000	900.000	900.000	2.700.000	JKP Komunalno
S3,SC3.1	3.1.1.6. Izrada projektne dokumentacije za sekundarni kanalizacioni sistem istočnog dijela grada (2017-2018)	Do 2018. godine započela izgradnja sekundarnog kanalizacionog sistema istočnog dijela grada	50.000	50.000	50.000	0	0	50.000	0	0	0	0	JKP Komunalno

S3,SC3.1	3.1.1.7. Uklanjanje i sanacija divljih deponija na području svih MZ i obezbjeđivanje saniranih područja (2017-2020)	Do 2020. godine na saniranim divljim deponijama nisu zabilježena nova odlaganja otpada	20.000	15.000	0	0	0	0	5.000	5.000	5.000	15.000	JKP Komunalno, MZ
S3, SC3.2.	3.2.1.1. Opremanje i osposobljavanje Vatrogasne jedinice (2018-2020)	Brži odgovor vatrogasnih jedinica na vatrogasne intervencije za 15% do 2020. godine u odnosu 2016. godinu	360.000	240.000	40.000	80.000	120.000	240.000	0	0	0	0	Vatrogasna jedinica
S3, SC3.2.	3.2.1.2. Deminiranje- očišćena općina bez mina (2017-2020)	Do 2018. godine deminirana područja privedena namjeni: 80% šumskog i 20% poljoprivrednog zemljišta	205.000	105.000	5.000	0	0	5.000	0	50.000	50.000	100.000	RU BIH MAC Bihać, Civilna zaštita
S3, SC3.2.	3.2.1.3. Čišćenje korita od šiblja i uređenje obala rijeke Japaga (2018)	Na područjima oko očišćenog korita rijeke nema zabilježenih poplava do 2020. godine od 2018. godine (nakon čišćenja)	5.000	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0	Civilna zaštita, MZ
S3,SC3.3	3.3.1.1. Energetska efikasnost- upotpunjavanje Osnovne škole Ahmet Hromadžić u Bosanskom Petrovcu (2017)	U 2019. godini potrošnja čvrstih energenata smanjena za 40% u odnosu na 2017. godinu	180.000	180.000	50.000	0	0	50.000	130.000	0	0	130.000	OŠ Ahmet Hromadžić
S3,SC3.3	3.3.1.3. Elektrifikacija naselja – I faza (2017-2020)	U MZ Kolunić, naselje Jakšići 10 domaćinstava priključeno na el. mrežu	50.000	50.000	0	0	0	0	50.000	0	0	50.000	Elektrodistribucija
	UKUPNO:		8.837.163	8.053.498	917.215	558.815	451.115	1.927.145	2.305.350	2.115.503	1.705.500	6.126.353	

5.2. Plan organizacionih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije

Plan organizacionih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije

Plan organizacionih i institucionalnih kapaciteta za uspješnu implementaciju Strategije izrađen je na osnovu zaključaka koji su proizašli kao rezultat analize koju je sproveo ORT u okviru procesa revizije Strategije razvoja a na bazi preporuka za poboljšanja koja su definisana u okviru aktivnosti ILDP projekta te preporuka srednjoročne evaluacije razvojne Strategije općine Bosanski Petrovac.

Pregled postojećih kapaciteta za implementaciju Strategije

U proteklom srednjoročnom periodu implementacije Strategije izrađena je formalna organizacijska struktura i uspostavljena Procedura za planiranje, praćenje, vrednovanje i izvještavanje te je uspostavljena Jedinica za upravljanje razvojem. Na ovaj način su stvorene sve pretpostavke za efikasno upravljanje razvojem. Izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta formirana je Služba Kabineta općinskog načelnika i Služba za obrt, poduzetništvo, razvoj i poljoprivredu, koje su ključni nosioci razvojnih aktivnosti. U skladu sa preporukama tehničke pomoći UNDP-a, Općina je izvršila izmjene u sistematizaciji uvođenjem nove pozicije „Stručni savjetnik za upravljanje razvojem i informacionim sistemom“ pri Kabinetu općinskog načelnika, koji ima ulogu koordinatora Jedinice za upravljanje razvojem (JURA) i Općinskog razvojnog tima (ORT). Pri Službi za obrt, poduzetništvo, razvoj i poljoprivredu, formirano je i radno mjesto Stručni saradnik za lokalni razvoj. Navedene pozicije unutar spomenutih službi čine Jedinicu za upravljanje razvojem.

Ključnu ulogu u implementaciji, praćenju i vrednovanju Strategije imaju:

Načelnik općine kroz jasno uspostavljanje mehanizama i definisanje odgovornosti odsjeka, odjeljenja u pogledu implementacije dijelova Strategije iz njihove nadležnosti te obezbjeđivanja njihove koordinacije.

Općinsko vijeće koje razmatra izvještaj o realizaciji strateških dokumenata Općine, uključujući i Strategiju razvoja kao vodeći strateški dokument koji je osnova za kreiranje i usvajanje svih ostalih razvojnih politika Općine.

Jedinstveni općinski organ kroz svoje organizacione jedinice (Kabinet načelnika i službe) koji priprema program razvoja općine, prostorne i urbanističke planove i učestvuje u izradi i operacionalizaciji plana implementacije strateških intervencija 1+2.

Jedinica za upravljanje razvojem (JURA) koju, prema Odluci o formiranju, čine svi šefovi općinskih službi na čelu sa načelnikom, stručni saradnik za lokalni razvoj i stručni saradnik za planiranje razvoja poljoprivrede, viši stručni saradnik za informacioni sistem i viši stručni saradnik za javne nabavke i upravljanje lokalnim razvojem, kao i savjetnik načelnika. U okviru ovog referata, općina se bavi Strategijom razvoja općine kao cjeline, zatim inicira, koordinira i olakšava internu i eksternu koordinaciju aktivnosti svih aktera od promocije, pripreme i iniciranja projekata, izvođenja, praćenja, izvještavanja do iniciranja i ažuriranja Strategije te permanentno prati moguće izvore finansiranja na svim nivoima.

Općinski razvojni tim čiji je zadatak da zajedno sa Jedinicom za upravljanje razvojem (JURA), vodi proces planiranja na općinskom nivou i prati implementaciju Strategije razvoja te učestvuje u izradi godišnjeg plana

implementacije i izvještaja o realizaciji Strategije kojeg JURA podnosi Načelniku, odnosno, Općinskom vijećuna usvajanje. ORT je sastavljen od predstavnika: općinskih službi i javnih ustanova i preduzeća.

Potrebe za unaprijeđenjem pristupa upravljanju razvojem

Na osnovu analize kapaciteta i procesa za upravljanje razvojem u Općini Bosanski Petrovac, koja je provedena u okviru srednjoročne evaluacije Strategije razvoja te na osnovu zaključaka analize sprovedene od Općinske uprave utvrđeno je da je potrebno:

- U opise poslova šefovima službi dodati aktivnosti koje se odnose na planiranje, praćenje i izvještavanje strategije razvoja;
- Unaprijediti internu komunikaciju službi i jedinice za koordinaciju strateških aktivnosti (JURA) s ciljem pravovremenog prikupljanja podataka, izrade jedinstvene baze projekata sa relevantnim podacima i pokazateljima ostvarenja strategije te redovne analize ostvarenja implementacije putem tematskih (mjesečnih/kvartalnih sastanka);
- Osigurati dostavljanje podataka kreiranjem jedinstvenih formi i obrazaca za izvještavanje od strane svih učesnika u implementaciji;
- Dosljedno primjenjivati Pravilnik o planiranju, praćenju i vrednovanju i izvještavanju (PPVI procedure), kojim su definirani poslovi, uloge, odgovornosti i rokovi svih relevantnih aktera, a prvenstveno zaposlenih u općinskoj upravi, na realizaciji svake faze u procesu implementacije Strategije razvoja;
- Unaprijediti komunikaciju i ulogu Partnerske grupe u svim procesima upravljanja razvojem
- Jačati međusobni dijalog i kanale komunikacije sa eksternim akterima s ciljem aktivnijeg uključenja u procese planiranja i implementacije u svrhu postizanja boljih i održivih rezultata;
- Jačati kapacitete predstavnika lokalne uprave i eksternih aktera za pisanje projekata u skladu sa zahtjevima donatora i EU fondova u svrhu privlačenja eksternih izvora koji predstavljaju visok udio u implementaciji strategije razvoja;
- Jačati sistem upravljanja kvalitetom putem dosljedne primjene PPVI procedure ali i putem ostalih mehanizama (npr. anketiranjem građana ili provođenjem tematskih sastanaka sa Partnerskom grupom, NVO, poslovnim sektorom, vezano za informiranje o Strategiji razvoja, planiranim i provedenim intervencijama koje imaju direktnе efekte na potrebe socioekonomskih aktera).

Kontrolnovrednovanjerevidiranestrategijerazvojaopćine Bosanski Petrovac provodise nakon 3 godine za sektorske planove, dok će se finalno vrednovanje za sektorske planove i finalno vrednovanje revidirane Strategije provesti nakon 2020. godine. Utvrđene preporuke iz kontrolnog vrednovanja će se uvrstiti u sektorske planove kroz revidiranje dijelova sektorskih planova na koje se preporuke odnose, a preporuke iz finalnog vrednovanja će se koristiti u procesu pripreme nove Strategije za budući period, nakon isteka važenja postojeće Strategije po završetku 2020. godine.

Pregled osnovnih aktivnosti i odgovornosti za implementaciju Strategije razvoja općine Bosanski Petrovac

Osnovne uloge i odgovornosti za implementaciju , praćenje, vrednovanje i izvještavanje		
Aktivnosti^(*)	Nadležnost (ko?)	Rok (okvirno)
Definisanje prioriteta za <u>narednu godinu</u> na osnovu strateško-programske dokumenata i izrada Plana implementacije (1+2)	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator JURA tima (Stručni savjetnik za upravljanje razvojem i informacionim sistemom) Koordinator općinskog razvojnog tima (ORT) (Stručni saradnik za lokalni razvoj) Nosioci i učesnici u procesu: Šefovi nadležnih službi općinske uprave (OU) Kabinet načelnika, Članovi ORT i službenici OU	Prvi kvartal tekuće godine (po rokovima iz entitetskih Zakona o budžetu)
Priprema planova službi za <u>narednu godinu</u> , uključujući projekte iz Strategije razvoja i redovne poslove	Inicijator i vlasnik procesa: Šefovi nadležnih službi OU Nosioci i učesnici: Koordinator ORT-a i Koordinator JURAtima	01.09-30.09. tekuće godine
Priprema objedinjenog Godišnjeg plana rada općinske uprave (<u>za narednu godinu</u>)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik općine, Koordinator ORT-a i Koordinator JURA tima Nosioci i učesnici u procesu: Kolegijum načelnika općine	01.10-31.12. tekuće godine
Uključivanje strateških projekata i mjera u plan budžeta <u>za narednu godinu</u>	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Službe za finansije, budžet i računovodstvo Nosioci i učesnici procesa: Koordinator ORT-a (Stručni saradnik za lokalni razvoj) Kolegijum načelnika općine	01-31.10 (prvi nacrt); 01-30.11 (drugi nacrt) 01-15.12 (treći nacrt) tekuće godine
Usklađivanje plana implementacije, planova rada službi i godišnjeg plana opštinske uprave sa usvojenim Budžetom <u>za narednu godinu</u>	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a i Koordinator JURA tima Nosioci i učesnici procesa: Šefovi Službi Kolegijum načelnika općine	05-15.01. naredne godine
Usvajanje objedinjenog Godišnjeg plana rada općinske uprave <u>za narednu godinu od strane Općinskog vijeća</u>	Inicijator i vlasnik procesa: Kolegijum načelnika Nosioci i učesnici u procesu: Koordinator ORT-a i Kordinator JURA tima	31.01. naredne godine

Priprema kalendara za praćenje realizacije Godišnjeg plana rada općinske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a i Koordinator JURA tima Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici općinske uprave (OU) i ORT-a	31.01. naredne godine
Razrada projekata	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a (Stručni saradnik za loklani razvoj) Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici OU i ORT-a Nadležne službe	Kontinuirano
Praćenje eksternih izvora finansiranja	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a (Stručni saradnik za lokalni razvoj) Nosioci i učesnici procesa: Nadležne službe Ostali službenici OU i ORT-a	Kontinuirano
Praćenje provođenja Plana implementacije strategije	Inicijator i vlasnik procesa Koordinator ORT-a i Koordinator JURA tima Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici OU i ORT-a Šefovi službi	Kontinuirano
Praćenje implementacije i izrada izvještaja o realizaciji godišnjih planova rada službi	Inicijator i vlasnik procesa: Šefovi službi Nosioci i učesnici procesa: Kolegijum načelnika općine Koordinator ORT-a Koordinator JURA-a tima Ostali službenici OU i RT-a	Mjesečno: Kolegij načelnika Polugodišnje: Do 31.07. (za prvi 6 mjeseci tekuće godine) Godišnje: Do 28.02. (za prethodnu godinu)
Uključivanje Partnerske grupe u praćenje implementacije strategije	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a i Koordinator JURA tima Nosioci i učesnici u procesu: Ostali službenici OU i ORT-a Partnerska grupa/Općinski razvojni tim	Prvi sastanak PG-a: Do 28.02. (za prethodnu godinu) Drugi sastanak PG-a: Do 31.07. (za prvi 6 mjeseci tekuće godine)
Izrada Godišnjeg izvještaja o realizaciji strategije razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a i Koordinator JURA tima Nosioci i učesnici u procesu: Ostali službenici OU i ORT Šefovi službi	Do 28.02. Tekuće godine u odnosu na onu prethodnu godinu (za koju se priprema izvještaj)

Priprema, razmatranje i vrednovanje izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada općinske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Sekretar Koordinator ORT-a i Koordinator JURA tima Nosioci i učesnici procesa: Šefovi službi Kolegijum načelnika JLS	Do 15.04. Tekuće godine u odnosu na prethodnu (za koju se priprema izvještaj)
Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada općinske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik JLS Nosioci i učesnici procesa: Općinsko vijeće	Najkasnije do 31.05., naredne godine u odnosu na onu za koju se priprema izvještaj
Ostale važne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ■ Redovno ažuriranje web stranice JLS u domenu informacija koje se odnose na razvojne aktivnosti ■ Redovni kontakti sa višim nivoima vlasti ■ Uspostavljanje i unaprijeđenje međuopćinske saradnje 	Inicijator i vlasnik procesa: Koordinator ORT-a i Koordinator JURA tima Nosioci i učesnici: Šefovi službi, ORT i ostali službenici općinske uprave u skladu sa svojim nadležnostima i odgovornostima	Kontinuirano

P R I L O Z I

Prilog 1:Integrисани pregled revidirane Strategije razvoja općine Bosanski Petrovac

Veza sa strateškim i sektorskim ciljem i programom	Projekat/mjera	Ukupni očekivani ishod projekta/mjere	Izvori fiannsiranja		
			Budžet	Eksterni izvori	Ukupno
1. Strateški cilj	1 Generisati veću dodanu vrijednost u strateškim granama privrede				
1.1. Sektorski cilj	1.1. Intenzivirati poljoprivrednu proizvodnju	Očekivani sektorski ishod	Povećan broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava za 20% do 2020. godine u odnosu na 2015. godinu	Indikatori sektorskog cilja	Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava u poljoprivredi
			Do 2020. godine, povećan iznos prihoda od poljoprivrede za 10% u odnosu na 2016. godinu		Iznos prihoda od poljoprivrede
1.1.1. Program	PROGRAM 1.1.1 Podrška poljoprivrednoj proizvodnji				
	1.1.1.1. Osavremenjivanje štalskih objekata i opreme na poljoprivrednom gazdinstvu	- Do kraja 2020. godine povećane proizvedene količine mlijeka za 10% u odnosu na 2015. godinu	55.000	220.000	275.000
	1.1.1.2. Razvoj plasteničke proizvodnje	- Do 2020. godine održana plastenička proizvodnja na 3000 m ² novih površina pod plastićima u odnosu na 2016. godinu	5.000	230.000	235.000
	1.1.1.3. Razvoj i promocija poljoprivredno-prehrabbenih	- Do kraja 2020. godine povećane količine prinosa u	40.000		40.000

	proizvoda	poljoprivredi za 20% u odnosu na 2017. godinu			
PROGRAM 1.1.2 Uređenje puteva za razvoj poljoprivrede					
1.1.2. Program	1.1.2.1. Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Krnjeuša-Salati	- Do kraja 2020. godine povećane otkupljene količine mlijeka za 5% u odnosu na 2016. godinu.	42.863	100.015	142.878
	1.1.2.2. Sanacija asfaltnog puta Divna-Bjelaj	- Do kraja 2020. godine povećane otkupljene količine mlijeka za 5% u odnosu na 2016. godinu.	23.287	54.338	77.625
	1.1.2.3. Rehabilitacija, nasipanje i asfaltiranje lokalnog puta u MZ Kolunić	- Do kraja 2020. godine povećane otkupljene količine mlijeka za 5% u odnosu na 2016. godinu.	35.400	82.600	118.000
1.2. Sektorski cilj	SEC 1.2. Unaprijediti sistem za razvoj poduzetništva i industrije	Očekivani sektorski ishod	Do 2020. godine, kreirano min 60 novih radnih mesta u Poslovnoj zoni od 2016. godine	Varijable sektorskih ishoda/ indikatora	Broj novih radnih mesta u Poslovnoj zoni
			Do 2020. godine, povećan ukupan izvoz za min 1% u odnosu na 2015. godinu		Vrijednost izvora u KM
			Do 2020. godine povećano zadovoljstvo predstavnika poslodavaca tehničkim zanimanjima u MSŠ za min 1 ocjenu u odnosu na stanje prije otvaranja novih smjerova		Razlika prosječnih ocjena zadovoljstva poslodavaca tehničkim zanimanjima u MSŠ prije i poslije uvođenja novih smjerova
1.2.1. Program	PROGRAM 1.2.1. Podrška poduzetništvu i prerađivačkoj industriji				

	1.2.1.1 Izgradnja poslovne zone Gorinčani	- Do 2020. godine najmanje 3 investitora iznajmila i/ili kupila prostor u PZ za obavljanje poslovne aktivnosti	200.000	200.000	400.000
	1.2.1.2. Razvoj i promocija prerađivačke industrije	- Do kraja 2020. godine povećana ukupna proizvodnja u prerađivačkoj industriji (korisnika podrške) za 20% u odnosu na 2016. godinu	60.000		60.000
	1.2.1.3. Prilagođavanje tržišta rada potrebama privrede - Stvaranje uslova za uvođenje novih struka	- Do 2020. godine upisano 50 učenika prosječno po školskoj godini u nove smjerove u MSŠ		50.000	50.000
UKUPNO ZA EKONOMSKI SEKTOR:			461.550	937.157	1.398.707
2. Strateški cilj	Poboljšati kvalitet života stanovnika				
2.1. Sektorski cilj	SEC 2.1.Povećati socijalnu sigurnost stanovništva	Očekivani sektorski ishodi	Do 2020. godine, povećan broj pruženih usluga socijalne pomoći za min 30% u odnosu na 2016. godinu Do 2020. godine, povećano zadovoljstvo uslovima stanovanja kod stambeno zbrinutih porodica iz socijalnih kategorija za min 2 ocjene u odnosu na ocjenu stanja prije zbrinjavanja	Varijable sektorskih ishoda/ indikatora	Broj pruženih usluga socijalne pomoći Prosječna ocjena uslova stanovanja stambeno zbrinutih porodica iz socijalne kategorije
2.1.1. Program	PROGRAM 2.1.1. Poboljšanje socijalne zaštite				
	2.1.1.1. Jačanje kapaciteta Centra za socijalni rad – obezbjeđenje prostora, otvaranje dnevног centra i nabavka terenskog vozila	- Do 2020. godine dnevni centar za korisnike JU Centra za socijalni rad prihvatio oko 1.500 osoba u prosjeku	70.000	130.000	200.000

		godišnje			
		- Do 2020. godine povećan broj godišnjih terenskih posjeta za 50% u odnosu na 2016. godinu			
	2.1.1.2. Izrada Socijalne karte	- Do 2020. godine minimalno 5 institucija koristi socijalnu kartu kao izvor verifikacije statusa korisnika socijalne zaštite	50.000		50.000
	2.1.1.3 Rekonstrukcija stambenog fonda i infrastrukture za povratnike na području općine (raseljene i readmisione osobe)	- Smanjen broj stambeno nezbrinutih porodica iz socijalnih kategorija na području općine za 15% do 2020. godine u odnosu na 2016. godinu	64.000	1.936.000	2.000.000
2.2. Sektorski cilj	SEC 2.2. Unaprijediti ponudu kulturnih i sportskih sadržaja	Očekivani sektorski ishodi	Do 2020. godine, povećan broj posjetilaca kulturnih manifestacija i sadržaja za 10% u odnosu na 2016. godinu Do 2020. godine, povećan broj posjetilaca sportsko-rekreativnih manifestacija i sadržaja za 10% u odnosu na 2016. godinu	Varijable sektorskih ishoda/ indikatora	Broj posjetilaca kulturnih manifestacija i sadržaja Broj posjetilaca sportsko rekreativnih manifestacija i sadržaja
2.2.1. Program	PROGRAM 2.2.1. Unapređenje manifestacijskih, kulturno-historijskih i sportsko-rekreativnih kapaciteta				
	2.2.1.1. Sanacija spomen muzeja „Jovan Bijelić“	- Do kraja 2020. godine održane min 2 kulturno-umjetničke manifestacije u prostoru muzeja		48.000	48.000

	2.2.1.2. Sanacija rodne kuće Jovana Bijelića te pokretanje likovne kolonije	<ul style="list-style-type: none"> - Do 2020. godine, rodna kuća J. Bijelića uvrštena u ponudu 1 lokalne turističke agencije - Do 2020. godine održanamin 1 likovna kolonija godišnje 		45.000	45.000
	2.2.1.3.. Sanacija i rekonstrukcija "Upravne zgrade" (zgrada Komunalnog preduzeća)	<ul style="list-style-type: none"> - Do 2020. godine, Upravna zgrada uvrštena u ponudu1 lokalne turističke agencije - Smanjeni troškovi grijanja JP Komunalno d.o.o. za 20% u odnosu na stanje prije mjera energetske efikasnosti do 2020. godine 		50.000	50.000
	2.2.1.4. Uređenje Medenog polja kao ciljane turističke destinacije	<ul style="list-style-type: none"> - Do kraja 2020. godine povećan broj manifestacija koje se održavaju na lokalitetu Medeno polje za 30% u odnosu na 2016. godinu 	50.000		50.000
	2.2.1.5. Petrovačke manifestacije	<ul style="list-style-type: none"> - Do kraja 2020. godine povećan broj posjetitelja Petrovačke manifestacije za 30% u odnosu na 2016. godinu 	33.000		33.000
	2.2.1.6.. Arheološka istraživanja i restauracija monolitnih ploča	<ul style="list-style-type: none"> - Do 2020. godine, arheološko nalazište uvršteno u ponudu 1 lokalne turističke agencije - Do 2020. godine, nalazište 		10.000	10.000

			monolitnih ploča uvršteno u kantonalnu turističku ponudu i promovisano preko Turističke zajednice USK			
	2.2.1.7. Sanacija infrastrukture i opremanje NK Mladost		<ul style="list-style-type: none"> - Do 2020. godine održano prosječno godišnje min 20 sportskih manifestacija godišnje na terenu NK Mladost - Do 2020. godine broj članova NK Mladost povećan za najmanje 20% u odnosu na 2016. godinu 	5.500	10.500	16.000
2.3. Sektorski cilj	SEC 2.3. Uspostaviti ugodan i siguran ambijent življenja	Očekivani sektorski ishodi	<p>Od 2017. do 2020. godine, primljeno min 8 inicijativa za poboljšanje položaja mlađih u društvu</p> <p>Do 2020. godine smanjen registrovani broj žalbi građana na rad općinske uprave za 3% u odnosu na 2016. godinu</p> <p>Do 2020. godine, smanjen broj slučajeva nelegalne gradnje u odnosu na 2016. godinu za 50 %</p> <p>Do 2020. godine, zadovoljstvo građana uređenjem urbanog dijela općine povećano za min 2 ocjene u odnosu na stanje prije uređenja</p>	Varijable sektorskih ishoda/ indikatora	Broj inicijativa koje su podnijeli mlađi za poboljšanje položaja mlađih u društvu	
					Broj registrovanih žalbi građana na rad općinske uprave	
					Broj slučajeva nelegalne gradnje	
					Prosječna ocjena zadovoljstva građana uređenjem urbanog dijela grada	
2.3.1. Program	PROGRAM 2.3.1. Uređenje urbanog područja					
2.3.1.1. Projekat uređenja javnih površina	- Do 2020. godine, smanjen broj kazni za nepropisno		228.660	150.000	378.660	

		<p>parkiranje za 5% u odnosu na 2016. godinu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Do kraja 2020. godine, očuvani i redovno održavani lokalni park i dječja igrališta za rekreativno okupljanje djece (2 x mjesечно čišćenje, godišnje 1 održavanje/popravke) 		
	2.3.1.2. Uspostavljanje adresnog centra	<ul style="list-style-type: none"> - Do 2020. godine, Registar ulica i brojeva dostavljen svim relevantnim službama: pošti, državnim službama i komunalnim službama 	37.500	12.500
	2.3.1.3 Proširenje i uređenje groblja i mezarja	<ul style="list-style-type: none"> - Povećan broj slobodnih grobnih mjesta za 50% u odnosu na 2016. godinu 	40.000	
PROGRAM 2.3.2. Jačanje lokalne uprave				
2.3.2. Program	2.3.2.1. Izrada baze podataka katastra nekretnina	<ul style="list-style-type: none"> - Do 2020. godine skraćen broj dana za rješavanje zahtjeva građana koji se odnose na katastar i nekretnine na max 15 dana 	37.000	37.000
	2.3.2.2. Projekat Omladinska banka	<ul style="list-style-type: none"> - Do 2020. godine, pokrenuto min 4 samostalnih biznisa 	30.000	60.000
				90.000

		mladih			
	2.3.2.3. Izrada Prostornog plana općine Bosanski Petrovac	- Do 2020. godine, usvojene odluke i dokumenti o razvoju opštine su donošene u skladu sa Prostornim planom (one koje su izdate nakon usvajanja PP)	53.000		53.000
UKUPNO ZA DRUŠTVENI SEKTOR:			698.660	2.489.000	3.187.660
3. Strateški cilj	Unaprijediti zaštitu okoliša na opću dobrobit stanovništva				
3.1. Sektorski cilj	SEC 3.1. Povećati pristup kontrolisanoj vodi za piće i unaprijediti sistem za upravljanje otpadnim vodama i otpadom	Očekivani sektorski ishodi	<p>Do kraja 2020. godine obezbjeđena redovno kontrolisana i bakteriološki i hemijski potpuno ispravna voda za piće za 94% domaćinstava i drugih korisnika</p> <p>Do 2020. godine, uspostavljeno kontrolisano upravljanje otpadnim vodama na 60% naseljenog područja općine</p> <p>Do 2020. godine, povećana količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada za 10 % u odnosu na 2016. godinu</p>	Varijable sektorskih ishoda/ indikatora	<p>Kvalitet hemijskog i bakteriološkog sastava vode</p> <p>Broj domaćinstava priključenih na vodovodni sistem/ ukupan broj domaćinstava</p> <p>Površina naseljenog područja općine pokrivena kanalizacionom mrežom</p> <p>Količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada</p>

PROGRAM 3.1.1 Unaprijeđenje sistema vodosnabdijevanja, kanalizacije i upravljanja otpadom					
3.1.1.Program	3.1.1.1. Rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže urbanog područja općine Bosanski Petrovac	- Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 152 domaćinstava na području naselja Revenik i Bahići	75.000	175.000	250.000
	3.1.1.2. Sanacija i rekonstrukcija vodovodne mreže u MZ Smoljana – II faza	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 71 domaćinstava na području MZ Smoljana	35.000	25.000	60.000
	3.1.1.3. Izgradnja vodovoda Smoljana-Kapljuh (II faza)	- Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za dodatnih 60 domaćinstava na području MZ Smoljana i Kapljuh	35.000		35.000
	3.1.1.4. Izgradnja priključka i dovodnog voda za crkvenoopštinsku salu SPCO Kolunić na gradsku vodovodnu mrežu	- Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija za SPCO Kolunić		2.000	2.000
	3.1.1.5 Rekonstrukcija i izgradnja kanalizacione mreže Bosanski Petrovac i izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda - I faza	- Do kraja 2020. godine vršen redovan tretman u okviru prečistača otpadnih voda uvezanog u sistem kanalizacione mreže	600.000	2.700.000	3.300.000

	3.1.1.6. Izrada Projektne dokumentacije za sekundarni kanalizacioni sistem istočnog dijela grada	- Do 2018. godine započela izgradnja sekundarnog kanalizacionog sistema istočnog dijela grada	50.000		50.000
	3.1.1.7. Uklanjanje i sanacija divljih deponija na području svih MZ i obezbjeđivanje saniranih područja	- Do 2020. godine na saniranim divljinim deponijama nisu zabilježena novaodlaganja otpada		20.000	20.000
3.2. Sektorski cilj	SEC 3.2. Poboljšati zaštitu od prirodnih katastrofa	Očekivani sektorski ishodi	Smanjen prosječan iznos šteta od prirodnih katastrofa za 70% za period 2017-2020 godine u odnosu na period 2013-2016 godine Do 2020. godine, nema zabilježenih minskih nesreća na očišćenom području od mina	Variable sektorskih ishoda/ indikatora	<ul style="list-style-type: none"> • Prosječan iznos šteta od prirodnih katastrofa (KM) • Broj minskih nesreća
3.2.1. Program	PROGRAM 3.3.1. Unapređenje sigurnosti građana				
	3.2.1.1. Opremanje i osposobljavanje Vatrogasne jedinice	- Brži odgovor vatrogasnih jedinica na potrebu vatrogasnih intervencija za 15% do 2020. godine u odnosu 2016. godinu	360.000		360.000
	3.2.1.2. Deminiranje-očišćena općina bez mina	- Do 2018. godine deminirana područja privedena namjeni: 80% šumskog i 20% poljoprivrednog zemljišta	5.000	200.000	205.000
	3.2.1.3. Čišćenje korita od šiblja i uređenje obala rijeke Japaga	- Na područjima oko očišćenog korita rijeke nema zabilježenih poplava od 2018. godine (nakon čišćenja)	5.000		5.000

3.3 Sektorski cilj	SEC 3.3 Unaprijediti energetsku efikasnost urbanog područja i snabdijevanje električnom energijom ruralnih područja općine	Očekivani sektorski ishodi	Do 2020. godine, smanjeni troškovi za grijanje u objektima koji su primijenili EE za min 30%	Varijable sektorskih ishoda/ indikatora	Iznos troškova za grijanje u objektima na kojima su provedeni radovi EE
			Do 2020. godine, održano kontinuirano snabdijevanje el. energijom, bez redukcija, na 90% područja općine		% područja općine pokriven el. mrežom i broj dana snabdijevanja u godini
PROGRAM 3.4.1. Primjena principa elektrifikacije i energetske efikasnosti					
3.3.1. Program	3.3.1.1. Energetska efikasnost- upotpunjavanje osnovne škole Ahmet Hromadžić u Bosanskom Petrovcu	- U 2019. godini potrošnja čvrstih energenata smanjena za 40% u odnosu na 2017. godinu	50.000	130.000	180.000
	3.3.1.2. Povećanje energetske efikasnosti objekta u JU MSŠ „Bosanski Petrovac“	- U 2018. godini potrošnja čvrstih energenata za grijanje objekta MSŠ niža za 30% u odnosu na 2017. godinu	20.585	33.415	54.000
	3.3.1.3 Elektrifikacija naselja – I faza	Do kraja 2020. godine: - U MZ Kolunić, naselje Jakšići 10 domaćinstava priključeno na el. mrežu		50.000	50.000
UKUPNO ZA SEKTOR OKOLIŠA:			1.235.585	3.335.415	4.571.000

Prilog 2: Tabele varijabli za praćenje indikatora revidirane Strategije 2017-2019

DEFINICIJA VARIJABLJI ZA PRAĆENJE INDIKATORA

Napomena: Nedostajući podaci u tabeli varijabli za praćenje indikatora (označeni žutom bojom) će biti popunjeni najkasnije do 30.06.2017. godine.

Ekonomski sektor

Naziv indikatora							Tip		Definicija					Vremenski okvir praćenja			Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor verifikacije				
STRATEŠKI CILJ 1 Generisati veću dodanu vrijednost u strateškim granama privrede																					
Iznos poreskih prihoda po glavi stanovnika							Osnovni	Ukupan iznos poreskih prihoda u KM podijeljen sa ukupnim brojem stanovnika					2015-2020			Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH – godišnji bilten FZZPR					
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		2012	2013	2014	2015		2016	2017		2018	2019	2020			
*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*		85	118							
Broj zaposlenih							Osnovni	Broj osoba evidentiranih kao zaposlene osobe u poreskoj upravi					2015-2020			Godišnji statistički bilten – Unsko-sanski kanton u brojkama					
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		2012	2013	2014	2015		2016	2017		2018	2019	2020			
*	*	*	*	*	*	*		1026	1048	1090	1112		1078	1.127							
Broj nezaposlenih							Osnovni	Broj osoba evidentiranih kao nezaposlene osobe na evidenciji Biroa za zapošljavanje					2015-2020			Godišnji statistički bilten – Unsko-sanski kanton u brojkama					
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		2012	2013	2014	2015		2016	2017		2018	2019	2020			
*	*	*	*	*	*	*		1159	1134	1103	1138		1114	1034							
SEKTORSKI CILJ 1.1 Intenzivirati poljoprivrednu proizvodnju																					
Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava							Osnovni	Broj poljoprivrednih gazdinstava koja su izvršila proces registracije					2015-2020			Evidencija resorne službe JLS					
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		2012	2013	2014	2015		2016	2017		2018	2019	2020			
*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*		487	509							

Naziv indikatora							Tip		Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor verifikacije						
Iznos prihoda od poljoprivrede							Osnovni		Ukupan ostvareni mješoviti dohodak od poljoprivrede u KM					2016-2020		Evidencija resorne službe JLS						
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	*	*	*	*	*	*	2.948.279
Projekat 1.1.1.1. Osavremenjivanje štalskih objekata i opreme na poljoprivrednom gazdinstvu																						
Pružena finansijska podrška za unaprijeđenje štalskih objekata i nabavku opreme za namanje 10 farmi							Izlaz		Po projektu					2017-2018		Izvještaj implementatora						
Pružena savjetodavna podrška za najmanje 10 farmi							Izlaz		Po projektu					2017-2018		Izvještaj implementatora						
Količine proizvedenog mlijeka							Ishod		Računaju se proizvedene količine mlijeka od strane farmera na teritoriji općine Bosanski Petrovac					2016-2020		Evidencija resorne službe JLS						
Projekat 1.1.1.2. Razvoj plasteničke proizvodnje u općini Bosanski Petrovac																						
Plastenicima, pratećom opremom i sadnim materijalom opremljeno 30 poljoprivrednih gazdinstava							Izlaz		Po projektu					2017-2020		Izvještaj implementatora						
Pružena stručna pomoć za 30 poljoprivrednih gazdinstava							Izlaz		Po projektu					2017-2020		Izvještaj implementatora						
Educirano najmanje 30 poljoprivrednih proizvođača o plasteničkoj proizvodnji							Izlaz		Po projektu					2017-2020		Izvještaj implementatora						
Površina održanih novih plastenika sa proizvodnjom							Ishod		Računaju se površine pod plastenicima koje su uspostavljene kroz podršku a koje su održale proizvodnju					2016-2020		Evidencija resorne službe JLS						
Projekat 1.1.1.3. Razvoj i promocija poljoprivredno-prehrabrenih proizvoda																						
Pružena finansijska podrška za najmanje 10 poljoprivrednih proizvođača za unapređenje poljoprivredne proizvodnje							Izlaz		Po projektu					2017-2020		Izvještaj implementatora						
Uspostavljena saradnja najmanje 10 poljoprivredna proizvođača i otkupljavača poljoprivrednih proizvoda							Izlaz		Po projektu					2017-2020		Izvještaj implementatora						
Najmanje 20 poljoprivrednih proizvođača promovisano na najmanje 2 lokalna i/ili regionalna sajma							Izlaz		Po projektu					2017-2020		Izvještaj implementatora						

Naziv indikatora			Tip	Definicija			Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor verifikacije								
Najmanje 10 poljoprivrednih proizvođača educirano o unapređenju energetske efikasnosti na farmama			Izlaz	Po projektu			2017-2020	Izvještaj implementatora								
Količine prinosa u poljoprivredi			Ishod	Računaju se požnjevene površine u ha, broj rodnih stabala, broj grla stoke po vrstama, a zatim se procjenjuje količina prinosa za svaki tip poljoprivredne proizvodnje (usjeva u t, voća u t, mlijeka u l, vune, jaja, meda). Računa se povećanje prinosa za svaki tip a zatim prosječno ukupno povećanje prinosa			2017-2020	Evidencija relevantne službe JLS								
Projekat 1.1.2.1. Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Krnjeuša-Salati																
Rekonstruisan i asfaltiran lokalni put Krnjeuša-Salati u dužini od 1,6 km			Izlaz	Po projektu			2017	Izvještaj izvođača								
Količina otkupljenog mlijeka			Ishod	Ukupna količina otkupljenog mlijeka u litrima			2016-2020	Evidencija relevantne službe JLS								
Projekat 1.1.2.2. Sanacija asfaltnog puta Divna-Bjelaj																
Saniran asfaltni put Divna-Bjelaj u dužini od 2,58 km			Izlaz	Po projektu			2017	Izvještaj izvođača								
Količina otkupljenog mlijeka			Ishod	Ukupna količina otkupljenog mlijeka u litrima			2016-2020	Evidencija relevantne službe JLS								
Projekat 1.1.2.3. Rehabilitacija, nasipanje i asfaltiranje lokalnog puta u MZ Kolunić																
Rekonstruisan i asfaltiran lokalni put u MZ Kolunić u dužini od 2,5 km			Izlaz	Po projektu			2018	Izvještaj izvođača								
Količina otkupljenog mlijeka			Ishod	Ukupna količina otkupljenog mlijeka u litrima			2016-2020	Evidencija relevantne službe JLS								
SEKTORSKI CILJ 1.2 Unaprijediti sistem za razvoj poduzetništva i industrije																
Broj novih radnih mjesta u Poslovnoj zoni			Osnovni	Ukupan broj registrovanih novih radnih mjesta u svim preduzećima, korisnicima Poslovne zone			2016-2020	Izvještaj upravitelja Poslovne zone								
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	25					
Vrijednost izvoza			Osnovni	Ukupna vrijednost izvoza koju ostvare poslovni subjekti sa područja općine hiljadama KM			2015-2020	Zvanični statistički godišnji bilten USK u brojkama, Federalni zavod za statistiku								

Naziv indikatora							Tip		Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor verifikacije			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020				
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	33.171	41.081							
Nivo ocjene zadovoljstva predstavnika poslodavaca tehničkim zanimanjima u MSŠ							Osnovni	Prosječna ocjena nivoa zadovoljstva poslodavaca na Likertovoj skali (od 1 do 5), koja se izračunava na osnovu analize rezultata odgovora iz anketei utvrđuje se razlika između ocjene prije i poslije realizacije projekta					2017-2020	Izvještaj Udruženja privrednika					
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020				
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*							
Projekat 1.2.1.1 Izgradnja poslovne zone																			
Izgrađena saobraćajnica i komunalna infrastruktura u Poslovnoj zoni						Izlaz	Po planu projekta					2017-2018	Izvještaj upravitelja Poslovne zone						
Uređen prostor u PZ za iznajmljivanje i/ili prodaju zainteresovanim investitorima						Izlaz	Po planu projekta					2017-2018	Izvještaj upravitelja Poslovne zone						
Poslovna zona promovisana putem web stranice						Izlaz	Po planu projekta					2017-2018	Izvještaj upravitelja Poslovne zone						
Broj investitora koji su iznajmili i/ili kupili prostor u PZ za obavljanje poslovne aktivnosti						Ishod	Ukupan broj pravnih lica ili poduzetnika koji su potpisani sa Poslovnom zonom ugovor o iznajmljivanju ili kupovini prostora u PZ					2017-2020	Izvještaj upravitelja Poslovne zone						
Projekat 1.2.1.2.. Razvoj i promocija prerađivačke industrije																			
Pružena finansijska podrška za najmanje 2 prerađivačka preduzeća godišnje za unapređenje proizvodnje (uvođenje standarda, razvoj i finalizaciju proizvoda, izvoz proizvoda, promociju na sajmovima i sl.) a u skladu sa kriterijima dodjele sredstava						Izlaz	Po planu projekta, godišnje					2017-2020	Izvještaj implementatora						
Ukupna vrijednost proizvodnje u prerađivačkoj industriji (korisnika podrške)						Ishod	Ukupna vrijednost proizvodnje kod svih korisnika podrške u KM					2016-2020	Evidencija JLS na osnovu podataka iz izvještaja od korisnika podrške						

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor verifikacije
Projekat 1.2.1.3. Prilagođavanje tržišta rada potrebama privrede - Stvaranje uslova za uvođenje novih struka				
Opremljen kabinet stručno teoretske i praktične nastave	Izlaz	Po planu projekta	2017	Izvještaj implementatora -MSŠ
Izrađen Elaborat za uvođenje novih struka	Izlaz	Po planu projekta	2017	Izvještaj implementatora - MSŠ
Odobren upis učenika u nove strukovne smjerove -odлуka	Izlaz	Po planu projekta	2017	Izvještaj implementatora - MSŠ
Broj učenika upisan po školskoj godini u nove smjerove u MSŠ	Ishod	Broj zvanično upisanih učenika u nove smjerove na godišnjem nivou	2017-2020	Izvještaj implementatora - MSŠ

Društveni sektor

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije													
STRATEŠKI CILJ 2Poboljšati kvalitet života stanovnika																	
Broj članova institucija i udruženja kulture	Osnovni	Broj osoba koje su učlanjene u različite institucije, organizacije i udruženja koja su registrovana na području općine u oblasti kulture	2016-2020	Evidencija relevantne službe JLS													
2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	19	*	*	*	*	*
Broj članova sportskih udruženja	Osnovni	Broj osoba koje su učlanjene u različita udruženja/klubove koja su registrovana na području općine u oblasti sporta	2016-2020	Evidencija relevantne službe JLS													
2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	200	*	*	*	*	*	*
Iznos socijalnih transfera po glavi stanovnika	Osnovni	Ukupan iznos isplaćenih sredstava za različite vidove socijalnih programa i pomoći u KM (iz općinskih i kantonalnih sredstava)	2016-2020	Godišnji statistički bilten – Unsko-sanski kanton u brojkama													
2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	60.007	*	*	*	*	*	*
Broj stanovnika	Pomoćni	Broj osoba sa stalnim ili privremenim mjestom boravka na području općine	2016-2020	Izvještaj CIPS-a													

Naziv indikatora						Tip	Definicija						Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	7328							
SEKTORSKI CILJ 2.1 Povećati socijalnu sigurnost stanovništva																		
Broj pruženih usluga socijalne pomoći						Osnovni	Broj usluga pruženih korisnicima - osobama u stanju socijalnih potreba						2016-2020	Centar za socijalni rad				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	382							
Prosječna ocjena uslova stanovanja stambeno zbrinutih porodica iz socijalne kategorije						Osnovni	Prosječna ocjena nivoa zadovoljstva uslovima stanovanja osoba koje su primile pomoć stambenog zbrinjavanja (na Likertovoj skali, od 1 do 5), koja se izračunava na osnovu analize rezultata odgovora iz ankete za ocjenu uslova prije i poslije zbrinjavanja, a koja se provodi nakon zbrinjavanja sa pitanjima da korisnici ocijene zadovoljstvo prije i poslije intervencije (u 2020. godini se izračunava procjena ocjena za sve ranije godine)						2017-2020	Ankete popunjene od stambeno zbrinutih porodica korisnika podrške koje će provesti Centar za socijalni rad				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*							
Projekat 2.1.1.1. Jačanje kapaciteta Centra za socijalni rad – obezbjeđenje prostora, otvaranje dnevног centra i nabavka terenskog vozila																		
Obezbiđen prostor za rad Centra za socijalni rad						Izlaz	Po projektu						2017-2018	Izvještaj implementatora				
Uspostavljen dnevni centar max kapaciteta 20 osoba						Izlaz	Po projektu						2018	Izvještaj implementatora				
Nabavljeno terensko vozilo						Izlaz	Po projektu						2018	Izvještaj implementatora				
Dnevni centar za korisnike JU Centra za socijalni rad prihvatio oko 1.500 osoba u prosjeku godišnje						Ishod	Broj osoba koje su boravile u Dnevnom centru Centra za socijalni rad na godišnjem nivou						2018-2020	Izvještaj Centra za socijalni rad				
Broj godišnjih terenskih posjeta						Ishod	Broj terenskih posjeta koje je obavio Centar za socijalni rad osobama u stanju socijalne potrebe u cilju pružanja pomoći						2016-2020	Izvještaj Centra za socijalni rad				

Naziv indikatora			Tip	Definicija			Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije								
Projekat 2.1.1.2. Izrada Socijalne karte																
Izrađena socijalna karta općine Bosanski Petrovac			Izlaz	Po projektu			2017	Izvještaj implementatora								
Broj institucija koristi socijalnu kartu kao izvor verifikacije statusa korisnika socijalne zaštite			Ishod	Institucije kojima je dostavljena socijalna karta i koje u svoj radu koriste socijalnu kartu za verifikaciju socijalnog statusa osoba koje se prijavljuju za socijalnu pomoć			2017-2020	Evidencija relevantne službe JLS, informacija Centra za socijalni rad								
Projekat 2.1.1.3. Rekonstrukcija stambenog fonda i infrastrukture za povratnike na području općine (raseljene i readmisione osobe)																
A1 Izgrađeno 20 stambenih jedinica za socijalno stanovanje			Izlaz	Po projektu			2017-2020	Izvještaj implementatora								
A2 Izrađene 4 stambene jedinice			Izlaz	Po projektu			2017-2020	Izvještaj implementatora								
A3 Izgrađeno 18 stambenih jedinica			Izlaz	Po projektu			2017-2020	Izvještaj implementatora								
Broj stambeno nezbrinutih porodica iz socijalnih kategorija na području općine			Ishod	Osobe koje nemaju riješeno stambeno pitanje, odnosno, prostor za stanovanje evidentirane su u Centru za socijalni rad u kategoriji raseljene i readmisione osobe			2016-2020	Evidencija relevantne službe JLS								
SEKTORSKI CILJ 2.2. Unaprijediti ponudu kulturnih i sportskih sadržaja																
Broj posjetilaca kulturnih manifestacija i sadržaja			Osnovni	Broj izdatih/prodatih karti za kulturne manifestacije i sadržaje i/ili broj osoba koje su pratile/posjetile kulturne manifestacije ili sadržaje ako je ulaz slobodan (prema procjeni organizatora)			2016-2020	Izvještaji organizatora kulturnih manifestacija i sadržaja održanih na području općine								
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
											2000					
Broj posjetilaca sportsko-rekreativnih manifestacija i sadržaja			Osnovni	Broj izdatih/prodatih karti za sportsko-rekreativne manifestacije i sadržaje i/ili broj osoba koje su pratile/posjetile sportske manifestacije ili sadržaje ako je ulaz slobodan (prema procjeni organizatora)			2016-2020	Izvještaji organizatora sportsko-rekreativnih manifestacija i sadržaja održanih na području općine								

Naziv indikatora							Tip	Definicija						Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
													2000						
Projekat 2.2.1.1. Sanacija spomen muzeja „Jovan Bijelić“																			
Uređeno potkrovljje muzeja za depo slike i održavanje kulturno-umjetničkih manifestacija							Izlaz	Po planu projekta				2018	Izvještaj Centra za kulturu						
Sanirana fasada spomen muzeja „Jovan Bijelić“							Izlaz	Po planu projekta				2018	Izvještaj Centra za kulturu						
Broj održanih kulturno-umjetničkih manifestacija u prostoru muzeja							Ishod	Broj manifestacija iz oblasti kulture za koje je mjesto održavanja bilo ovaj Spomen muzej				2018-2020	Izvještaj Centra za kulturu						
Projekat 2.2.1.2. Sanacija rodne kuće Jovana Bijelića te pokretanje likovne kolonije																			
Konzervirana i restaurirana rodna kuća J. Bijelića							Izlaz	Po planu projekta				2017	Izvještaj implementatora						
Održana likovna kolonija							Izlaz	Po planu projekta				2018	Izvještaj implementatora						
Zbirka Muzeja „Jovan Bijelić“ obogaćena sa najmanje 10 izrađenih umjetničkih djela							Izlaz	Po planu projekta				2018	Izvještaj implementatora						
Rodna kuća J. Bijelića uvrštena u ponudu 1 lokalne turističke agencije							Ishod	Promotivni materijal lokalne turističke agencije sadrži informacije o Rodnoj kući J. Bjelića				2018-2020	Izvještaj Centra za kulturu,						
Broj održanih likovnih kolonija							Ishod	Likovne kolonije održane u saniranoj rodnoj kući Jovana Bijelića, godišnje				2018-2020	Izvještaj Centra za kulturu						
Projekat 2.2.1.3. Sanacija i rekonstrukcija "Upravne zgrade" (zgrada Komunalnog preduzeća)																			
Sanirana, rekonstruisana i utopljena Upravna zgrada (zgrada Komunalnog preduzeća)							Izlaz	Po planu projekta, godišnje				2019	Izvještaj implementatora						
Upravna zgrada uvrštena u ponudu 1 lokalne turističke agencije							Ishod	Promotivni materijal lokalne turističke agencije sadrži informacije o Upravnoj zgradi				2019-2020	Izvještaj Centra za kulturu						
Troškovi grijanja JP Komunalno d.o.o.							Ishod	Ukupni računi od grijanja JP Komunalno čija je Uprava smještena u ovoj zgradi u toku godine				2019-2020	Izvještaj JP Komunalno d.o.o. Bosanski petrovac						
Projekat 2.2.1.4 Uređenje Medenog polja kao ciljane turističke destinacije																			
Izgrađena infrastruktura na lokalitetu Medeno polje							Izlaz	Po planu projekta				2017-2020	Izvještaj implementatora						
Turistička destinacija Medeno polje promovisana							Izlaz	Po planu projekta				2017-2020	Izvještaj implementatora						

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
putem najmanje 5 kanala komuniciranja				
Broj manifestacija koje se održavaju na lokalitetu Medeno polje	Ishod	Ukupan broj manifestacija koje se organizuju na izgrađenoj infrastrukturi na lokalitetu Medeno polje	2016-2020	Izvještaji organizatora manifestacija
Projekat 2.2.1.5 Petrovačke manifestacije				
Izrađen godišnji program održavanja manifestacija	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izvještaj implementatora
Finansijski podržano održavanje i jačanje kapaciteta 11 lokalnih manifestacija	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izvještaj implementatora
Lokalne manifestacije promovisane na najmanje 5 različitim kanala komuniciranja	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izvještaj implementatora
Broj posjetitelja Petrovačke manifestacije	Ishod	Procijenjeni ukupan broj posjetilaca svih aktivnosti u okviru Petrovačke manifestacije godišnje	2016-2020	Izvještaj implementatora
Projekat 2.2.1.6 Arheološka istraživanja i restauracija monolitnih ploča				
Sprovedena arheološka istraživanja i utvrđeno porijeklo i pozadina monolitnih ploča	Izlaz	Po planu projekta	2017	Izvještaj implementatora
Restaurirano 11 monolitnih ploča	Izlaz	Po planu projekta	2017-2018	Izvještaj implementatora
Arheološko nalazište uvršteno u ponudu 1 lokalne turističke agencije	Ishod	Promotivni materijal lokalne turističke agencije sadrži informacije o Kulin Kapetanovoj kuli	2017-2020	Izvještaj Centra za kulturu
Nalazište monolitnih ploča uvršteno u kantonalnu turističku ponudu i promovisano preko Turističke zajednice USK	Ishod	Promotivni materijali ili web stranica Turističke zajednice USK koji sadrže informacije o monolitnim pločama	2017-2020	Izvještaj Centra za kulturu
Projekat 2.2.1.7. Sanacija infrastrukture i opremanje NK Mladost				
Sanirane svlačionice i sportski tereni za NK Mladost	Izlaz	Po planu projekta	2017	Informacija od NK Mladost
Nabavljena oprema za NK Mladost	Izlaz	Po planu projekta	2018	Informacija od NK Mladost
Broj održanih sportskih manifestacija na terenu NK Mladost	Ishod	Ukupan broj sportskih manifestacija koje se u toku godine održe na terenu NK Mladost	2018-2020	Informacija od NK Mladost
Broj članova NK Mladost	Ishod	Broj osoba koje su uplatile članarinu u NK Mladost	2016-2020	Informacija od NK Mladost
SEKTORSKI CILJ 2.3 Uspostaviti ugodan i siguran ambijent življenja				

Naziv indikatora						Tip	Definicija						Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije				
Prosječna ocjena zadovoljstva građana uređenjem urbanog dijela grada						Osnovni	Prosječna ocjena nivoa zadovoljstva građana uređenjem urbanog dijela grada prije i poslije realizovanih intervencija na Likertovoj skali (od 1 do 5), koja se izračunava na osnovu analize rezultata odgovora iz ankete provedene na uzorku građana						2020	Ankete popunjene od građana i Izvještaj o analizi rezultata ankete				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
Do 2020. godine smanjen registrovani broj žalbi građana na rad općinske uprave za 3% u odnosu na 2016. godinu						Osnovni	Ukupan broj primljenih pritužbi građana na rad općinskih službenika u pružanju usluga						2016-2020	Evidencija relevantne službe JLS				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
																37		
Broj incijativa koje su podnijeli mlađi za poboljšanje položaja mlađih u društvu						Osnovni	Ukupan broj incijativa prema JLS koje su podnijela udruženja mlađih ili individualni predstavnici mlađih aktivista za unaprijeđenje položaja mlađih u društvu						2017-2020	Evidencija relevantne službe JLS				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
																5		
Broj slučajeva nelegalne gradnje						Osnovni	Ukupan broj evidentiranih slučajeva nelegalne gradnje na području općine, odnosno, gradnje bez građevinskih dozvola						2016-2020	Evidencija relevantne službe JLS				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
																8		
Projekat 2.3.1.1. Projekat uređenja javnih površina																		
Uređeno 1200 m ² parking postora na području općine						Izlaz	Po planu projekta						2017-2020	Izvještaj implementatora				
Uređeno 5000 m ² pješačkih staza na području općine						Izlaz	Po planu projekta						2017-2020	Izvještaj implementatora				
Uređen 1 lokalni park						Izlaz	Po planu projekta						2017-2020	Izvještaj implementatora				

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
Uređeno 5 dječijih igrališta na području općine	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izvještaj implementatora
Broj kazni za nepropisno parkiranje	Ishod	Ukupan broj izdatih kazni za nepropisno parkiranje vozila na nedozvoljenim mjestima	2016-2020	Izvještaj Policijske stanice, saobraćajne policije
Očuvani i redovno održavani lokalni park i dječja igrališta za rekreativno okupljanje djece	Ishod	Broj čišćenja u toku mjeseca (2 x mjesечно), broj održavanja/popravki u slučaju potreba (1 x godišnje)	2017-2020	Izvještaj JP Komunalno d.o.o.
Projekat 2.3.1.2. Uspostavljanje adresnog centra				
Evidentirano postojeće stanje i izrađen plan označavanja	Izlaz	Po planu projekta	2018	Izvještaj implementatora
Označena naselja, ulica i trgovi imenima, te zgrade brojevima na 100% područja opštine	Izlaz	Po planu projekta	2019	Izvještaj implementatora
Izrađen registar o izvršenom označavanju	Izlaz	Po planu projekta	2019	Izvještaj implementatora
Registar ulica i brojeva dostavljen svim relevantnim službama: pošti, državnim službama i komunalnim službama	Ishod	Evidentirana dostavljanja izrađenog registra ulica i brojeva pošti, državnim i komunalnim službama	2019-2020	Evidencija relevantne službe JLS
Projekat 2.3.1.3. Proširenje i uređenje groblja i mezara				
Izgrađeni infrastrukturni objekti na mezaru i gradskom groblju	Izlaz	Po planu projekta	2017-2018	Izvještaj implementatora
Postavljene nove ograde sa kapijama i uklonjene stare ograde, izgrađen pristupni put i prilazne staze	Izlaz	Po planu projekta	2017-2018	Izvještaj implementatora
Nabavljene i postavljene drvene klupe uz prilazni put	Izlaz	Po planu projekta	2017-2018	Izvještaj implementatora
Broj slobodnih grobnih mjesta	Ishod	Ukupan broj slobodnih grobnih mjesta na grobljima i mezarjima na području općine na kraju godine	2016-2018	Evidencija relevantne službe JLS
Projekat 2.3.2.1. Izrada baze podataka katastra nekretnina				
Izrađena baza podataka katastra nekretnina	Izlaz	Po planu projekta	2017-2018	Izvještaj implementatora
Broj dana za rješavanje zahtjeva građana koji se odnose na katastar i nekretnine	Ishod	Broj dana koji je potreban za rješavanje zahtjeva građana koji se odnose na katastar i nekretnine, od podnošenja	2017-2020	Evidencija relevantne službe JLS

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
		zahtjeva do rješavanja predmeta i izdavanja dokumenta, koji se upoređuje prije i poslije intervencije da bi se utvrdila ušteda u vremenu		
Projekat 2.3.2.2. Projekat Omladinska banka				
Obezbeđeno partnerstvo za obezbjeđenje sredstava za omladinsku banku	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izvještaj implementatora
Realizovano min 4 projekta godišnje finansiranih kroz Omladinsku banku	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izvještaj implementatora
Broj pokrenutih samostalnih biznisa mladih	Ishod	Broj registrovanih biznisa koje su pokrenuli mladi aktivisti korisnici podrške Omladinske banke	2017-2020	Izvještaj implementatora
Projekat 2.3.2.3 Izrada Prostornog plana općine Bosanski Petrovac				
Izrađen i usvojen Prostorni plan	Izlaz	Po planu projekta	2019	Izvještaj implementatora
Usvojene odluke i dokumenti o razvoju opštine su donošene u skladu sa Prostornim planom (one koje su izdate nakon usvajanja PP)	Ishod	Broj odluka i dokumenata koji su izdati nakon usvajanja Prostornog plana a koji su u skladu sa Prostornim planom u odnosu na ukupan broj izdatih odluka i dokumenata JLS	2019-2020	Evidencija relevantne službe JLS

Sektor okoliša

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
STRATEŠKI CILJ 3 Unaprijediti zaštitu okoliša na opću dobrobit stanovništva				
Prosječna ocjena zadovoljstva građana kvalitetom javnih komunalnih usluga i	Osnovni	Prosječna ocjena nivoa zadovoljstva građana kvalitetom javnih komunalnih usluga i snabdijevanjem	2020	Izvještaj o rezultatima obrade anketa u kojima su građani dali ocjenu

Naziv indikatora							Tip		Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije			
snabdijevanjem vodom									vodom (na Likertovoj skali od 1 do 5), koja se izračunava na osnovu analize rezultata odgovora iz ankete provedene na uzorku građana iz MZ u kojima su realizovane intervencije na komunalnoj i vodovodnoj infrastrukturi, u kojoj korisnici daju ocjenu za zadovoljstvo prije i ocjenu za zadovoljstvo poslije intervencije, a izračunava se razlika između prosječnih ocjena							zadovoljstva			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020				
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*				
Parametri kvaliteta vode u vodotocima							Osnovni		Parametri kvaliteta vode u vodotocima se upoređuju sa zakonski propisanim vrijednostima					2020		Evidencija relevantne službe JLS i JP Komunalno d.o.o.			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020				
*	*	*	*	*	*	*	*	Izvještaj	*	*	*	*	*	*	*				
Iznos šteta za privredu, poljoprivredu i infrastrukturu od poplava							Osnovni		Ukupan iznos prijavljenih šteta od poplava za privredu, poljoprivredu i infrastrukturu					2017-2020		Evidencija relevantne službe JLS (Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo)			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020				
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*					
SEKTORSKI CILJ 3.1 Povećati pristup kontrolisanoj vodi za piće i unaprijediti sistem za upravljanje otpadnim vodama i otpadom																			
Kvalitet hemijskog i bakteriološkog sastava vode							Osnovni		Mjere se vrijednosti parametara koji se odnose na hemijski i bakteriološki sastav vode u gradskom vodovodu i porede sa propisanim vrijednostima, redovno mjesечно					2017-2020		Izvještaji JP Komunalno d.o.o.			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020				
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*					

Naziv indikatora							Tip		Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije				
Broj domaćinstava priključenih na vodovodni sistem/ ukupan broj domaćinstava							Osnovni		Broj domaćinstava i drugih korisnika priključenih na vodovodnu mrežu a koji se snabdijevaju sa kontrolisanom kvalitetnom vodom za piće u odnosu na ukupan broj domaćinstava i poslovnih subjekata					2015-2020		Izvještaji JP Komunalno d.o.o.				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			2012	2013	2014	2015		2016	2017	2018	2019	2020		
*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	88%	92%	9					
Površina naseljenog područja općine koja je pokrivena kanalizacionim sistemom u odnosu na ukupnu naseljenu površinu općine							Osnovni		Ukupna površina područja općine koje je pokriveno kanalizacionim sistemom preko kojeg se upravlja otpadnim vodama, u odnosu na ukupnu naseljenu površinu općine					2015-2020		Izvještaji JP Komunalno d.o.o.				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			2012	2013	2014	2015		2016	2017	2018	2019	2020		
*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	66 %	66 %						
Količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada							Osnovni		Ukupna količina prikupljenog otpada kroz javni sistem prikupljanja otpada odvozom otpada (procjena na osnovu postojećeg broja korisnika usluga i prosječne količine po korisniku, jer nema vase za tačno mjerjenje)					2016-2020		Izvještaji JP Komunalno d.o.o.				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			2012	2013	2014	2015		2016	2017	2018	2019	2020		
*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	1800 t							
Projekat 3.1.1.1. Rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže urbanog područja općine Bosanski Petrovac																				
Rekonstruisana i izgrađena vodovodna mreža urbanog područja općine Bosanski Petrovac (naselje Bahići i Revenik)							Izlaz		Po projektu					2017		Izvještaj implementatora				
Broj dana kontinuiranog vodosnabdijevanja, bez redukcija, za 152 domaćinstava na području naselja Revenik i Bahići							Ishod		Ukupan broj dana u godini umanjen za broj eventualnih redukcija vode godišnje na području naselja Revenik i Bahići (152 domaćinstva)					2017-2020		Izvještaji JP Komunalno d.o.o.				

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
Projekat 3.1.1.2. Sanacija i rekonstrukcija vodovodne mreže u MZ Smoljana – II faza				
U potpunosti sanirana i rekonstruisana vodovodna mreža u MZ Smoljana	Izlaz	Po projektu	2018-2019	Izveštaj implementatora
Broj dana kontinuiranog vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 71 domaćinstava na području MZ Smoljana	Ishod	Ukupan broj dana u godini umanjen za broj eventualnih redukcija vode godišnje za 71 domaćinstvo na području MZ Smoljana	2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Projekat 3.1.1.3. Izgradnja vodovoda Smoljana-Kapljuh (II faza)				
Izgrađeni sekundarni vodovi-distributivna mreža sa 60 priključaka	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Broj dana kontinuiranog vodosnabdijevanje, bez redukcija, za dodatnih 60 domaćinstavana području MZ Smoljana i Kapljuh	Ishod	Ukupan broj dana u godini umanjen za broj eventualnih redukcija vode godišnje za dodatnih 60 domaćinstavana području MZ Smoljana i Kapljuh	2018-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Projekat 3.1.1.4. Izgradnja priključka i dovodnog voda za crkvenoopštinsku salu SPCO Kolunić na gradsku vodovodnu mrežu				
Izgrađen priključak i dovodni vod za crkvenoopštinsku salu SPCO Kolunić na gradsku vodovodnu mrežu	Izlaz	Po projektu	2017	Izveštaj implementatora
Broj dana kontinuiranog vodosnabdijevanje, bez redukcija, za SPCO Kolunić	Ishod	Ukupan broj dana u godini umanjen za broj eventualnih redukcija vode godišnje za SPCO Kolunić	2018-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Projekat 3.1.1.5. Rekonstrukcija i izgradnja kanalizacione mreže Bosanski Petrovac i izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda – I faza				
Izrađeno oko 2 km kanalizacione mreže	Izlaz	Po projektu	2017-2019	Izveštaj implementatora
Izgrađen PPOV-faza I primarni tretman otpadnih voda	Izlaz	Po projektu	2017-2018	Izveštaj implementatora
Redovan tretman u okviru prečistača otpadnih voda uvezanog u sistem kanalizacione mreže	Ishod	Ukupan broj dana godišnje kada je prečistač otpadnih voda u funkciji	2019-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.
Projekat 3.1.1.6. Izrada Projektne dokumentacije za sekundarni kanalizacioni sistem istočnog dijela grada				
Izrađena projektna dokumentacija (Idejni i Glavni projekat) za sekundarni kanalizacioni	Izlaz	Po projektu	2017-2018	Izveštaj implementatora

Naziv indikatora		Tip	Definicija				Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije							
sistem istočnog dijela grada															
Početak izgradnje sekundarnog kanalizacionog sistema istočnog dijela grada		Ishod	Evidentirani datum početka radova na izgradnji sekundarnog kanalizacionog sistema po ugovoru za područje istočnog urbanog dijela općine				2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.							
Projekat 3.1.1.7. Uklanjanje i sanacija divljih deponija na području svih MZ i obezbjeđivanje saniranih područja															
Analizirano stanje postojećih divljih deponija i izrađen plan uklanjanja deponija		Izlaz	Po planu projekta				2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.							
Izvršeno uklanjanje i sanacija divljih deponija na 20 % teritorije općine gdje se javljaju divlje deponije		Izlaz	Nakon postavljanja, javna rasvjeta treba da bude u funkciji bez prekida, odnosno da se svakodnevno pali i gasi u predviđeno vrijeme				2017-2020	Izveštaj implementatora							
Broj zabilježenih novihodlaganja otpadana saniranim divljim deponijama		Ishod	Ukupan broj zabilježenih pojava ponovnog nepropisnog odlaganja otpada na saniranim lokacijama divljih deponija				2017-2020	Izveštaji JP Komunalno d.o.o.							
SEKTORSKI CILJ 3.2 Poboljšati zaštitu od prirodnih katastrofa															
Iznos šteta na područjima na kojima su provedene mjere zaštite od poplava			Osnovni		Evidentirana vrijednost šteta u KM koje su posljedica poplava na područjima na kojima su provedene mjere zaštite od poplava				2018-2020	Evidencija relevantne službe JLS (Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo)					
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Prosječan iznos šteta od prirodnih katastrofa			Osnovni			Godišnji procjenjeni iznos šteta od prirodnih katastrofa (požara, poplava) na osnovu kojih se računa prosječna vrijednost prijavljenih šteta koje su posljedica požara za period praćenja, akoja se poredi sa procjećnom vrijednošću za prethodni isti vremenski period i				2017-2020		Evidencija relevantne službe JLS (Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo)			

Naziv indikatora							Tip		Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije				
									izračunava procenat promjene											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020					
*	*	*	*	*	*	*	*				0									
Broj minskih nesreća na očišćenom području od mina							Osnovni		Ukupan broj evidentiranih minskih nesreća koje su zabilježene na području na kojem je provedeno čišćenje od zagađenja minama					2016-2020		Evidencija relevantne službe JLS i Civilne zaštite				
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020					
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	0									
Projekat 3.2.1.1. Opremanje i osposobljavanje Vatrogasne jedinice																				
Vatrogasna jedinica opremljena i osposobljena za brzo djelovanje: /Nabavljeno 1 vatrogasno vozilo /Protiv požarna oprema (radnom opremom za vatrogasce, crijevima i naprtnjačama za gašenje požara)							Izlaz		Po planu projekta					2017-2018		Izvještaj implementatora				
Brzina reagovanja Vatrogasne jedinice na vatrogasne intervencije							Ishod		Vrijeme koje je potrebno za intervenciju Vatrogasne jedinice od primanja poziva do početka gašenja požara (upoređuje se vrijeme nakon projekta u odnosu na vrijeme prije projekta).					2016-2020		Izvještaj Vatrogasne jedinice				
Projekat 3.2.1.2. Deminiranje-očišćena općina bez mina																				
Deminirano 54.011 m ² zemljišta na području općine							Izlaz		Po planu projekta					2017-2020		Izvještaj implementatora				
Deminirana područja privedena namjeni: 80% šumskog i 20% poljoprivrednog zemljišta							Izlaz		Ukupna površina deminiranog područja u m ² koja je privedena namjeni šumskog zemljišta u odnosu na ukupnu deminiranu površinu i ukupna površina deminiranog područja koja je privedena namjeni poljoprivrednog zemljišta u odnosu na ukupnu deminiranu površinu					2017-2020		Izvještaj Civilne zaštite				

Naziv indikatora							Tip		Definicija					Vremenski okvir praćenja		Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije			
Projekat 3.3.1.3. Čišćenje korita od šiblja i uređenje obala rijeke Japaga																			
Očišćeno i uređeno 300 m obale rijeke Japaga na području općine Bosanski Petrovac							Izlaz		Po planu projekta					2018		Izvještaj implementatora			
Brojpoplava oko očišćenog korita rijeke							Ishod		Ukupan broj poplava na području na kojem je provedena intervencija uređenja korita rijeke za zaštitu od poplava					2018-2020		Izvještaj Civilne zaštite			
SEKTORSKI CILJ 3.3 Unaprijediti energetsku efikasnost urbanog područjai snabdijevanje električnom energijom ruralnih područja općine																			
Iznos troškova za grijanje objekata na kojima su provedeni radovi EE							Osnovni		Iznos troškova u KM za grijanje objekata pravnih subjekata na čijim je objektima provedena mjera EE					2017-2020		Informacija od pravnih subjekata na čijim je objektima provedena mjera EE			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020		
*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*							
Broj dana snabdijevanja el. energijom							Osnovni		Ukupanbroj dana snabdijevanja el. energijom na području općine, osim planiranih prekida za redovno održavanje ili otklanjanje kvarova					2016-2020		Izvještaj JP Komunalno d.o.o. Evidencija relevantne službe JLS			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020		
*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	365							
Područje općine pokriveno el.mrežom							Pomoćni		Ukupna površina naseljenog područja općine na kojoj je obezbjeđeno snabdijevanje el. energijom u odnosu na ukupnu naseljenu površinu općine (%)					2016-2020		Izvještaj JP Komunalno d.o.o. Evidencija relevantne službe JLS			
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020		
*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	90%							
Projekat 3.3.1.1. Energetska efikasnost-utopljavanje Osnovne škole Ahmet Hromadžić																			
Ugrađena nova spoljna stolarija na objektu škole							Izlaz		Po planu projekta					2017		Izvještaj implementatora			
Zamijenjen dio krova objekta škole							Izlaz		Po planu projekta					2017		Izvještaj implementatora			
Količina potrošenih čvrstih enerengeta za							Ishod		Ukupne količine čvrstih enerengeta					2017-2020		Informacija od Osnovne			

Naziv indikatora	Tip	Definicija	Vremenski okvir praćenja	Zvanična statistika ili interni izvor JLS, izvor ferifikacije
zagrijavanje objekta škole		koje je škola utrošila za zagrijavanje u toku godine		Škole Ahmet Hromadžić
Projekat 3.3.1.2. Povećanje energetske efikasnosti objekta u JU MSŠ „Bosanski Petrovac“				
Ugrađena nova spoljna stolarija na objektu JU MSŠ	Izlaz	Po planu projekta	2018-2019	Izveštaj implementatora
Količina potrošenih čvrstih energenata za zagrijavanje objekta MSŠ	Ishod	Ukupne količine čvrstih energenata koje je škola utrošila za zagrijavanje u toku godine	2017-2020	Informacija od MSŠ
Projekat 3.3.1.3 Elektrifikacija naselja – I faza				
Izrađena el. mreža u naselju Jakšići, MZ Kolunić (Izgradnja: dalekovoda, 20 m', NN mreže, 700 m', 1 STS 20(10)/0,4 kV, 50 kVA)	Izlaz	Po planu projekta	2017-2020	Izveštaj implementatora
Broj priključaka na el. mrežu u MZ Kolunić, naselje Jakšići	Ishod	Broj priključenih domaćinstava na uspostavljen el.mrežu na obuhvaćenom području	2017-2020	Izveštaj JP Komunalno d.o.o.

Prilog 3: Plan implementacije za 3 godine (1+2)

Link na kojem će biti dostupan Plan implementacije za 3 godine (2017-2019) je www.bosanskipetrovac.gov.ba .

Prilog 4: Projektni koncepti

Projektni koncepti za projekte iz sektorskih planova, mogu biti dostavljeni na upit potencijalnim donatorima odnosno finansijerima koji je potrebno dostaviti putem kontakt forme na linku <http://www.bosanskipetrovac.gov.ba/index.php/kontakt>.

Prilog 5: Procjena mogućnosti finansiranja prioriteta revidirane razvojne strategije općine Bosanski Petrovac (2017-2020)

Osvrt na finansiranje tokom prethodnog perioda implementacije strategije: Od ukupno Strategijom planiranih sredstava od 26,6 mil KM, tokom perioda 2011.-2015. godine, prema Izvještaju o evaluaciji implementacije Strategije, realizirano je oko 27%. Struktura planiranih sredstava je predviđala finansiranje od 15 % iz budžeta i finansiranje iz eksternih izvora od 85 %, a prema Izvještaju o evaluaciji implementacije Strategije, struktura realiziranih sredstava je značajno izmjenjena u odnosu na inicijalni plan, gdje je samo 68% ostvareno iz vanjskih izvora a 32% iz budžeta. Kada je riječ o strukturi finansiranja po sektorima razvoja, sektorskim planovima implementacije je bilo predviđeno da se za sektor ekonomskog razvoja izdvoji 18,6 %, za društveni sektor 14,7% a za sektor zašite životne sredine 66,7%, a realizovana struktura finansiranja po sektorima je sljedeća: sektor ekonomskog razvoja 19,8%, društveni sektor 13,3% a sektor zašite životne sredine 66,9%,

Obrazloženje prognoze sredstava za period 2017-2021 godine: Prognoza finansiranja razvojne strategije za period 2017 -2020 godine pripremljena je uzimajući u obzir (i) trend izdvojenih sredstava u periodu 2011.-2015. godine; (iii) budžet za 2016 i projekcije DOB-a za 2017. te 2018. godinu (iii) očekivana dopunska sredstva iz ostalih eksternih izvora; (iv) očekivani blagi rast prosječnih izdvajanja od 2 % godišnje; (vi) ograničenja u pogledu akumuliranih obaveza i zaduženosti kao i drugih rizika.

U period 2011.-2015. godine, za implementaciju Strategije se ukupno izdvojilo 7,15 mil KM iz budžetskih i eksternih izvora, i to prosječno 1,43 mil. KM godišnje. Iz budžeta je izdvojeno ukupno 2,284 mil KM, godišnje u prosjeku 0,457 mil KM, iz eksternih izvora 4,866 mil KM, prosječno 0,973 mil KM.

Za implementaciju strategije je ukupno predviđeno oko 5,042 mil KM, od čega je iz eksternih izvora predviđeno 3,897 mil KM. Na osnovu operativnih evidencija, iz budžeta 2016. je do izrade ove procjene realizirano 324.718,00 KM te iz eksternih izvora 400.044,00 KM. Ovi podaci ukazuju da tokom 2016.godine nije došlo do značajnih izmjena trenda realizacije izdvajanja za finansiranje strategije u odnosu na prethodne godine. U pogledu projekcije DOB-a za period 2017-2019. godina, za kapitalne projekte i ostale investiciono značajne projekte je okvirno predviđeno 7,823 mil KM.

Kada je riječ o finansijskom stanju Jedinstvenog općinskog organa uprave Općine Bosanski Petrovac, na dan 30.06.2016. godine, akumuliraneukupne obaveze se odnose na kratkoročne obaveze u iznosu od 343.699,00 KM. Za servisiranje kreditnih obaveza u narednih 5 godina će biti potrebno godišnje izdvajati oko 144.000,00 KM od 2018. godine, do tada ide greis period po kreditu EIB-a za izgradnju kanalizacione mreže, koji je u ukupnom iznosu 5 miliona, od čega je do sada potrošeno 2,5 mil KM. U pogledu ostalih mogućih finansijskih obaveza koje mogu uticati na mogućnosti finansiranja razvojne strategije najviši rizik se odnosi na promjenu zakonske regulative te izvanrednih situacija (elementarnih nepogoda i slično).

Prognoza je pripremljena putem konsultacija ključnih članova Razvojnog tima i Službe za finansije te je usaglašena sa načelnikom JLS Bosanski Petrovac. Prognoza će biti korištena kao polazna osnova za pripremu sektorskih planova revidirane razvojne strategije JLS.

Pregled procjene po glavnim izvorima finansiranja za period 2017-2020 godine

Izvori finansiranja lokalne razvojne strategije	Okvirna procjena po godinama (mil) KM				UKUPNO (u mil KM)
	2017	2018	2019	2020	
Iz budžeta JLS Bos. Petrovac (KM)	0,900	0,500	0,500	0,500	2,400
Iz eksternih izvora (<i>krediti, entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i privatni izvori</i>) (u KM)	1,200	1,000	1,000	1,000	4,200
Iz eksternih izvora (<i>IPA, donatori i ostalo</i>) (u KM)	1,100	0,500	0,500	0,500	2,600
UKUPNO (u mil KM)	3,200	2,000	2,000	2,000	9,200

Prijedlog okvirne raspodjele finansiranja po sektorima razvoja (stvarna raspodjela će utvrditi tokom revidiranja strategije)

Ekonomski sektor	Društveni sektor	Sektor zaštite životne sredine	Ukupno
1,500 KM	3,100 KM	4,600 KM	9,200 KM

Napomene/obrazloženja

Iz BudžetaJLS Bosanski Petrovac	Povećanje planiranih sredstava koja će se izdvajati iz budžeta u odnosu na dosadašnja izdvajanja, zasnovano je na povećanju poreskih prihoda po osnovu poreza na dohodak koji su porasli u periodu 2011.-2015. godina za 29% , te povećanju neporeskih prihoda od naknada i taksi za pružanje javnih usluga koji su, u istom posmatranom periodu, povećani za 90%, kao i povećanju komunalnih naknada u istom periodu koje su porasle za 9,7 puta.
Eksterni izvori (<i>krediti, entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i privatni izvori, sl.</i>)	Eksterni izvori su ostatak EIB kredita u iznosu od 2,5 mil KM koji će biti korišten za izgradnju prečistača za odvodnju otpadnih voda Sredstva kantonalnih, federalnih i državnih institucija i sl. (Ostali manji očekivani iznosi će biti pojašnjeni u planu implementacije).
Iz eksternih izvora (<i>IPA, donatori i ostalo</i>) (u KM)	SIDA će finansirati izgradnju PPOV-a sa 800.000 KM, Ambasade Njemačke i Japana i sredstva kroz projekat IFAD-a, Hilsfwerka i Unicefa u iznosu od 2,870 mil

	KM. (Ostali manji očekivani iznosi će biti pojašnjeni u planu implementacije).
--	---

Prilog 6: Projekti koji nisu obuhvaćeni sektorskim planovima implementacije strategije

Općinski

razvojnitimjeuprocesurevizijeStrategijeidentifikovaoprotekkojimogudoprinjetostvarenjusektorskihciljevaalizakojesenismoglisasi gurnošćuutvrditiizvorifinansiranja.Unarednojtabeliprikazanajelistatakvhprojekata.

Projekat	Ukupni očekivani ishod projekta	Izvori finansirania		
		Budžet	Eksterni izvori	Ukupno
Ekonomski sektor				
Podrška certifikaciji poljoprivrednih (organskih) proizvoda	Do kraja 2020. godine povećane proizvedene količine organskih poljoprivrednih proizvoda za 20% u odnosu na 2016. godinu	4.500	10.500	15.000

Otvaranja otkupne stanice / pogona za preradu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda, ljekovitog i samoniklog šumskog bilja	Do kraja 2020. godine povećane količine otkupljenih poljoprivrednih proizvoda putem otkupne stanice za 50% u odnosu na godinu prije njenog uspostavljanja Do kraja 2020. godine povećane količine otkupljenog ljekovitog i samoniklog bilja putem otkupne stanice za 50% u odnosu na godinu prije njenog uspostavljanja		625.000	625.000
Pokretanje proizvodnje za hladno prešana (cijeđena) ulja, kao i za eterična ulja (destiler)	Do kraja 2020. godine povećana količina proizvodnje hladno prešanih (cijeđenih) ulja i eteričnih ulja (destiler) za 5% godišnje, (svake godine nakon projekta)		405.000	405.000
Rekonstrukcija i asfaltiranje puta Džamija Potočine-Pogled Gečat mljekara	Do kraja 2020. godine povećane otkupljene količine mlijeka za 5 % u odnosu na 2016. godinu	34.000	136.000	170.000
Rehabilitacija, nasipanje i asfaltiranje lokalnog puta u MZ Suvaja	Do kraja 2020. godine povećane otkupljene količine mlijeka za 5 % u odnosu na 2016. godinu	30.000	70.000	100.000
Asfaltiranje puta MZ Rašinovac-Krnjeuša	Do kraja 2020. godine povećane otkupljene količine mlijeka za 5 % u odnosu na 2016. godinu		2.000.000	2.000.000

Proizvodnja bosanskopetrovačkog ćilima	Povećana proizvodnja bosanskopetrovačkih ćilima za 5% godišnje, svake godine do kraja 2020. godine Osiguran 100% plasman bosanskopetrovačkih ćilima na inostranom tržištu do kraja 2020. godine		50.000	50.000
Seoski turizam u Bosanskom Petrovcu	Do kraja 2020. godine najmanje 10 poljoprivrednih gazdinstava i/ili privrednih subjekata posluje u oblasti seoskog turizma	50.000		50.000
Sanacija i uređenje Kulin Kapetanove kule Prkosí	Do kraja 2020. godine najmanje 10 poljoprivrednih gazdinstava i/ili privrednih subjekata posluje u oblasti seoskog turizma	4.800	11.200	16.000
Restauracija Partizanskog groblja / Šeredi	Do 2020. godine, Partizansko groblje uvršteno u ponudu 1 lokalne turističke agencije Do 2020. godine, Partizansko groblje uvršteno u kantonalnu turističku ponudu i promovisano preko Turističke zajednice USK	4.950	10.050	15.000

Izgradnja trotoara i sanacija saobraćajnica u naselju Partizansko groblje	Do 2020.godine, kraće vrijeme za prolaz dionice prema naselju Partizansko groblje za min 5 minuta	10.020	24.420	24.420
Sanacija, konzervacija i restauracija Titovog voza	Do 2020. godine, Titov voz uvršten u ponudu 1 lokalne turističke agencije Do 2020. godine, Titov voz uvršten u kantonalnu turističku ponudu i promovisan preko Turističke zajednice USK		5.000	5.000
Konzervacija i restauracija Bjelajske Kule	Do 2020. godine, Bjelajska kula uvrštena u ponudu 1 lokalne turističke agencije Do 2020. godine, Bjelajska kula uvrštena u kantonalnu turističku ponudu i promovisana preko Turističke zajednice USK		25.000	25.000
Društveni sektor				
Rekonstrukcija stambenog fonda i infrastrukture za povratnike na području općine (raseljene i readmisione osobe) – II faza	Smanjen broj stambeno nezbrinutih porodica iz socijalnih kategorija na području općine za 20 % do 2020. godine u odnosu na 2016. godinu		1.035.000	1.035.000

Restauracija, sanacija i konzervacija spomen kuće Ahmeta Hromadžića	Do 2020. godine, rodna kuća Ahmeta Hromadžića uvrštena u ponudu min 1 lokalne turističke agencije Do 2020. godine, promovisana destinacija preko Turističke zajednice		50.000	50.000
Sanacija Osnovne škole Bukovača	Do 2020. godine, OŠ Bukovača uvrštena u ponudu 1 lokalne turističke agencije Do 2020. godine, OŠ Bukovača uvrštena u kantonalnu turističku ponudu i promovisana preko Turističke zajednice USK		83.353	83.353
Sanacija gradskog igrališta u Bosanskom Petrovcu (Uređenje sportskog terena MSŠ)	Do kraja 2020. godine organizovano min 20 sportsko-rekreativnih sadržaja na gradskom igralištu		41.000	41.000
Rekonstrukcija gradskog bazena	Do 2020. godine gradski bazen nakon rekonstrukcije radi bez prekida u toku sezone		100.000	100.000
Asfaltiranje puta Didovići Dževar Škrakića brdo i izgradnja trotoara jedne strane	Do 2020. godine, kraće vrijeme za prolaz dionice Didovići Dževar Škrakića brdo za 5 min. i bez zastoja u zimskom periodu, u odnosu na korištenje alternativnog pravca	20.000	350.000	370.000

Rehabilitacija, nasipanje i asfaltiranje lokalnog puta u MZ Kapljuh (Janjili)	Do 2020. godine, kraće vrijeme za prolaz dionice za 5 min. i bez zastoja u zimskom periodu između MZ Bravsko i MZ Smoljani		100.000	100.000
Projekat osvjetljenja saobraćajnice Energopetrol-Škrakića brdo	Do 2020. godine, javna rasvjeta na dionici puta M5 Energopetrol-Škrakića Brdo kontinuirano u funkciji od realizacije projekta		250.000	250.000
Uređenje fasada u užem dijelu grada	Do 2020. godine održane uređene fasade u užem dijelu grada bez oštećenja i urušavanja	6.000	24.000	30.000
Zbrinjavanje pasa latalica - prihvatilište za pse	Do kraja 2020. godine zbrinuto minimalno 40 pasa latalica u prosjeku godišnje		20.000	20.000
Uvođenje ISO standarda u općinskoj upravi	Do 2020. godine vršena redovna primjena standarda i interni audit	30.000		30.000
Rekonstrukcija vodovodne mreže Dževar-Dobro selo	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 500 domaćinstava naselja Dževar-Dobro Selo	45.000	105.000	150.000
Sanacija izvorišta Šekovac (Bukovača)	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 13 domaćinstava na području naselja Šekovac	1.250	3.750	5.000

Rekonstrukcija i sanacija vodovodne mreže u MZ Vrtoče	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 78 domaćinstava na području MZ Vrtoče	28.650	66.850	95.500
Povezivanje seoskih vodovoda mjesnih Vođenica, Krnjeuša, Vrtoče	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 359 domaćinstava na području MZ Vođenica, MZ Krnjeuša i MZ Vrtoče		120.000	120.000
Izgradnja vodovoda za zaseok Bunara	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 19 domaćinstava na području zaseoka Bunara (MZ Bravsko)	7.400	66.600	74.000
Izgradnja vodovoda Škrakića Brdo-Bukovača	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 100 domaćinstava u selima Bara, Šekovac, Bukovača		100.000	100.000
Izgradnja vodovodne mreže u selu Podsrnetica-Bravsko	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 180 domaćinstava na području zaseoka Podsrnetica		1.210.370	1.210.370
Sanacija izvorišta Ždribanovac i lokalnog vodovoda	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 15 domaćinstava na području zaseoka Vrščić i Kovačevići		100.000	100.000

Izgradnja vodovoda Smoljana-Kapljuh (III faza)	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za dodatnih 30 domaćinstava na području MZ Smoljana i Kapljuh	90.000		90.000
Sanacija izvorišta Bazen, Pećina i Skakavac	Do kraja 2020. godine obezbjeđeno kontinuirano vodosnabdijevanje, bez redukcija, za 500 domaćinstava	111.500		111.500
Izgradnja kanalizacione mreže MZ Rašinovac	Do 2020. godine, na sistem kanalizacione mreže priključeno min 142 domaćinstava na području MZ Rašinovac	180.000	120.000	300.000
Zbrinjavanje i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda iz naselja Krnjeuša-Ekoremedijacija	Do 2020. godine, na sistem kanalizacione mreže priključeno 197 domaćinstava na području MZ Krnjeuša		571.533	571.533
Sanacija deponije Vaganac -I faza	Do 2020. godine na saniranom području deponije Vaganac nisu zabilježena nova odlaganja otpada Do 2020. godine prikupljena količina od min 100 tona reciklažnog otpada godišnje	240.000	160.000	400.000
Čišćenje korita od šiblja i uređenje obala rijeke Vođenice	Na područjima oko očišćenog korita rijeke nema zabilježenih poplava od 2017. godine (nakon čišćenja)	10.000		10.000
Čišćenje korita od šiblja i uređenje obala rijeke Smoljana	Na područjima oko očišćenog korita rijeke nema zabilježenih poplava do 2020. godine od 2019. godine (nakon čišćenja)	13.000		13.000

Čišćenje korita od šiblja i uređenje obala rijeke Suvaja	Na područjima oko očišćenog korita rijeke nema zabilježenih poplava do 2020. godine od 2019. godine (nakon čišćenja)	2.000		2.000
MZ Grad-2- Uređenje i izgradnja novih kanala za oborinske vode	Na područjima oko očišćenih i izgrađenih kanala za oborinske vode nema zabilježenih poplava od 2019. godine (nakon uređenja)	10.000		10.000
Elektrifikacija naselja na području Bosanski Petrovac	<p>Do 2020. godine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u MZ Krnjeuša, naselje Guskarica 43 domaćinstva priključena na el. Mrežu; - u MZ Kolunić, naselje Podosječenica 10 domaćinstava priključeno na el. Mrežu; - u MZ Smoljana, naselje Šobatovac 9 domaćinstava priključeno na el. mrežu 	965.000		965.000

Radi se o indikativnoj procjeni strukture finansiranja za projekte sa rezervne liste iz budžeta i eksternih izvora kako bi se naglasilo za koje je projekte neophodno pojacati aktivnosti mobilizacije sredstava, kako iz internih tako i iz eksternih izvora.

Na osnovu člana 21. Zakona o lokalnoj samoupravi Unsko-sanskog kantona ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 8/11) i člana 25. Statuta Opštine Bosanski Petrovac ("Službeni glasnik Opštine Bosanski Petrovac", broj 7/08), Opštinsko vijeće opštine Bosanski Petrovac na 11. redovnoj sjednici održanoj dana 29.09.2017. godine, donijelo je

O d l u k u
o usvajanju Strategije razvoja Opštine Bosanski Petrovac 2011-2020 (revidirane za period 2017-2020)

Član 1.

Usvaja se Strategija razvoja Opštine Bosanski Petrovac 2011-2020 (revidirana za period 2017-2020).

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i ima se objaviti u "Službenom glasniku Opštine Bosanski Petrovac."

Član 3.

U "Službenom glasniku Opštine Bosanski Petrovac" objaviti i Strategiju iz člana 1. Odluke.

Predsjedavajuća
Opštinskog vijeća
Nikolina Simić, dipl.polj.ing.

Broj: 02/1-2-17-1863-3/17

Datum: 29.09.2017. godine

S A D R Ž A J

1. Strategije razvoja Opštine Bosanski Petrovac 2011-2020 (revidirane za period 2017-2020).....1- 92

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: *Slobodanka Kecman, dipl.pravnik*

SARADNIK NA IZRADI: *Emina Husetić*

TIRAŽ: *45 primjeraka*

IZDAVAČ: *Služba zadužena za poslove Općinskog/Opštinskog vijeća*

CIJENA: *5 KM*

ŽIRO RAČUN: *1990450002075073*
